

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLU**

„BAREVNÁ ŠKOLA“

Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Ibsenka
Brno, příspěvková organizace

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

**Školní vzdělávací program pro základní školu „Barevná škola“
č.j. 11/2019**

Adresa školy: Ibsenova 1, Brno PSČ 638 00

Zřizovatel školy: Jihomoravský kraj
Brno, Žerotínské nám. 3/5, 601 82

IČO: 60 555 9

IZO: 110 300 751

REDIZO: 610 300 733

Ředitel školy: PaedDr. Petr Hanák, Ph. D.

Statutární zástupce ředitele: Mgr. Michaela Urbanová

Zástupce ředitele pro MŠ: Bc. Eva Kuklová

Koordinátor ŠVP: Mgr. Dana Zouharová

Kontakty: telefon: 548 522 898
e-mail: ředitel školy: hanak@ibsenka.cz

koordinátor ŠVP: zouharova@ibsenka.cz

www stránky: www.ibsenka.cz

Platnost dokumentu od: **1. 1. 2019**

Platnost verze I. od: **1. 1. 2019**

Schváleno Pedagogickou radou dne: **14. 1. 2019**

Projednáno ve Školské radě dne: **17. 10. 2018**

.....
ředitel školy, PaedDr. Petr Hanák, Ph.D.

razítko školy

2. Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Ibsenka Brno, příspěvková organizace

je škola zřízená pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uvedeného v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. Prostřednictvím různých aktivit směruje k plnohodnotnému rozvoji žáků a jejich maximální integraci do společnosti podle jejich fyzických a mentálních schopností.

Součástí speciálního vzdělávání je systém ucelené rehabilitace. V rámci systému ucelené rehabilitace škola nabízí:

- individuální logopedickou péči školního speciálního pedagoga - logopeda
- canisterapie (terapie pomocí psa)
- prvky muzikoterapie (terapie pomocí hudby)
- prvky arteterapie (terapie pomocí umělecké tvorby)
- prvky ergoterapie (terapie pomocí pracovních činností)
- plavecký výcvik v bazénu, pobyt ve vířivce
- systémy alternativní a augmentativní komunikace (AAK)
- prvky Orofaciální stimulace (ORFS)

K žákům je maximálně uplatňován individuální přístup. V případě potřeby jsou žáci vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu přihlížejícího k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.

Škola poskytuje vzdělávání podle školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a střední vzdělávání. A její součástí je několik elokovaných pracovišť.

Mateřské školy:

Mateřská škola speciální Kyjevská

V Dětském rehabilitačním centru Medvídek, na ulici Kyjevská v Brně - Starém Lískovci jsou zřízeny třídy mateřské školy speciální, které navštěvují děti se speciálními vzdělávacími potřebami uvedené v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. Děti jsou vzdělávány podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Výuka probíhá individuální a skupinovou formou s individuálním přístupem speciálního pedagoga. Pracujeme ve třídách věkově smíšených. Třídy jsou chápány jako intimní prostředí

pro děti a to v míře, jakou podle věku potřebují. Správný režim dne pomáhá zamezit přetěžování dětí. Pomocí střídání činností se děti aktivizují, zaměřujeme se na soustavnou individuální péči. V rámci vzájemné spolupráce vytváříme malé skupinky dětí zaměřené

na dotekovou terapii, tělesné, hudební, pracovní a výtvarné činnosti. Součástí výuky je canisterapie, která napomáhá aktivizaci psychických i fyzických funkcí.

Snažíme se vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení i ke komunikaci a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Mezi pravidelné aktivity mateřské školy patří Sportovní den, Vánoční besídka, Karneval, Čarodějnice, divadelní představení, prezentace výtvarných děl, výlet a další.

Stacionář zajišťuje komplexní odbornou péči v oblasti rehabilitace, logopedické, psychologické péče a pediatrie. Spolupracujeme s dětskými sestrami, které jsou na odděleních, kde žáci pobývají, a s fyzioterapeutem a ergoterapeutem.

Mateřská škola speciální Lila Otnice

V budově LILA Domova pro postižené děti Otnice jsou třídy mateřské školy speciální, které navštěvují děti se speciálními vzdělávacími potřebami uvedené v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. Děti jsou vzdělávány podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Výuka probíhá individuální a skupinovou formou s individuálním přístupem speciálního pedagoga. Součástí výuky je canisterapie, která napomáhá aktivizaci psychických i fyzických funkcí.

V budově domova je k dispozici tělocvična vybavená pomůckami ke zlepšování senzomotoriky, jako je např. míčkový bazén, rehabilitační míče, trampolína a jiné nářadí. K dispozici je také senzomotorická místnost - Snoezelen, k relaxaci a stimulaci pomocí prvků basální stimulace a zahrada s pískovištěm v okolí budovy.

Pracujeme ve třídách věkově smíšených. Třídy jsou chápány jako intimní prostředí pro děti a to v mře, jakou podle věku potřebují. Správný režim dne pomáhá zamezit přetěžování dětí. Pomocí střídání činností se děti aktivizují, zaměřujeme se na soustavnou individuální péči. V rámci vzájemné spolupráce vytváříme malé skupinky dětí zaměřené na dotekovou terapii, tělesné, hudební, pracovní a výtvarné činnosti. S dětmi se účastníme kulturních představení, výletů do přírody, do ZOO, připravujeme dětem akce k prožívání svátků vánočních a velikonočních, ke Dni dětí a další integrační akce.

Snažíme se vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení i ke komunikaci a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Mateřská škola speciální Barvičova

V budově Barvičova jsou umístěny třídy mateřské školy, které navštěvují děti se speciálními vzdělávacími potřebami uvedené v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. Děti jsou vzdělávány podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Výuka probíhá individuální a skupinovou formou s individuálním přístupem speciálního pedagoga. Součástí výuky je individuální logopedická péče. Snažíme se vytvořit každému dítěti optimální podmínky k učení, celkovému rozvoji osobnosti a samostatnosti.

V budově Barvičova je k dispozici tělocvična vybavená pomůckami ke zlepšování senzomotoriky, jako je např. míčkový bazén, rehabilitační míče a jiné nářadí.

Děti se účastní pravidelných aktivit a různých akcí, které se vztahují k daným ročním obdobím a svátkům.

Základní školy:

Základní škola speciální Ibsenka

Základní škola speciální na ulici Ibsenova v Brně – Lesná vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami uvedeného v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. Výuka probíhá individuální a skupinovou formou s individuálním přístupem speciálního pedagoga společně s asistentem pedagoga. V budově školy je tělocvična, keramická dílna, dřevařská dílna, počítačová učebna a jídelna s kuchyní. Třídy jsou vybaveny interaktivní tabulí, různými didaktickými pomůckami a hrami a k dispozici je také žákovská knihovna.

Mezi pravidelné aktivity školy patří školy v přírodě, návštěva divadel a kulturních akcí, školní besídky, sportovní odpoledne, oslavy Valentýna a Dne dětí, výlety do blízkého okolí, účast na festivalech a prezentace ve výtvarných, keramických a sportovních soutěžích.

Základní škola speciální Kyjevská

V Dětském rehabilitačním centru Medvídek, na ulici Kyjevská v Brně - Starém Lískovci se nachází třída základní školy speciální pro vzdělávání žáků speciálními vzdělávacími potřebami uvedeného v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. Výuka probíhá individuální a skupinovou formou s individuálním přístupem speciálního pedagoga.

Stacionář zajišťuje komplexní odbornou péči v oblasti rehabilitace, logopedické, psychologické péče a pediatrie. Mezi pravidelné aktivity školy patří Sportovní den, Vánoční besídka, Karneval, Čarodějnice, divadelní představení, prezentace výtvarných děl, výlet a další.

Součástí výuky je canisterapie, která napomáhá aktivizaci psychických i fyzických funkcí. Spolupracujeme s dětskými sestrami, které jsou na odděleních, kde žáci pobývají, a s fyzioterapeutou a ergoterapeutem.

Základní škola speciální Lila Otnice

V LILA Domově pro postižené děti Otnice se nachází třídy základní školy speciální pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami uvedeného v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. Výuka probíhá individuální a skupinovou formou s individuálním přístupem speciálního pedagoga v plně vybavených učebnách, tělocvičně, snoezelenu a využíváme i přilehlé prostory domova (atrium, dětské hřiště). Součástí výuky je canisterapie, která napomáhá aktivizaci psychických i fyzických funkcí. Během školního roku pořádáme pro žáky celou řadu akcí, spolupracujeme s mnoha institucemi a při veškeré činnosti klademe důraz na individuální přístup, který je u dětí, jejichž postižení je umocněno citovou deprivací, zcela nezbytný.

Základní škola speciální Střelice

V Zámečku ve Střelicích je základní škola speciální, pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uvedeného v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. Výuka probíhá individuální a skupinovou formou s individuálním přístupem speciálního pedagoga. Každý žák má vypracován individuální vzdělávací plán.

Vybavení pracoviště přizpůsobujeme potřebám žáků, využíváme např. různé polohovací pomůcky či rozličné pomůcky pro rozvoj hmatového, zrakového či sluchového vnímání a pro rozvoj jemné motoriky. Součástí výuky je canisterapie, která napomáhá aktivizaci psychických i fyzických funkcí u žáků.

Spolupracujeme s vychovatelkami i ošetřovatelkami na oddělení, kde žáci pobývají a s pracovnicemi rehabilitačního oddělení.

Základní škola a základní škola speciální Barvičova

V budově na ulici Barvičova 54 je základní škola, která vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami uvedené v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. Výuka probíhá individuální a skupinovou formou s individuálním přístupem speciálního pedagoga společně s asistentem pedagoga. V budově školy je tělocvična, herna, relaxační kout a místo pro individuální výuku. Pracoviště Barvičova má k dispozici i zahradu, kterou lze využít v hezkém počasí jako další učebnu, ale využívá se i v předmětech pracovní činnosti a pracovní a výtvarná výchova. V rámci těchto předmětů se žáci z části sami starají o údržbu zahrady.

Žáci se účastní různých pravidelných aktivit a různých akcí, které se vztahují k různým ročním obdobím a svátkům.

Střední škola:

Střední škola poskytuje střední vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami uvedeného v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění.

Praktická škola jednoletá

Do praktické školy jednoleté jsou přijímání žáci po ukončení povinné školní docházky. Žáci se vzdělávají dle Vzdělávacího programu Praktická škola s jednoletou přípravou, č. j. 78-62-c/01. Hlavní důraz je kladen na praktické činnosti, které žáky připravují pro život.

Praktická škola dvouletá

Do praktické školy dvouleté jsou přijímání žáci po ukončení povinné školní docházky. Žáci se vzdělávají dle Vzdělávacího programu Praktická škola s dvouletou přípravou, č. j. 78-62-c/02. Hlavní důraz je kladen na praktické činnosti, které žáky připravují pro život.

Ostatní součásti školy:

Školní družina

Pracoviště Ibsenova

Školní družinu navštěvují žáci základní školy speciální v době od 6,30 hod do 15,30 hod. Je primárně určena pro žáky pracujících rodičů a žáky 1. stupně základní školy speciální. Zájmové vzdělávání tvoří různé druhy činností navazující na vyučování ve škole – práce s počítačem, výtvarné činnosti, hudební aktivity a zpěv, práce s keramickou hlínou a jiné nekonvenční techniky, základy ručních prací, vaření a sportovní a kolektivní hry a soutěže. Družina se pravidelně podílí na akcích organizovaných školou - vánoční besídka, prodejní výstavka zhotovených výrobků, účast na soutěžích převážně výtvarných a keramických, školy v přírodě apod.

Hlavním cílem je:

- vytvářet u žáků pozitivní city, vhodné projevy chování, jednání, prožívání životních situací
- rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k okolnímu prostředí i k přírodě
- podněcovat žáky k myšlení na podkladě názoru k řešení problémů
- pomáhat žákům, aby poznávali své schopnosti a možnosti a využívali je v osobním i pracovním životě

Školní družina plní i funkci odpočinkovou, relaxační a dává žákům dostatek prostoru pro spontánní aktivity.

Pracoviště Barvičova

Školní družinu zde navštěvují žáci základní školy. Provoz dužiny je od 6:30 do 16:00. Žáci v družině navazují na vyučování ve škole dle svých vzdělávacích programů. Také využívají různá zařízení školy jako např.: tělocvičnu, zahradu, herny a relaxační koutky. Žáci se účastní pravidelných aktivit a různých akcí, které se vztahují k daným ročním obdobím, svátkům apod.

Během školního roku a v jednotlivých měsících se prolíná tato týdenní skladba zaměstnání:

- Pohybové a tělovýchovné aktivity
- Výtvarné a rukodělné činnosti
- Hudba, zpěv, tanec
- Literárně dramatická činnost
- Přírodovědná a vlastivědná činnost

Speciálně pedagogické centrum

Speciálně pedagogické centrum zajišťuje pro děti, žáky, studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, poskytuje odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhá při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání, spolupracuje s orgány sociálně-právní ochrany dětí a orgány péče o mládež a rodinu, zdravotnickými zařízeními, popřípadě s dalšími orgány a institucemi. Tyto služby zajišťuje pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, zaměřuje se zejména na děti, žáky a studenty s těžkým mentálním postižením. S klienty SPC pracuje psycholog, speciální pedagog, sociální pracovník a speciální pedagog - logoped. V případě potřeby spolupracuje SPC i s dalšími odborníky - s psychiatrem, ortopedem, pediatrem a dalšími.

Školní jídelny, kuchyň a výdejna

V budově školy na ulici Ibsenova se nachází stravovací provoz s kuchařkou a pomocnou kuchařkou, poskytující stravovaní přibližně pro 100 strávníků.

V budově na ulici Barvičova se nachází výdejna jídla, strava je dovážená ze SZŠ Lipová. O výdej stravy se starají provozní pracovníci školy (pomocné kuchařky).

2.2 Vybavení školy

Prostorové a materiální podmínky

Každá třída i na elokovaných pracovištích má svoji kmenovou učebnu, v nichž nebo i mimo třídu jsou dle potřeb žáků zřízeny oddechové či relaxační koutky. Všechny učebny jsou vybaveny více účelovým a funkčním zařízením, kompenzačními pomůckami a didaktickými materiály. V budově na ulici Ibsenova je zřízena relaxační a stimulační místnost, keramická dílna, tělocvična, kuličkový bazén, dílna a učebna IT. Jsou tu prostory pro odkládání oděvů a obuvi a pro osobní hygienu žáků i učitelů. Je zde umístěna pracovna ředitele školy, statutární zástupkyně a dalších nepedagogických pracovníků školy. Nechybí ani jídelna, kuchyně, sborovna a sklady, k dispozici je i školní zahrada. V budově jsou tři místnosti Speciálně pedagogického centra. Na elokovaných pracovištích mají žáci i pedagogové prostory pro relaxaci, stravování, hygienu a další, dle možností a vybavenosti jednotlivých pracovišť.

Podmínky pro bezpečné vzdělávání a život školy

Ve třídách se střídá vhodná struktura pracovního a odpočinkového režimu dle individuálních potřeb žáků s dostatkem relaxace

a aktivního odpočinku a samozřejmě vhodný stravovací a pitný režim. V rámci bezpečnosti jsou pravidelné kontroly zařízení a nácvik evakuace. V každé třídě je lékárnička a pedagogové jsou proškoleni v poskytování první pomoci a obsluze elektrických zařízení.

Psychosociální podmínky

Ve třídách vytváříme pohodové prostředí a partnerské vztahy mezi žáky a učiteli. Snažíme se o příznivé sociální klima školy podporou otevřenosti, partnerství, úcty, tolerance, empatie a spolupráce. Ve vzdělávání se hlavně zaměřujeme na propojenosť se skutečným životem. Hodnocení žáků je vždy pozitivní a vyzvedávají se individuální pokroky.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel školy, zástupci ředitele, učitelé mateřských škol, základních škol a střední školy, asistenti pedagoga

a vychovatelé školní družiny. Všichni učitelé jsou plně kvalifikována v oboru speciální pedagogika. Vychovatelky školní družiny mají střední nebo vysokoškolské vzdělání pedagogického směru. Ve škole pracují školní speciální pedagogové – logopedi, metodici prevence a výchovní poradci. Všichni pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají v odborných seminářích a kurzech zaměřených na získávání odborných zkušeností, jež lze uplatnit při vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a kurzech IT.

Pověření pracovníci zařazení do požární hlídky jsou pravidelně školeni a všichni učitelé jsou proškoleni v BOZP.

Spolupracovníky našeho sboru jsou také kolegové ze SPC, tj. logoped, speciální pedagog, psycholog a sociální pracovnice.

2.4 Aktivity a pořádané akce

Každoročně pořádáme různé akce a aktivity pro své žáky a také se účastníme mnoha akcí organizovaných jinými organizacemi

a institucemi. Každé elokované pracoviště má svoje specifika a možnosti, a proto je nabídka aktivit opravdu pestrá. Vycházíme mimo jiné z průřezových témat, zejména z Osobnostní a sociální výchovy a Multikulturní výchovy. Mezi pravidelné činnosti různých částí školy patří:

sportovní aktivity: plávání v plaveckém bazénu, jarní školy v přírodě, sportovní dopoledne a školní olympiády, půldenní i celodenní výlety, sportovní utkání a soutěže, účast na městských sportovních soutěží pro osoby s mentálním postižením a další.

kulturní akce: karneval, vánoční besídky, diskotéky, oslavy Dne dětí, čarodějnice, Valentýnská páry, Dny otevřených dveří, návštěvy divadel, divadelní představení přímo pro školu.

tvořivé aktivity a reprezentace školy: prodejní výstavy výrobků dětí, vánoční dílničky, vystoupení na různých hudebních festivalech, vánoční vystoupení, prodej výrobků na keramických trzích, vystoupení na různých kulturních akcích, výstavy výtvarných prací žáků na samostatných výstavách a další.

2.5 Spolupráce s rodiči a s jinými subjekty, dlouhodobé projekty

V září 2005 byla zřízena **Školská rada**, jejímž prostřednictvím se mohou rodiče podílet na fungování a programech školy. Rodiče se mohou kdykoliv informovat telefonicky, na třídních schůzkách, na Dnech otevřených dveří nebo prostřednictvím internetových stránek. Také mohou školu kdykoliv navštívit po domluvě s třídním učitelem. Většina rodičů se školou spolupracuje formou brigád a nabídkou finanční podpory.

Škola spolupracuje s **Knihovnou Jiřího Mahena**, **Ekocentrum Brno** Ponávka 2 a **Centry volného času Mateřídouška a Lužánky**.

Škola se snaží i o spolupráci s jinými školami jak u nás, tak v zahraničí. V rámci různých projektů se navštěvujeme a vyměňujeme si zkušenosti a různé nápady.

Naše škola dlouhodobě spolupracuje s **Pedagogickou fakultou Masarykovy Univerzity Brno** a to s katedrami Speciální pedagogiky a Výtvarné výchovy, jejichž studentům umožňujeme odbornou praxi. Od roku 2005 užíváme čestný titul „Fakultní škola Pedagogické fakulty MU“. Odbornou praxi u nás absolvují také studenti **Cyrilometodějského gymnázia a střední odborné školy pedagogické**, Lerchova 63, Brno a **Střední odborné školy pro tělesně postižené GEMINI**.

Již několikátým rokem spolupracujeme s **občanským sdružením AGAPO**, které zajišťuje pro žáky střední školy individuální práci v běžném pracovním prostředí prostřednictvím tranzitního programu „Ze školy do práce,. Praxe probíhají na různých pracovištích. Žáky na praxi doprovázejí pracovní konzultanti, kteří jsou pro naše žáky oporou v komunikaci s kolegy na pracovišti.

I.Díl

ŠVP PRO ŽŠ

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu „Barevná škola“

Školní vzdělávací program naší školy vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Důraz celého programu je kladen na vytvoření návaznosti na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Základní vzdělávání je jedinou etapou vzdělávání, kterou povinně absolvuje celá populace žáků ve dvou obsahově, organizačně a didakticky navazujících stupních. Základní vzdělávání vyžaduje na 1. i 2. stupni podnětné a tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje, chrání a podporuje žáky méně nadané a zajišťuje, aby se každé dítě prostřednictvím výuky přizpůsobené jeho individuálním potřebám optimálně vyvíjelo v souladu s vlastními předpoklady pro vzdělávání. Hodnocení výkonů a pracovních výsledků žáků musí být postaveno na plnění konkrétních a splnitelných úkolů, na posuzování individuálních pokroků žáka a pozitivně laděných hodnotících soudech. Žákům musí být dána možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní.

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

3.1 Zaměření školy, cíle a podpůrná opatření

Náš školní vzdělávací program vychází z pojetí školní docházky jako důležité etapy života dítěte, v níž má získat základní vědomosti a dovednosti potřebné pro budoucí život. Naším cílem je vzdělávat a vychovávat žáky tak, aby se jim dostalo kvalitní a kvalifikované péče v podnětném a bezpečném prostředí s ohledem na jejich různorodé vzdělávací potřeby. Škola je místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se, pomáhá utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytuje spolehlivý základ všeobecného vzdělávání.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a zvyšuje možnosti žáků jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Zdravá škola

Snažíme se o vytváření pohodového klimatu, což zahrnuje péči o prostředí školy, vztahy mezi žáky a učiteli, správnou životosprávu s ohledem na přirozené biorytmy člověka, zdravou výživu a pohybovou aktivitu během vyučování. Vedeme děti ke zdravému životnímu stylu a pečujeme o jejich zdraví tělesné, duševní i sociální. Spoluprací se sportovními a zájmovými organizacemi upevňujeme a rozvíjíme vztah dětí k pohybu a sportu, snažíme se o zvyšování tělesné zdatnosti žáků.

Usilujeme o zdravé učení, které propojuje poznatky získané ve škole se skutečným životem, podporuje komunikaci a spolupráci, umožňuje zvládání základního i rozšiřujícího učiva způsobem odpovídajícím inteligenci a osobnosti žáka, rozvíjíme sebedůvěru, samostatnost, iniciativu a zodpovědnost každého žáka.

Cíle vzdělávání

V základním vzdělávání žáků na 1. i 2. stupni školy usilujeme o naplnění těchto hlavních cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení,
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů,
- vést žáky k všeestranné, účinné a otevřené komunikaci, vytvářet u žáků potřebu projevovat

- pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací,
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i přírodě,
  - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti uplatňující svá práva a plnící své povinnosti, učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své zdraví a být za ně zodpovědný, vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, k jiným kulturám a duchovním hodnotám,
  - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet jejich schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

Pro splnění cílů základního vzdělávání využívá škola následující výchovné a vzdělávací strategie, které jsou formulovány ke každé klíčové kompetenci.

Systém ucelené rehabilitace

Při vzdělávání užíváme netradiční speciální metody a techniky, které napomáhají překonat komunikační bariéry, rozvíjí myšlení, umožňují vyjádřit svoje pocity, přání a reagovat na podněty. Vytváříme u žáků potřebu projevovat city, vhodné projevy v chování, jednání, prožívání životních situací. Rozvíjíme vnímavost a citové vztahy k lidem, k okolnímu prostřední i k přírodě. Výběr terapií pro žáka je dán možnostmi zařízení, potřebou žáků a u některých terapií je podmíněn souhlasem rodičů (zákoných zástupců).

Součástí speciálního vzdělávání je systém ucelené rehabilitace, v jehož rámci škola nabízí:

- individuální logopedickou péči školního speciálního pedagoga
- canisterapie
- prvky muzikoterapie
- prvky arteterapie
- prvky ergoterapie v keramické dílně
- prvky orofaciální stimulace
- plavecký výcvik, pobyt ve vířivce
- systém alternativní a augmentativní komunikace (AAK)

Canisterapie

Tato netradiční metoda využívá pozitivního působení psa (psů) na psychickou, emocionální i fyzickou oblast (sféru) jedince. Náplní této terapie jsou v různém poměru zastoupené rozličné aktivity se psem (při nichž dochází nenásilnou a příjemnou formou k rozvoji jemné a hrubé motoriky, orientace v prostoru, komunikace, koncentrace, citové složky, sociálního čtení, myšlení a poznávání) a relaxační polohování (uvolnění, zklidnění, prohřátí). Pracovní tým tvorí pes (psi), jeho psovod a speciální pedagog. Psi mají rádné canisterapeutické zkoušky a jsou pod pravidelnou veterinární kontrolou. Na všech pracovištích je canisterapie provozována kolektivní a nebo individuální formou.

Muzikoterapie

Muzikoterapii považujeme za specifickou terapeutickou a současně léčebně-výchovnou metodu založenou na působení hudby a jejích prvků. Tato metoda využívá převážně neverbální komunikaci. Muzikoterapie je zaměřena na spontánní prožitek, na nějž plynule navazuje terapeutický proces. Muzikoterapeut vystupuje především jako prostředník, který klienta doprovází, podporuje, nabízí možnosti. Nezbytnou součástí práce je vzájemná důvěra a kontakt, otevřenosť a poskytnutí pocitu bezpečí.

Při práci s našimi žáky používáme aktivní i receptivní formu skupinové muzikoterapie a terapii individuální. Kombinujeme využití Orffova instrumentáře, dechových, drnkacích a bicích nástrojů, pomůcek vyrobených za účasti žáků, hry na tělo, zpěvu a tance.

Jednotlivé lekce dle potřeb žáků zaměřujeme například na zvýšení koncentrace pozornosti, na rozvoj jemné i hrubé motoriky, na zapojení méně využívaných částí těla, či na rozvoj sluchové analýzy. Námi vedená muzikoterapeutická sezení přispívají k rozvoji sociální a emocionální inteligence. Klienti zde zažívají úspěch vlastní i prožitý skupinou, čímž se spontánně učí vzájemné toleranci a spolupráci. Podporujeme vzájemné kontakty a sdílení emočních prožitků. Na závěr lekce zařazujeme relaxaci, která vede k uvolnění napětí a celkovému zklidnění. Podstatná je pro nás oboustranná komunikace a přirozený lidský kontakt.

Arteterapie

Výtvarná tvořivost je pro člověka přirozená. Každý člověk, ať nadaný či postižený, je schopen vytvářet smysluplná výtvarná díla. Důraz je kladen na rozvoj individuální tvořivosti. Podstatné je stimulovat tvořivou atmosféru uvnitř skupiny, navazovat na relaxaci, na spojení výtvarného projevu s hudbou, tancem, literaturou a jinými druhy umění. Výtvarné práce se v arteterapii nerozlišují na dobré či špatné - všechny jsou záznamem individuálního prožitku jednotlivého dítěte. Proces tvorby je zde důležitější než její výsledek. Tím je posilováno spontánní vyjádření, psychické uvolnění a radost z vytváření něčeho nového.

Hodina arteterapie na naší škole většinou začíná relaxací s hudbou nebo poslechem motivační pohádky. Někdy může být jako motivace vhodný také tanec, pohybové vyjádření dané problematiky, nebo smyslové, většinou haptické prožití materiálu, se kterým budeme pracovat. Arteterapie tak má návaznost na smyslovou, hudební a literární výchovu. Po tomto prožitku teprve začínáme se samostatnou výtvarnou prací, často doplněnou relaxační hudbou. Osvědčuje se nám používat delší dobu jednu výtvarnou techniku. Zdá se, že jejich časté střídání někdy brání uvolnění tvořivosti. Žáci se zaměří na techniku, a tím uniká spontánnost ve výtvarném projevu.

Ergoterapie

Jedná se o obor, který nabízí aktivní pomoc lidem s fyzickým, psychickým či intelektovým postižením, omezující jejich samostatnost a funkční kapacitu. Cílem ergoterapie je dosažení maximální možné soběstačnosti a zvýšení kvality života. Při hledání vhodné aktivity je důležité, aby činnost sama o sobě měla smysl. Měla by být rozvržena tak, aby klient byl schopen práci dokončit a aby ho pokud možno bavila.

V naší škole ergoterapii využíváme (v rámci výuky), jako náplň volného času (volnočasových aktivit) a zároveň jako rehabilitaci.

Zařazujeme činnosti jako: práce v keramické dílně, práce na školním pozemku, práce v dřevařské dílně, výtvarné činnosti, třídění odpadu.

Prvky Orofaciální stimulace

Orofaciální stimulace vychází z orofaciální regulační terapie profesora Castillo Moralese a je určena především těžce postiženým žákům. Hlavním cílem této stimulace je odstranění problémů, které neumožňují koncentraci pozornosti, vizuální a sluchovou percepci, senzomotoriku, hrubou a jemnou motoriku, komunikaci, příjem potravy, emocionalitu a jsou překážkou k navození procesu aktivního učení.

V naší škole se zaměřujeme především na přípravu orofaciálního komplexu muskulárního, navození koordinace dýchání a polykání, pro vnímání těla a polohy hlavy vůči čelisti a tělu, uvědomování si středové osy těla, rozvoj senzomotoriky a kinestetického vnímání, navození pozitivních emočních procesů.

Plavecký výcvik a pobyt ve vířivce

Vybraní žáci školy chodí plavat do bazénu TJ Tesla na Lesné. Žáci pro výuku plavaní využívají speciální pásy a pomůcky, ale velký počet z nich je již nepotřebuje.

Naše zařízení má vyhrazenou hodinu týdně ve vířivce v Bazénu Kraví Hora. Vířivku nabízíme přednostně dětem s poruchami autistického spektra. Cílem těchto hodin je především odbourání strachu z vody, nácvik správného a bezpečného pohybu ve vodě a radostné prožívání aktivit s kamarády.

Systém alternativní a augmentativní komunikace

Augmentativní komunikační systémy podporují již existující komunikační systémy, které jsou však nedostatečné pro dorozumívání a usnadňují porozumění řeči i vlastní vyjadřování. Alternativní komunikační systémy se užívají jako náhrada mluvené řeči.

V naší škole se hlavně podporuje rozvoj řeči pomocí:

- Vkládání znaku a gest do řeči - což nelze zaměňovat se znakovou řečí užívanou sluchově postiženými jedinci. Tento alternativní systém rozvíjí motorické a komunikační schopnosti dětí.
- Předmětů, fotografií a grafických symbolů (symboly PCS, piktogramy a další)
- Metody VOKS (Výměnný obrázkový komunikační systém) – je alternativní komunikační systémy a jeho použití je cíleno především na použití u žáků, kteří nemají rozvinutou řeč a nemohou verbálně vyjádřit své potřeby. Ve velké většině se jedná především o žáky s PAS. Principem použití VOKS je výběr odpovědi na dotaz z nabídky obrázků s dopomocí asistenta postupně i bez. Vzhledem k těmto specifikám nácviku VOKS a potřebě dvou učitelů na jednoho žáka je možné tento alternativní komunikační systém žákům zpočátku vštěpovat jen ve spolupráci se školním speciálním logopedem v rámci individuální řečové výchovy. Žáci se učí spontánně požádat o oblíbenou věc výměnou za obrázek. Učí se požádat o cokoliv v různém prostředí. Nato následuje tvorba vět, reakce na různé otázky a okomentování okolí a činností. Cílem je podpora rozvoje mluvené řeči.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti a aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou vymezovány

na úrovni školy a v rámci vzdělávacího procesu jsou uplatňovány všemi pedagogickými pracovníky.

Kompetence k učení	Výchovné a vzdělávací strategie
<p>Žák:</p> <p>využívat vhodné naučené způsoby, metody a techniky, dokázat vyhledávat informace a využívat je v praktickém životě, uplatňovat znalosti k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností</p>	<p>Učitel:</p> <p>Učíme žáky, které z naučených metod a technik je vhodné využít k osvojování poznatků. Žáky učíme užívat získané znalosti a osvojené vědomosti, logicky a kriticky myslit. Vedeme žáky k dovednosti vyhledat a pracovat s potřebnou informací v tištěné i elektronické podobě, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu. Zařazujeme takové metody práce, které podporují zvídavost, iniciativu, tvořivost a aktivní přístup ke vzdělání.</p>
<p>vyhledat informace a dané informace vytrídit dle různých kritérií, využít je v procesu učení a praktickém životě</p>	Vedeme žáky k samostatnosti, ke spolupráci a schopnosti zorganizovat si učení, pěstujeme u žáků schopnost vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů (tištěných, elektronických apod.), učíme je informace správně citovat a kriticky hodnotit.
<p>používat základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí a pracovních činností a tím si vytvořit komplexnější pohled na různé jevy</p>	Fixujeme a rozvíjíme osvojování pojmu z probíraných oblastí a činností. Vytváříme příležitosti k propojení teoretických poznatků s praxí (tematicky zaměřené exkurze), používáme názorné pomůcky a využíváme znalostí z různých předmětů.
<p>reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku</p>	Vedeme žáky k rozpoznávání oprávněné a neoprávněné kritiky. Oprávněnou kritiku využíváme jako impulz k zdokonalení žáka. Na neoprávněnou kritiku učíme žáka reagovat argumentací a obhajováním svého názoru. Dáváme žákům příležitosti zažít pocit úspěchu, vedeme žáky k sebehodnocení tak, že hodnotí výkon svůj i ostatních.
<p>osvojit si poznatky obsažené ve vzdělávacím programu; učit se, jak najít chybu a zdokonalit své učení a zhodnotit jej</p>	Žákům pomáháme si získané informace a poznatky zafixovat za pomocí činnostního učení (např. navozování modelových situací, názorné ukázky, hry, besedy, využívání digitální a audiovizuální techniky). Učíme žáky pracovat s chybou, podporujeme jejich účast na soutěžích.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

Kompetence k řešení problémů		Výchovné a vzdělávací strategie
rozpozнат problémy a hledat způsob řešení, přemýšlet o příčinách		Při výuce navozujeme takové situace, abychom žáky přiměli k hledání způsobu řešení problémů. Učíme žáky definovat problém a jak mu předcházet seznamujeme žáky s různými strategiemi řešení problému.
umět vyhledat informace k řečení různých situací a získané vědomosti využít při daném řešení		Podnájeme žáky, aby na základě získaných vědomostí a dovedností navrhovali různé způsoby řešení problémů. Vedeme žáky k vyhledávání odborné pomoci (zkušená osoba, literatura, internet) pracujeme se žáky ve skupině, kde si zkouší různé role v týmu.
řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je a volit vhodné způsoby řešení		Vytváříme modelové situace v denních činnostech, které napomáhají fixaci zkušeností sloužících k řešení běžných překážek a úkolů. Zadáváme různé problémové situace během vyučování.
řešit problémové situace podle osvědčených postupů, dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby		Vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby. Situace navozujeme opakováně pro lepší zautomatizování reakcí.
přijímat důsledky svých rozhodnutí, dokázat si je obhájit		Při výuce navozujeme takové situace, abychom žáky naučili uvědomovat si a přijímat důsledky svého jednání a chování. Vedeme žáky ke kritické analýze pracovních postupů, přistupujeme k jejich názorům s respektem, diskutujeme o výsledcích jejich práce.

Kompetence komunikativní

Žák:

Kompetence komunikativní		Výchovné a vzdělávací strategie
vyjadřovat své názory a postoje a vhodnou formou se snažit obhájit svůj názor		Učíme žáky akceptovat odlišnosti vyjadřovacích schopností v kolektivu třídy i mimo ni. Motivujeme žáky ke komunikaci sugestivními otázkami, formou her a soutěží a vytvářením přátelského prostředí ve třídě. Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli, ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat		Vytváříme modelové situace, hry a soutěže, ve kterých stimuluji komunikativní dovednosti užívané v běžných situacích a vztazích.

	Učíme žáky naslouchat druhým lidem, respektovat jejich názory a vhodné argumentovat. Dáváme žákům prostor zapojit se do diskuse a k obhajobě svých názorů.
dokázat se v rámci svých možností srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou	V maximální možné míře podporujeme žáky v běžné verbální i neverbální komunikaci. Dle individuálních možností žáků procvičujeme jednoduchou písemnou komunikaci v denních činnostech. Tam, kde je potřeba, využíváme různé formy komunikace. Vedeme žáky ke zvládání různých forem komunikace – ústní, písemné, obrazové, neverbální a mediální.
využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky	Využíváme audiovizuální techniku k procvičování základních komunikačních dovedností. Umožňujeme žákům využívat moderní komunikační technologie.
rozvinout své komunikační dovednosti a vytvářet vztahy s ostatními lidmi	Podporujeme přátelské vztahy a komunikaci mezi všemi žáky i dospělými ve třídě i mimo ni.

Kompetence sociální a personální Žák:

orientovat se v základních mravních hodnotách a uplatňovat základní pravidla společenského chování	Formou interaktivních her zprostředkovává povědomí o mravních hodnotách. Návštěvami kulturních akcí upevňuje pravidla společenského chování.
respektovat práva a povinnosti svá i ostatních, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů	Navozujeme situace, ve kterých si žáci uvědomují rovnováhu mezi svými zájmy a právy a mezi zájmy a právy ostatních lidí. Vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel chování, která jsou dané školním řádem, projevujeme úctu k názorům žáků, chválíme, poskytujeme konstruktivní kritiku.
spolupracovat, diskutovat při řešení problémů, umět respektovat a uznat názory jiných	Zařazujeme skupinovou práci a učíme žáky stanovit si pravidla práce v týmu, podporujeme vzájemnou pomoc při učení, spolupráci při řešení problémů, reflektoujeme na tvorivé nápady a iniciativu žáků.
mít k sobě zdravě sebevědomý vztah a jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým osobám	Prostřednictvím besed učíme žáky analyzovat, rozlišovat a hodnotit co je zodpovědnost, pozitivní a negativní chování. Vedeme žáky k poznání jejich silných a slabých stránek tím, že jim umožňujeme různorodé činnosti ve školní práci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence občanské**Žák:**

respektovat druhé osoby, být empatický, rozpozнат nevhodné a rizikové chování, uvědomovat si jeho možné důsledky

Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci prevence sociálně patologických jevů mezi žáky pořádáme besedy s odborníky a vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu. Vedeme žáky k respektování všech dohodnutých pravidel chování, učíme žáky správně jednat v krizových situacích.

chápat a respektovat základní práva a povinnosti občanů, společenské normy a pravidla soužití, zvládat běžnou komunikaci s úřady

Vytváříme modelové situace, ve kterých se žáci učí základním právům a povinnostem občanů. Pomocí prvků dramatické výchovy navozujeme sociální vztahy a fixujeme správné vzorce chování.
Prostřednictvím her seznamujeme žáky s běžnými situacemi, při kterých je třeba komunikovat s úřady. Učíme je, jak má tato komunikace správně probíhat.
Budujeme u žáků pocit zodpovědnosti systematickým zadáváním konkrétních úkolů.

zdůvodnit význam zdravého životního stylu, vážit si svého zdraví i zdraví druhých lidí, chovat se zodpovědně a dle svých možností poskytnout pomoc v krizových situacích

V rámci každodenních činností vytváříme stereotypy v péči o duševní i tělesné zdraví. Vedeme žáky k důstojnému vystupování na veřejnosti, k reprezentaci naší školy.

respektovat a chránit naše tradice a kulturní i historické dědictví

Seznamujeme žáky s historií naší země, se zvyky a tradicemi a jejich významem. Vedeme je k jejich respektování, ale současně je seznamujeme i s kulturními odlišnostmi mezi ostatními národy světa. Vedeme žáky k poznání regionálních dějin a kulturních památek, významných osobností regionu a národa. Organizujeme exkurze na památná místa dějin. Zapojujeme žáky do péče o okolí školy a výzdobu prostor školy.

podílet se na ochraně životního prostředí a jednat v souladu se strategií udržitelného rozvoje

Seznamujeme žáky se základními myšlenkami strategie udržitelného rozvoje a v rámci jejich možností je zapojujeme do aktivit podporujících tuto strategii. Např. třídění odpadu, šetření energií a vodou, ekologické soutěže. Klademe důraz na environmentální výchovu, vedeme žáky k třídění odpadu, šetření elektrickou energií, k hlubšímu poznání a ochraně přírody.

Kompetence pracovní**Žák:**

mít osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti	Utváříme základní manuální dovednosti při manipulaci s předměty, různými materiály a procvičujeme algoritmy jednoduchých pracovních činností v každodenních situacích. Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci.
plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektuje práci svou i druhých, řídit se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci i hygieny práce	Provádíme pravidelné aktivity, při kterých musí žáci pracovat s ohledem na spolužáky (brát ohled, omluvit se, vyjít vstříc). Bezprostředně před zahájením pracovních činností seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti, užíváním běžných ochranných pomůcek. Vytváříme stereotypy v dodržování zásad bezpečnosti. Klademe důraz na dodržování bezpečnosti práce a hygieny, na aktivní využívání ochranných pomůcek seznamujeme žáky s ochranou životního prostředí (negativní důsledky hospodářských činností).
chápat význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu	Vytváříme takové pracovní aktivity, kde žák vidí bezprostředně výsledek práce, za který je různými formami ohodnocen. Nabízíme podmínky pro manuální práci. Seznamujeme žáky s novými technologiemi.
znát možnosti využívání podnikání a zprostředkovatelských služeb, znát cíl a riziko podnikání	Pravidelně navozujeme takové situace, při kterých musí žáci ukázat praktickou dovednost a orientaci v různých službách. Podáváme informace o jednotlivých pracovních profesích vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností vzhledem k volbě budoucího povolání.

Výchovné a vzdělávací strategie

3.3. Zabezpečení vzdělávání žáků s LMP a více vadami

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracováno pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizac a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová téma začleňujeme do vzdělávání na 1. i 2. stupni ZŠ. Všichni žáci projdou postupně vsemi průřezovými tématy a do konce 9. ročníku se seznámí se vsemi tematickými okruhy. Průřezová téma jsou integrována do jednotlivých vzdělávacích předmětů.

Průřezová téma – 1. stupeň

Osobnostní a sociální výchova (OSV)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní rozvoj					
Rozvoj schopností poznávání	ČJ, M,	M,	AJ, M,	AJ, M, I,	M,
Sebepoznání a sebepojetí	Prv	Prv	Prv		Př
Seberegulace a sebeorganizace	TV	TV	TV	TV	TV
Psychohygiena		HV	TV		I, HV
Kreativita	VV	VV	ČJ, HV, VV	M, VV, PČ	VV, PČ
Sociální rozvoj					
Poznávání lidí	Prv			AJ	
Mezilidské vztahy		Prv	VV	VV	VV
Komunikace	ČJ	ČJ, AJ	ČJ, AJ	ČJ, AJ, HV	ČJ, AJ
Kooperace a kompetice				PČ	PČ
Morální rozvoj					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			M	M	M
Hodnoty, postoje, praktická etika					Př

Výchova demokratického občana (VDO)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola		Prv	Prv		
Občan, občanská společnost a stát				Vl	Vl
Formy participace občanů v politickém					Vl
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMS)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá					Vl
Objevujeme Evropu a svět					Vl, AJ
Jsme Evropané					Vl
Multikulturní výchova (MKV)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference					
Lidské vztahy				I	
Etnický původ					Př
Multikulturalita				AJ	AJ
Princip sociálního smíru a solidarity					
Environmentální výchova (EV)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy		Prv		Př	
Základní podmínky života			Prv	Př	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí			Prv	Př	Př, Vl
Vztah člověka k prostředí			Prv	I, Vl	I, Př
Mediální výchova (MEV)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Receptivní činnosti					
Kritické čtení a vnímání mediálních					
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					
Stavba mediálních sdělení					
Vnímání autora mediálních sdělení					HV
Fungování a vliv médií ve společnosti					
Produktivní činnosti					
Tvorba mediálního sdělení					ČJ
Práce v realizačním týmu					

4. Učební plán

4.1 Tabulace učebních plánů, poznámky k učebním plánům

4.1.1 Učební plán – 1. stupeň

TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU						
Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	1.stupeň				
		1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7	6	6	7	7
	Komunikační dovednosti	+1	+1			+2
	Anglický jazyk			3	3	3
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+2	4+1	4+1
Informatika a kom. technologie	Informatika					1
Člověk a jeho svět	Prvouka	1	2	2		
	Přírodověda				2	2
	Vlastivěda				1	2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	1	2	2	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2+1	2	2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
Celkem časová dotace		21	21	25	25	26
						102+16

4.1.2 Poznámky k učebnímu plánu – 1. stupeň

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zahrnuje vzdělávací předměty *Český jazyk a literatura* a *Cizí jazyk*.

Předmět *Český jazyk a literatura* je vyučován ve všech ročnících, zkratka předmětu je ČJ.

V 1. a 2. ročníku je přidán z disponibilních časové dotace 2 hod. pro předmět *Komunikační dovednosti*, zkratka předmětu je KD.

Od 3. ročníku je vyučován cizí jazyk. Jako cizí jazyk se na prvním stupni učí *Anglický jazyk*, zkratka předmětu je AJ.

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace**, zastoupena vzdělávacím předmětem *Matematika*, předmět je vyučován od 1. do 5. ročníku a byl posílen o 6 hodin disponibilní časové dotace, zkratka předmětu je M.

Ve vzdělávací oblasti **Informatika** je vzdělávací předmět *Informatika* vyučován v 5. ročníku. Zkratka předmětu je I.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** jsou očekávané výstupy naplněny ve vzdělávacích předmětech *Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda*.

Prvouka je vyučovaná v 1. – 3. ročníku, její zkratka je Prv.

Přírodověda je vyučovaná ve 4. a 5. ročníku, zkratka předmětu je Př.

Vlastivěda je vyučovaná ve 4. a 5. ročníku, zkratka předmětu je Vl.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** zahrnuje vzdělávací předměty *Výtvarná výchova a Hudební výchova*.

Výtvarná výchova je vyučována 1. – 5. ročníku. Zkratka předmětu je VV.

Hudební výchova je vyučována 1. – 5. ročníku. Zkratka předmětu je HV.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** zahrnuje vzdělávací předmět *Tělesná výchova*, jehož součástí je 40hodinový plavecký výcvik. Tento předmět se vyučuje 1. – 5. třídě, je celkově posílen o 3 hodiny disponibilní časové dotace. Zkratka předmětu je TV.

Oblast **Člověk a svět práce** je zastoupena vzdělávacím předmětem *Pracovní činnosti*. Tento předmět se vyučuje 1. – 5. třídě, je celkově posílen o 5 hodiny disponibilní časové dotace. Zkratka předmětu je PČ.

5. Učební osnovy

5.1 Učební osnovy 1. stupeň

5.1.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací předmět Český jazyk a literatura zahrnuje tři základní složky:

- Jazyková výchova
- Komunikační a slohová výchova
- Literární výchova

Vzdělávací obsah této složek se ve výuce vzájemně prolíná. V rámci tohoto předmětu si žáci osvojují dovednosti a schopnosti, díky nimž získávají poznatky i v dalších oborech.

V Jazykové výchově žáci rozvíjejí dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy, získávají předpoklady k přehlednému a srozumitelnému vyjadřování.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení. Učí se číst s porozuměním, vytvářet mluvené i psané projevy, analyzovat a kriticky posoudit přečtený či slyšený text.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, začínají vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Rozvíjejí a získávají základní čtenářské návyky, učí se interpretovat a produkovat literární texty.

Vzdělávací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje v 1.–5. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

- 1. ročník 7 hodin týdně
- 2. ročník 6 hodin týdně
- 3. ročník 6 hodin týdně
- 4. ročník 7 hodin týdně
- 5. ročník 7 hodin týdně

Celková časová dotace předmětu je 33 hodin týdně.

Do předmětu Český jazyk a literatura jsou začleněny tyto prvky systému ucelené rehabilitace: AAK (sociální čtení, globální čtení, koordinace oko ruka, rozvoj slovní zásoby).

Orofaciální stimulace (zlepšení komunikačních dovedností, pozitivní ovlivnění emočních procesů, rozvoj oromotoriky).

Prvky muzikoterapie (rozvoj integrovat a syntetizovat části do celků-rytmizace, dělení slov, vět,..., rozvoj schopnosti naslouchat, rozvoj sluchových dovedností, podpora identifikace a empatie s druhými).

Průřezová téma (PT)

Ve vzdělávacím předmětu jsou začleněna tato průřezová téma:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) (Osobnostní rozvoj; rozvoj schopností poznávání; kreativita; Sociální rozvoj – komunikace)
- Mediální výchova (MEV) – Produktivní činnosti – tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- ovládá základy čtení a využívá je ke svému vzdělávání
- používá učebnice a učební materiály, pomůcky
- projevuje zájem o nové poznatky
- uplatňuje získané zkušenosti v praktickém životě

Vedeme žáky:

- k rozvíjení dovedností potřebných k osvojování učiva,
- ke čtení s porozuměním,
- k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování,
- k tvořivosti,
- k vyhledávání informací z různých zdrojů (slovníky, jazykové příručky, internet, ...),
- k sebehodnocení a objektivnímu hodnocení prací spolužáků,
- k prezentaci výsledků své práce.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- řeší běžné životní situace a překážky, překonává je přiměřeně ke svým možnostem,
- dokáže pracovat s chybou

Vedeme žáky:

- k nalézání pravidel, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- k hledání chyb v textu a k odůvodňování správného řešení.

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje s lidmi
- chápe obsah psaného textu
- srozumitelně se vyjadřuje
- dokáže přečtený text reprodukovat

Vedeme žáky:

- ke kultivovanému projevu, ke schopnosti vést dialog,
- k porozumění probíraným literárním textům,
- k rozšiřování slovní zásoby pomocí literárního i mluvnického učiva,
- k umění naslouchat.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, respektuje názory druhých

Vedeme žáky:

- k diskusi a spolupráci v malých skupinách i v rámci celé třídy,
- k sebevědomí, sebedůvěře a sebekritice při vystupování před třídou.

Kompetence občanské

Žák:

- chrání a oceňuje naše tradice, kulturní a historické dědictví

Vedeme žáky:

- k seznámení s naším slovesným dědictvím a jeho významem

Kompetence pracovní

Žák:

- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- adekvátně reaguje na posouzení své práce

Vedeme žáky:

- k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní,
- k přípravě a udržování učebního prostoru.

Český jazyk a literatura 1. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
<p>☐ vyjadřuje se spisovně z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu, správně intonuje a používá slovní a větný přízvuk odpovídající možnostem žáka</p> <p>1. ročníku</p> <p>☐ mluví srozumitelně, vyjadřuje svou zkušenosť</p> <p>☐ rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky a písmena</p> <p>☐ plynule, správně, uvědoměle a hlasitě čte přiměřeně náročný text s porozuměním v přiměřeném tempu</p> <p>☐ recituje kratší básnický text, zná některá rozpočítadla, říkanku</p> <p>☐ orientuje se v textu Slabikáře, čítanky a jiném textu pro děti</p> <p>☐ vede jednoduchý rozhovor</p> <p>☐ vypravuje podle obrázkové osnovy</p> <p>☐ všímá si ilustrací literárních děl pro děti, zná některý dětský časopis</p>	Čtení	<p>☐ přípravné období – jazykové, sluchové a zrakové rozlišení hlásek, analýza a syntéza slabiky</p> <p>☐ otevřené slabiky a slova z nich složená</p> <p>☐ zavřené slabiky</p> <p>☐ slova se shlukem souhlásek na začátku slova, čtení zavřených slabik</p> <p>☐ slova se dvěma souhláskami uvnitř</p> <p>☐ slova se skupinami di, ti, ni, slova s ě, slabikotvorné r, l uvnitř a na konci slova</p> <p>☐ pořádek slov ve větě</p> <p>☐ rozhovor</p> <p>☐ vyprávění podle obrázkové osnovy</p> <p>☐ četba z čítanky, doplňková četba</p> <p>☐ péče o čtení s dobrým slovním a větným přízvukem a porozuměním</p>	<p>PT</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p> <p>☐ cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</p> <p>☐ cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů</p> <p>OSV – Sociální rozvoj – komunikace</p> <p>☐ řeč těla, řeč zvuku a slov</p> <p>☐ cvičení pozorování a emfatického a aktivního naslouchání</p> <p>☐ komunikace v různých situacích (pozdrav, prosba, omluva)</p>

☐ píše správné tvary písmen a číslic ve větší velikosti a liniatuře ☐ správně spojuje písmena, slabiky a slova, interpunkci, znaménka ☐ převádí slova a věty z podoby mluvené do polohy psané ☐ dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu ☐ osvojuje si základní hygienické návyky spojené se psaním	Psaní ☐ kresebné a uvolňovací cviky ☐ nácvik jednotlivých tvarů písmen a číslic ☐ spojování písmen do slabik a slov ☐ opis a přepis jednoduchých vět ☐ diktát ☐ individuální náprava pravopisných a grafických chyb	PT OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání ☐ cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
M- třídit předměty a obrázky, pozorovat předměty a určovat jejich polohu, změny a rozdíly M- pojmenovat obrázky zleva doprava v jedné i více řadách M- rozumět pojmu: "na začátku" – "uprostřed" – "na konci" – "nahore" – "dole" M- tvořit jednoduché věty M- orientovat se ve větě (jedno slovo – více slov) M- určovat polohu a délku hlásky, tvořit slova na danou hlásku M- v tištěné podobě rozpozнат písmeno, malé i velké M- v psané podobě rozpozнат písmeno graficky se nelišící od tištěné podoby M- používat samohlásku jako spojku ve větě <ul style="list-style-type: none"> - číst plynule slabiky a dvojslabičná slova - přečíst jednoduchou větu - na základě svých individuálních schopností a možností zvládat mluvený projev - pozdravit, správně oslovit, požádat, poděkovat 	- rozvíjení a zpřesňování zrakového a sluchového vnímání - čtení obrázků zleva doprava - orientace na stránce a rádu - analyticko-syntetické činnosti - grafické znázorňování slova a věty - rozvíjení fonematického sluchu - vyvození hlásek a písmen (A-a, E-e, I-i, O-o, U-u, Y-y, M-m, L-l, V-v, T-t, S-s, J-j) - užití samohlásek ve větné stavbě - čtení otevřených slabik a z nich utvořených dvojslabičných slov - čtení jednoduchých vět - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, slovní přízvuk) - základní komunikační pravidla (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování)	OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (komunikace)

M- na základě svých individuálních schopností zvládat předepsané psychomotorické cviky (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky)
M- zvládat správné sezení, držení tužky, umístění sešitu a jeho sklon, hygienu zraku
M- psát písmena poznaná ve čtení
M- zvládat psát naučená písmena, napsat slabiky z těchto písmen
M- opsat, přepsat, napsat podle diktátu probraná

Psaní

- rozvíjení psychomotorických schopností a jemné pohybové koordinace (dětské hry, motivované přípravné cviky)
- vytváření potřebných hygienických, pracovních a estetických návyků při psaní
- psaní písmen, se kterými se žáci seznamují ve čtení
(velká jen ta, která se neliší tvarem od malých)
- procvičování naučených písmen ve slabikách
- opisování podle předlohy, přepisování, diktát

Vv – uvolňovací cviky
(déšť, voda, klubíčko)

M- písmena, slabiky a dvojslabičná slova (při větších grafomotorických nedostatcích obtížná písmena jen poznávat) - umět si kontrolovat napsaný text	- nácvík sebekontroly napsaného textu	
M- určovat polohu a délku hlásky M- vyjadřovat se přiměřeně věku a stupni postižení M- tvořit jednoduché věty M- rozlišovat délku samohlásky M- znát probrané hlásky M- ovládat tvorbu slabik M- rozvíjet slovní zásobu, rodina, škola	Jazyková výchova, řečová výchova - zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek - výslovnost hlásek - znalost probraných hlásek - nauka o slově – členění slova na slabiky a hlásky	
M- se zájmem a pozorně poslouchat dané texty, odpovídat na jednoduché otázky k textu M- paměťově zvládat a přednášet jednoduchý text M- jevit zájem o literaturu, která je přiměřená jeho věku M- seznamovat se s hranou podobou známých textů, s prostředím divadla (jeviště - hlediště, herci – diváci)	Literární výchova - poslech textů pro děti (pohádky, rozpočitadla, hádanky, říkadla) - přednes říkadel a básniček - návštěva dětské knihovny – beseda nad knihou návštěva divadla – hlédnutí představení	OSV – tematický okruh Já a moji spolužáci Prv – využití volného času Hv – rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel

Pomůcky:

obrázky písmen a věcí, zásobník písmen a slabik, tiskátka, kostky s písmeny, lišťová tabule, abeceda, ilustrované slabiky, karty se slovy, knihy říkadel a jazykolamů, říkanky na správnou výslovnost, dětské pohádkové knihy a leporela, rozpočitadla, pohádky a časopisy, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Matematika – psání číslic, slova o daném počtu písmen či slabik, počet slov ve větě
- Výtvarná výchova – obrázky, omalovánky, koláž z písmen
- Hudební výchova – písničky o přírodě, hudební říkadla, rytmizace textu
- Prvouka – ekologie, člověk a zdraví
- Tělesná výchova – pohybové hry ve třídě, rozcvíčky na říkadla
- Pracovní činnosti – modelování písmen

Český jazyk a literatura   2. Ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ pracuje s větou jako jednotkou projevu ☐ rozlišuje věty podle postoje mluvčího ☐ vytvoří větu ze slov ☐ spojuje jednoduché věty do souvětí	Věta	☐ věta a její užití v mluveném a psaném projevu ☐ druhy vět (oznamovací, rozkazovací, tázací, prací) ☐ souvětí	
☐ vytvoří slovo ze slabik, slabiku z hlásek ☐ rozděluje slovo na konci řádku ☐ vyjmenuje abecedu ☐ porovnává významy slov	Slovo – slabika	☐ dělení slov na konci řádku ☐ slabika a hláska ☐ abeceda ☐ věta, slovo a slovní význam (slova nadřazená, podřazená, protikladná, ...)	
☐ rozlišuje hlásky ☐ vyslovuje krátké a dlouhé samohlásky ☐ rozdělí souhlásky na měkké, tvrdé, obojetné ☐ orientuje se v souhláskách tvrdých, měkkých a obojetných ☐ ovládá pravopis i/y po tvrdých a měkkých souhláskách ☐ pozná v textu slabikotvorné r, l	Hlásky	☐ rozdělení a třídění hlásek ☐ samohlásky krátké, dlouhé ☐ dvojhlásky ☐ souhlásky tvrdé, měkké, obojetné ☐ slabikotvorné r, l	
☐ pozná v textu podstatná jména, slovesa, předložky, některé spojky, číslovky a citoslovce v základním tvaru ☐ rozlišuje obecná a vlastní jména ☐ zná pravopis vlastních jmen	Slovní druhy	☐ podstatná jména ☐ vlastní jména (osoby, zvířata, místní názvy) ☐ předložky, slovesa, spojky, číslovky, citoslovce	
☐ vyslovuje a píše slova se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	Písmeno ě	☐ slabiky dě, tě, ně ☐ slabiky bě, pě, vě, mě	
☐ zdůvodní správné psaní párových souhlásek na konci a uprostřed slov	Párové souhlásky	☐ souhlásky znělé a neznělé uprostřed a na konci slov, jejich správné psaní	
☐ rozezná souvětí a větu jednoduchou	Věta a souvětí	☐ věta jednoduchá ☐ souvětí	
☐ dodržuje jednoduchá komunikační pravidla, přiměřenou gestikulaci	Komunikační a slohová výchova	☐ základní formy společenského styku ☐ oslovení, pozdrav, rozloučení, otázka,	OSV – Sociální rozvoj – komunikace

☐ správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ☐ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ☐ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev, spontánní vypravování ☐ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh ☐ napíše svoji adresu, složí krátký dopis nebo přání ☐ pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem		☐ prosba, poděkování, omluva ☐ pořádek vět ☐ zdvořilé vyjadřování vůči vrstevníkům i dospělým osobám ☐ vypravování podle obrázků ☐ dokončení příběhu ☐ vánoční a novoroční přání, velikonoční pozdrav ☐ adresa, pozdrav a krátký dopis	☐ komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba, řešení konfliktů) ☐ pravda a lež v komunikaci
☐ při čtení správně dýchá ☐ čte plynule a s porozuměním literární texty přiměřené věku ☐ přednáší (recituje) z paměti ve vhodném frázování a tempu krátkou báseň ☐ ústně reprodukuje přečtený text ☐ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ☐ zná nejznámější pohádky a jejich autory ☐ všímá si spojitosti textu s ilustrací, zná alespoň jednoho ilustrátora ☐ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších ☐ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých možností ☐ pozná některé dětské časopisy a knížky	Literární výchova	☐ správné dýchání ☐ přechod k plynulému čtení ☐ hlasité a tiché čtení s porozuměním, objasňování významu slov ☐ převyprávění čteného textu ☐ čtení předložkových výrazů ☐ výrazný přednes krátkých básní s jasným obsahem ☐ orientace v pohádkách ☐ hádanky a slovní hříčky ☐ lidová poezie – verše, rým ☐ nácvik výrazného čtení, dramatizace ☐ poslech četby poezie a prózy ☐ dětské časopisy a knížky dle výběru dětí, ilustrace ke knížce	PT OSV – Sociální rozvoj – komunikace ☐ aktivní naslouchání
☐ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním ☐ píše správné tvary písmen a číslic ☐ správně spojuje písmena i slabiky ☐ kontroluje vlastní písemný projev ☐ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Psaní	☐ procvičování tvarů písmen ☐ psaní slabik, slov a jednoduchých vět ☐ důraz na psaní s porozuměním ☐ krátké písemné vyjádření pozorování ☐ využívání dovedností psát při jednoduchých zápisech	

<p>M- poznat všechna malá i velká písmena v tištěné i psané podobě, napsat písmena s nižší grafomotorickou náročností (malá i velká)</p> <p>M- dokázat přesně určit polohu hlásky</p> <p>M- přečíst dvojslabičná i víceslabičná slova složená s otevřených slabik</p> <p>M- přečíst jednoslabičná slova (typ: <i>les, pes, ...</i>)</p> <p>M- přečíst dvojslabičná slova se zavřenou slabikou na konci (typ: <i>košík, sešit, ...</i>)</p> <p>M- přečíst danou větu se správnou intonací, rozumět obsahu věty</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientovat se v daném textu - umět oslovoval, zahájit i ukončit rozhovor - požádat, poděkovat, omluvit se, vyslovit blahopřání 	<ul style="list-style-type: none"> - dokončení nácviku zbývajících písmen abecedy (malá, velká, tiskací, psací) - rozvíjení fonematického sluchu - čtení dvojslabičných a víceslabičných slov složených z otevřených slabik (typ: <i>máma, veselé, ...</i>) - automatizace čtení jednoslabičných slov - čtení zavřených slabik a dvojslabičných slov, majících zavřenou slabiku na konci - čtení vět (jednoduchých skladbou i obsahem), přiměřených schopnostem žáků - čtení textu s obrázkem - základní komunikační pravidla (zahájení a ukončení dialogu) - formy společenského styku (prosba, poděkování, omluva, blahopřání) 	
<p>M- ovládat probraná písmena, dodržovat poměr výšky písma, velikost a sklon</p> <p>M- napsat všechna malá písmena abecedy, velká jen ta, která se od malých neodlišují tvarem</p> <p>M- napsat slabiky a slova s probranými písmeny, dodržovat správné pořadí písmen</p> <p>M- přepsat slabiku, slovo, jednoduchou větu</p>	<p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování písmen z 1. ročníku - psaní předepsaných psacích písmen, naučených ve čtení - spojování písmen ve slabiky, psaní slov - přepisování slabik, slov, jednoduchých vět - psaní slabik a slov podle návodů 	

M- určovat polohu a délku hlásky, zřetelně vyslovovat samohlásky a souhlásky M- znát probrané hlásky M- zvládat tvorbu slabik M- tvorit slova opačného významu (<i>malý – velký, suchý – mokrý, ...</i>)	Jazyková výchova, řečová výchova <ul style="list-style-type: none"> - zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek a souhlásek - znalost hlásek poznaných ve čtení - nauka o slově – členění slova na slabiky a hlásky - slova opačného významu 	
---	---	--

M- se zájmem pozorně poslouchat, odpovídat na dané otázky k literárnímu textu, vyprávět jednoduché pohádky a krátké příběhy pomocí ilustrací M- paměťově zvládat a přednášet jednoduchý text M- jevit zájem o literární texty odpovídající jeho věku M- pozorně zhlédnout divadelní představení	Literární výchova <ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů pro děti (pohádky, rozpočítadla, hádanky, říkadla) - přednes říkadel, básní a hádanek - návštěva knihovny – beseda nad knihou - návštěva divadla 	Prv – změny v přírodě v průběhu roku Vv – pohádkové představení
--	--	--

Pomůcky:

- nástěnné tabule (abeceda, větné diagramy), karty s hláskami, karty se slovy, obálka na napsání adresy, obrázky z pohádek k vyprávění, dětské knihy a časopisy, výukové programy na PC, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Prvouka – články s danou tematikou
- Výtvarná výchova – kreslené vyprávění, dětstí ilustrátoři
- Pracovní činnosti – výroba pomůcek
- Hudební výchova – relaxace, rytmizace slov a říkadel, písničky s danou tematikou
- Tělesná výchova – relaxační a pohybové chvilky

Český jazyk a literatura 3. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata (PT)
☐ pracuje s větou jako s jednotkou ☐ dodržuje pořádek slov ve větě, projevu ☐ spojuje věty do souvětí ☐ pokouší se o zapsání vzorce souvětí ☐ určí ve větě podstatné jméno a sloveso ☐ u podstatných jmen určuje rod, číslo ☐ pokouší se o určování pádu ☐ u sloves určuje osobu, číslo, čas ☐ rozpozná slovní druhy v základním tvaru ☐ rozpozná druhy vět podle postoje mluvčího	Skladba	☐ věta jednoduchá ☐ souvětí, použití spojek, vzorce ☐ podstatná jména – rod, číslo, pád ☐ slovesa – osoba, číslo, čas ☐ určování některých slovních druhů	
☐ vyjmenuje abecedu a seřadí slova ☐ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, souznačná, nadřazená a podřazená ☐ pozná slova citově zabarvená ☐ určí stavbu některých slov, vyhledá v textu slova se stejným kořenem ☐ používá základní zkratky	Slovní zásoba a tvoření slov	☐ řazení slov podle abecedy ☐ slova nadřazená, podřazená ☐ slova podobná, protikladná, souzvučná ☐ slova citově zabarvená – hanlivá, lichotná ☐ stavba slova – předpona, kořen, příponová část, jednoduchá slova příbuzná ☐ zkratky	PT OSV – Osobnostní rozvoj – kreativita ☐ pružnost nápadů
☐ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ☐ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ☐ určuje počet slabik, rozlišuje slabiky a hlásky	Zvuková stránka jazyka	☐ modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) ☐ druhy vět ☐ sluchové rozlišení souhláskových skupin	

☐ umí zdůvodnit pravopis souhlásek na konci a uvnitř slov ☐ píše správně dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev ☐ píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách ☐ odůvodňuje psaní velkých písmen v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ☐ odůvodňuje i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a v některých slovech příbuzných	Pravopis	☐ párové souhlásky na konci a uvnitř slov ☐ psaní slov se slabikami s – ě, – ů, – ú ☐ měkké, tvrdé slabiky ☐ vlastní jména osob, zvířat, obcí, měst, hor a řek ☐ vyjmenovaná slova – základní řady ☐ některá slova příbuzná od slov vyjmenovaných	
☐ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních a mimoškolních situacích ☐ respektuje základní komunikační pravidla ☐ podle ilustrací vypráví jednoduchý příběh ☐ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ☐ napíše pozdrav, blahopřání, SMS zprávu, krátký dopis, vzkaz ☐ správně reaguje v praktickém rozhovoru (telefonický rozhovor, vzkaz na záznamník) ☐ jednoduše popíše zvíře, činnost ☐ dbá na správný slovosled a výběr vhodných jazykových prostředků ☐ aktivně a soustředěně naslouchá, zapojuje se do jednoduché konverzace	Komunikační a slohová výchova	☐ vhodné verbální a nonverbální prostředky v řeči ☐ základní komunikační žánry – vzkaz, prosba, omluva, telefonický rozhovor, reprodukce textu podle obrázku, krátký mluvený projev ☐ jednoduchá konverzace ☐ žánry písemného projevu – pozdrav z prázdnin, blahopřání, krátký dopis, vzkaz, pozvánka, SMS zprávy, popis zvířete, činnosti ☐ procvičování slovosledu ☐ výběr vhodných jazykových prostředků	PT OSV – Sociální rozvoj – komunikace ☐ dovednosti pro sdělování, komunikace v různých situacích
☐ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ☐ čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty	Literární výchova	☐ praktické čtení s porozuměním ☐ poslech literárních textů ☐ zážitkové čtení a naslouchání ☐ základní literární pojmy: próza,	PT OSV – Sociální rozvoj – komunikace ☐ cvičení aktivního naslouchání

<p>přiměřené věku</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ přiřadí základní literární pojmy ☐ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a dle svých schopností ☐ poznává dětské časopisy a knížky 		<ul style="list-style-type: none"> poezie, pohádka, bajka, spisovatel, básník, verš a rým, ilustrátor ☐ tiché čtení pokynů s porozuměním a jejich provádění ☐ dramatizace pohádky ☐ přednes básní ☐ dětské knížky a časopisy 	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním ☐ píše čitelně, úhledně, plynule a přiměřeně hbitě ☐ provádí kontrolu vlastního písemného projevu a úplnost slov ☐ vyjádří se v jednoduchých formách psaného projevu ☐ opíše, přepíše krátký text 	Psaní	<ul style="list-style-type: none"> ☐ odstraňování individuálních nedostatků v kvalitativních i kvantitativních znacích písma ☐ osobitý rukopis – plynulý, rychlý ☐ kontrola vlastního písemného projevu ☐ římské číslice – psaní a čtení ☐ celková úprava písemného projevu v sešitě, zápisku, pracovní poznámky 	
<p>M- zvládat čtení textu s porozuměním, používat správnou intonaci</p> <p>M- dle svých individuálních schopností mluvit spisovným jazykem, používat správné výrazy k pojmenování</p> <p>M- dodržovat správnou výslovnost daných slabik</p> <p>M- při čtení zřetelně vyslovovat, správně intonovat, umět vyprávět obsah čteného textu</p> <p>M- orientovat se ve čteném textu</p> <ul style="list-style-type: none"> - umět mluvit před kolektivem a pozorně naslouchat - vyjadřovat své pocity mimikou a gesty - formulovat a tlumočit daná slova 	<ul style="list-style-type: none"> - prohloubení a ukončení výcviku čtení - obohacování a zpřesňování slovní zásoby žáků, vedení k volbě vhodných pojmenování - čtení slabik: dě – tě – ně – bě – pě – vě – mě di – ti – ni , dy – ty – ny - zřetelné čtení jednoduchých vět s porozuměním - příprava nácviku tichého čtení a orientace tichým čtením ve větě - mluvený projev – střídání role mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování - mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta - formy společenského styku – ústní vzkaz 	<p>Inf – využití výukových programů Prv – praktické způsoby komunikace</p>	

<p>M- zvládat psaní písmen malé i velké abecedy</p> <p>M- psát daná písmena, dodržovat poměr výšky, velikost, sklon a správné tvary písmen</p> <p>M- dodržovat správné pořadí písmen a úplnost slov</p> <p>M- opsat a přepsat krátké věty</p> <p>M- převádět slova z mluvené podoby do podoby psané</p> <p>M- ve všech ročnících vést žáky k úpravě <i>a sebekontrole psaného textu</i></p> <p>M- vycházet z individuálních možností a schopnosti jednotlivce</p>	<p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičování naučených písmen malé a velké abecedy - dokončení nácviku neprobraných písmen velké abecedy - spojování písmen ve slabiky a slova, psaní krátkých vět - opis a přepis předepsaného textu - psaní slov a vět podle nápovědy 	
---	---	--

Pomůcky:

- nástěnné tabule (psací písmo, druhy vět, slovní druhy, vyjmenovaná slova, tvoření slov, význam slov, stavba slova, abeceda, vzorce souvětí),
- Cvičení z pravopisu pro malé školáky – nakladatelství SPN, dětská literatura, výukové programy na PC, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Matematika – počet slov, přiřazování číslic, správné tvary číslic
- Prvouka – měsíce, roční období, Brno a okolí, pověsti
- Pracovní činnosti – výroba kartiček i, y
- Výtvarná výchova – výzdoba sešitu
- Hudební výchova, tělesná výchova – relaxace
- Informatika – výukové programy českého jazyka

Český jazyk a literatura 4. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma
☐ porovnává význam slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu, slova vícevýznamová ☐ poznává slova spisovná a jejich nespisovnétvary ☐ rozlišuje ve slově kořen, předponu, část příponovou a koncovku ☐ rozlišuje předpony a předložky	Slovní zásoba a tvoření slov	☐ význam slov (slova jednoznačná, mnohoznačná, spisovná, nespisovná, citově zabarvená, synonyma, homonyma, antonyma) ☐ stavba slova, kořen, předpona, část příponová, koncovka ☐ rozlišování předpon a předložek	
☐ určuje slovní druhy plnovýznamových slov ☐ užívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ☐ u podstatných jmen určuje rod, číslo, pád ☐ u sloves určuje osobu, číslo, čas, infinitiv ☐ rozlišuje slova domácí a přejatá	Tvarosloví	☐ slovní druhy, tvary slov ☐ podstatná jména – rod, číslo, pád ☐ slovesa – osoba, číslo, čas ☐ slovesné tvary určité a neurčité, jednoduché a složené, slovesa zvratná, infinitiv ☐ slova domácí a přejatá	
☐ upevňuje pravopis i/y, í/y po obojetných souhláskách a v nejběžnějších slovech příbuzných ☐ určuje koncovky podstatných jmen ☐ zdůvodňuje pravopis koncovek sloves v minulém čase ☐ používá psaní velkých písmen vlastních a zeměpisných názvů	Pravopis	☐ pravopis vyjmenovaných a příbuzných slov ☐ pravopis koncovek podstatných jmen ☐ shoda přísudku s holým podmětem ☐ velká písmena vlastních a zeměpisných názvů	
☐ vyhledává základní skladební dvojici (podmět a přísudek) ☐ odlišuje větu jednoduchou a souvětí ☐ určuje vzorce souvětí ☐ užívá vhodných spojovacích výrazů	Skladba	☐ základní skladební dvojice (podmět a přísudek) ☐ věta jednoduchá a souvětí, počet vět v souvětí, vzorec souvětí ☐ spojovací výrazy	
☐ vede správně dialog ☐ uvědomuje si důležitost prvků	Komunikační a slohová výchova	☐ komunikační žánry – dialog, rozhovor ☐ základní komunikační pravidla –	PT OSV – Sociální rozvoj – komunikace

<p>neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ posuzuje úplnost i neúplnost jednoduchého sdělení ☐ sestaví osnovu vypravování (na základě vyprávění) ☐ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení, zapamatuje si z něj podstatná fakta (dokáže je zaznamenávat a předávat) ☐ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ☐ uvědomuje si působení reklamy a její manipulaci ☐ správně formuluje otázky 		<ul style="list-style-type: none"> oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí posluchače a mluvčího, zdvořilé vystupování ☐ spisovná a nespisovná výslovnost ☐ sestavení osnovy vypravování (na základě vyprávění) ☐ neverbální komunikace – mimika, gesta, zrakový kontakt, podání ruky, postoje těla ☐ žánry písemného projevu – dopis, vzkaz, oznámení, inzerát, pozvánka, přání, popis věci nebo hračky, pracovního postupu, zvířete nebo rostlinky ☐ reklama, její manipulace ☐ kladení otázek ☐ práce s textem (vlastní písemné poznámky) a jeho reprodukce 	☐ komunikace v různých situacích
--	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ☐ potichu i nahlas čte s porozuměním texty přiměřené věku ☐ volí náležitou intonaci, přízvuk a pauzy ☐ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ☐ volně reprodukuje text podle svých schopností, dramatizuje jej a vytvoří ilustraci ☐ tvorí vlastní literární text na dané téma ☐ pojmenuje a rozliší základní literární žánry – pohádka, bajka, pověst, povídka ☐ rozliší film, televizní inscenaci ☐ pozná hlavní postavy ☐ orientuje se ve stavbě textu 	<p>Literární výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé) a naslouchání ☐ věcné čtení jako zdroj informací, vyhledávací čtení, klíčová slova ☐ tvořivé činnosti s literárním textem ☐ oblíbení dětí hrdinové v literatuře ☐ přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, ilustrace, vlastní výtvarný doprovod ☐ literární žánry – pohádka lidová a umělá, bajka, povídka, pověst ☐ film, televizní inscenace ☐ hlavní postavy 	
--	---------------------------------	---	--

M- domluvit se v běžných situacích školního života; M- vhodně klást otázky ke sdělenému textu a odpovídat na ně M- sám vyprávět krátké zážitky M- rozlišovat jednoduché předměty, děje a činnosti, které popisuje M- umět správně napsat probraná písmena a číslice (velikost, sklon, spojování) M- rozlišovat štíhlost písmen M- umět správně napsat v poměru výšky písmena tvarově podobná M- umět napsat správně spojení s písmeny o, v, b, f ; M- psát vratný tah M- používat správně diakritická znaménka - psát upraveně a čitelně - psát správně mezery mezi slovy - opisovat a přepisovat jednoduché texty, jednoduchá sdělení - vyslovit správný pozdrav, poděkování, prosbu, omluvu, vzkaz a blahopřání	- tvoření jednoduchých jazykových projevů - tvoření otázek - odpovědi na otázky - reprodukce jednoduchých textů - domluva v běžných situacích školního života - popis jednoduchých předmětů, dějů a činností - zpřesnění tvarů písmen a číslic (velikost, sklon písma, správné spojování) - rozlišování štíhlosti písmen - poměr výšky písmen (u tvarově podobných) - spoje s o, v, b, f - vratný tah - diakritická znaménka - úprava a čitelnost psaného textu (nadpis, okraje, odstavce, správné mezery mezi slovy, aj.) - opisování a přepisování jednoduchých textů - psaní jednoduchých sdělení - formy společenského styku – pozdrav,	
M- rozpoznat větu M- umět určit začátek a konec věty v řeči i písmu M- vyjmenovat druhy vět a aktivně je poznat M- dodržovat pořádek slov ve větě M- znát stejný a opačný význam slov M- třídit slova M- správně vyslovit a napsat pořádek slov ve větě - umět členit slova na slabiky a hlásky - aktivně používat malá a velká písmena	Jazyková výchova, řečová výchova - věta jako jazykový celek - začátek a konec věty v řeči a písmu - druhy vět - slova ve větě - význam slova - opačný a stejný význam slov - třídění slov - pořádek slov ve větě - členění slova na slabiky a hlásky - malá a velká písmena	Inf – využití výukových programů

M- vědět, co je samohláska a souhláska M- vyslovovat a psát správnou délku samohlásek M- určovat souhlásky tvrdé, měkké a obojetné - psát správné -i, í – y , ý- po tvrdých a měkkých souhláskách	- samohlásky a souhlásky - délka samohlásek - souhlásky tvrdé, měkké a obojetné - psaní správného -i, í – y, ý- po tvrdých a měkkých souhláskách	
M- správně vyslovovat čtený text, krátkým textům rozumět a umět je podle jednoduché dějové linie reprodukovat M-v používat správný slovní přízvuk M- mluvit s přirozenou intonací M- ovládat tiché čtení M- orientovat se ve čteném textu M- rozlišovat knihu, časopis, noviny, ilustraci a text M- číst pohádky a poznat hlavní postavy příběhu a jejich vlastnosti M- tvořit otázky k přečtenému textu a odpovídat na ně M- vyprávět vlastní zážitky M- umět vyprávět podle ilustrace M- rozlišit verše a prózu - přednášet říkadla a krátké básničky	Literární výchova - správné čtení (výslovnost) - čtení krátkých textů s porozuměním - správný slovní přízvuk - přirozená intonace - správné pauzy a tempo řeči - dostatečná slovní zásoba - tiché čtení - nácvik orientace ve čteném textu - pojmy: kniha, časopis, noviny, ilustrace, text - čtení pohádek, poznávání hlavních postav - tvoření otázek vztahující se k přečtenému textu a odpovědi na ně - vyprávění vlastních zážitků, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací - rozlišení verše a prózy - přednes říkadel a krátkých básniček	

Pomůcky:

- nástěnné tabule (druhy vět, slovní druhy, vyjmenovaná slova, tvoření slov, význam slov, stavba slova, abeceda, vzorce souvětí), Cv ičení z pravopisu pro malé školáky – nakladatelství SPN, dětská literatura, výukové programy na PC, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Vlastivěda, přírodověda – referáty
- Tělesná výchova – tělovýchovné chvilky
- Hudební výchova, výtvarná výchova – relaxace

Český jazyk a literatura 5. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata (PT)
☐ rozlišuje význam slov ☐ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ☐ určuje slovní druhy s výjimkou částic a užívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ☐ u podstatných jmen určuje rod, číslo, pád a vzor ☐ u sloves určuje osobu, číslo, způsob, čas ☐ rozlišuje slovesné tvary určité, neurčité, složené, jednoduché a zvratné ☐ rozliší přídavná jména měkká, tvrdá, přivlastňovací ☐ určuje přídavná jména tvrdá a měkká ☐ pozná druhy zájmen ☐ rozlišuje v tvarosloví spisovnost a nespisovnost ☐ vybere příklady spisovných a nespisovných slov ☐ rozezná ustálená slovní spojení	Tvarosloví	☐ význam slov (jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, nadřazená, podřazená, souřadná, spisovná, nespisovná) ☐ rozlišování tvarů slov a slov příbuzných (stavba slova) ☐ rozlišování předpon a předložek ☐ slovní druhy ☐ podstatná jména – rod, číslo, pád, vzor ☐ skloňování podstatných jmen ☐ slovesa – osoba, číslo, způsob, čas ☐ časování sloves ☐ slovesné tvary určité a neurčité, jednoduché a složené, slovesa zvratná ☐ přídavná jména – rod, číslo, pád, druh, vzor ☐ skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých ☐ druhy zájmen, skloňování „já“ ☐ druhy číslovek ☐ slova spisovná a nespisovná ☐ ustálená slovní spojení (fráze) ☐ řec přímá a nepřímá (rozšiřující)	
☐ osvojí si pravopis slov se slabikami bě/bje, pě,vě/vje, mě/mně ☐ používá pravopis i/y, í/ý po obojetných souhláskách ☐ osvojí si pravopis koncovek podstatných jmen ☐ snaží se správně používat shodu podmětu přísluškem ☐ píše správně předložky s, z ☐ odůvodňuje psaní předpon s - z ☐ osvojí si pravopis koncovek přídavných	Pravopis	☐ pravopis bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně ☐ pravopis vyjmenovaných slov ☐ pravopis koncovek podstatných jmen ☐ shoda příslušku s holým podmětem, přítomný čas sloves ☐ pravopis předložek s, z ☐ pravopis předpon s – z podle směru (vzhůru, dolů, zpříma, z povrchu pryč, dohromady) ☐ pravopis koncovek přídavných jmen tvrdých a měkkých ☐ psaní velkých písmen u vlastních jmen	

☐ vyhledává základní skladební dvojice ☐ odlišuje větu jednoduchou a souvětí ☐ vhodně doplní větu jednoduchou v souvětí ☐ rozlišuje větu řídící od závislé, větu hlavní od věty vedlejší ☐ volí vhodné předložky před slovními výrazy ☐ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje ☐ rozlišuje a aplikuje řec přímou a nepřímou	Skladba	☐ základní skladební dvojice (podmět a přísudek – holý a rozvítý, přísudek slovesný, sponově jmenný) ☐ počet vět v souvětí, vzorec ☐ věta řídící a závislá, věta hlavní a vedlejší ☐ věta jednoduchá a souvětí ☐ předložky a spojovací výrazy ☐ řec přímá a nepřímá	
☐ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ☐ uvědomuje si používání neverbální komunikace a zdvořilého vystupování ☐ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ☐ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti ☐ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ☐ identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích ☐ uvědomuje si manipulativní komunikaci v reklamě ☐ jasně a stručně vyjadřuje své myšlenky	Komunikační a slohová výchova	☐ komunikační žánry – zpráva, oznámení, mluvený projev na základě vlastních zážitků ☐ základní komunikační pravidla ☐ zdvořilé vystupování ☐ neverbální komunikace – mimika, gesta, zrakový kontakt, podání ruky, postoje těla ☐ žánry písemného projevu – dopis, zpráva, oznámení, inzerát, přihláška (dotazník), popis osoby, činnosti nebo děje, vypravování (dle osnovy) ☐ sestavení osnovy vyprávění, členění na odstavce, nadpis, přehlednost textu, návaznost větných celků a jejich pravopisná úroveň ☐ komunikace citů – vyjádření a usměrňování základních citů (spokojenost, radost, sympatie, obavy, hněv, smutek) ☐ reklama, její manipulace ☐ mluvní cvičení	PT OSV – Sociální rozvoj – komunikace ☐ dovednosti pro sdělování verbální i neverbální ☐ komunikace v různých situacích MEV – Produktivní činnosti – tvorba mediálního sdělení ☐ tvorba mediálního sdělení

<ul style="list-style-type: none"> ☐ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potíchu i nahlas ☐ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk ☐ zaznamenává podstatné informace ☐ posuzuje úplnost i neúplnost jednoduchého sdělení ☐ rozliší text umělecký a naučný ☐ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ☐ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvorí vlastní literární text na dané téma ☐ rozpozná některé literární druhy a žánry (divadelní hra, báje) ☐ určuje hlavní postavy a hlavní myšlenku ☐ orientuje se v typech textů (umělecké, naučné, encyklopédie, dobrodružné, reklamní, komiks, beletrie) ☐ rozlišuje objektivní fakta a subjektivní názor ☐ umí třídit poznatky a využívat je při reprodukci 	<p>Literární výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ praktické čtení (technika čtení, znalost orientačních prvků v textu) ☐ věcné čtení jako zdroj informací, vyhledávací čtení, klíčová slova ☐ praktické naslouchání ☐ věcné naslouchání (zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) ☐ text umělecký a naučný, dobrodružný, reklamní, komiks, encyklopédie, beletrie ☐ přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace ☐ básnický prostředek – přirovnání ☐ literární žánry – pověst, povídka, báje ☐ divadelní představení, divadelní hra, film, televizní inscenace, herec, režisér ☐ hlavní postavy, hlavní myšlenka ☐ kritické čtení (objektivní a subjektivní sdělení, pětilístek, brainstorming) ☐ práce s textem a jeho reprodukce ☐ ustálená slovní spojení (přirovnání, přísloví, pořekadla) 	<p>PT OSV – Sociální rozvoj – komunikace</p> <p>☐ cvičení pozorování a empatického aktivního naslouchání</p>
---	---------------------------------	---	---

<p>M- ovládat dovednosti nabité ve 4. ročníku</p> <p>M - mít bohatou slovní zásobu k plynulému vyjadřování</p> <p>M - tvořit věty a umět na ně odpovídat</p> <p>M - ovládat základní komunikační pravidla, umět správně oslovit, umět zahájit a ukončit dialog, střídat se v roli mluvčího i posluchače, mít zdvořilé vystupování</p> <p>M - mít plynulé pohyby při psaní, písmo by mělo být automatizováno</p> <p>M - dodržovat tvar a sklon písma</p> <p>M - zvyšovat rychlosť psaní</p> <p>M- psát upraveně</p> <ul style="list-style-type: none"> - psát římské číslice - ovládat hůlkové písmo 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení dovedností ze 4. ročníku - vytváření odpovídající slovní zásoby k souvislému vyjadřování - tvoření vět a odpovědí na ně - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - automatizace psacího pohybu, plynulé psaní slov - dodržování tvaru a sklonu písma - zvyšování rychlosti psaní - úprava písemnosti - psaní římských číslic - hůlkové písmo 	
<p>M - správně vyslovovat a psát slova se skupinami dě –tě – ně – bě – pě – vě – mě</p> <p>M- správně vyslovovat a psát znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slova (jednoduché případy)</p> <p>M - vyjmenovat písmena abecedy, abecedně řadit slova</p> <p>M- správně vyslovovat a psát slova s předložkami</p> <p>M - ovládat vyjmenovaná slova po b, l, m a umět je používat</p> <p>M- přiřazovat rod a číslo k podstatným jménům -ovládat vlastní jména</p>	<p>Jazyková výchova, řečová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost a psaní slov se skupinami dě –tě – ně – bě – pě – vě – mě - výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slova (jednoduché případy) - abeceda, abecední řazení slov - výslovnost a psaní výrazů s předložkami - vyjmenovaná slova po b, l, m - podstatná jména (rod, číslo) - vlastní jména 	

<p>M - číst texty a rozumět jim M - reprodukovat texty podle jednoduché osnovy M - zvládat tiché čtení M - určovat hlavní postavy děje a její vlastnosti M - rozlišovat místo a čas děje M - rozlišovat pohádkové a reálné prostředí M- přednášet říkadla a krátké básničky M - rozlišovat literární pojmy: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, pověst, bajka M - rozlišovat literární žánry: spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, herec M - sledovat doporučené pořady a hovořit o nich</p>	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení textů s porozuměním - nácvik reprodukce podle jednoduché osnovy - rozvoj tichého čtení - určování hlavní postavy, její vlastnosti - rozlišení místa a času děje - reálné a pohádkové prostředí - správný přednes říkanek a krátkých básniček - literární pojmy: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, pověst, bajka - literární druhy a žánry: spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec - sledování doporučených televizních a rozhlasových pořadů 	<p>MeV – využití mediálních zdrojů</p>
--	---	--

Pomůcky:

nástěnné tabule, Cvičení z pravopisu pro velké školáky – nakladatelství SPN, dětská literatura, výukové programy na PC, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

Tělesná výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova -relaxace
Vlastivěda, Přírodověda - referáty, práce s odbornými texty

Komunikační dovednosti

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Obsahem předmětu speciálně pedagogické péče Komunikační dovednosti je reeduкаce komunikačních funkcí žáka. Předmět je vytvořen z disponibilní časové dotace. Tento předmět speciální pedagogické péče se na vysvědčení nehodnotí.

Předmět klade důraz na rozvoj přiměřených sociálních interakcí a komunikačních schopností a dovedností žáka (vč. zvolení adekvátního komunikačního systému, např. zařazení augmentativních a alternativních způsobů komunikace – Znak do řeči, Prstová abeceda a jiné.) – směřující k podpoře konverzačních a prezentačních dovedností žáka s lehkým mentálním postižením.

1. ročník – 1 hodina

2. ročník – 1 hodina

Do předmětu Komunikační dovednosti jsou začleněny tyto prvky systému ucelené rehabilitace: AAK (sociální čtení, globální čtení, koordinace oko ruka, rozvoj slovní zásoby).

Orofaciální stimulace (zlepšení komunikačních dovedností, pozitivní ovlivnění emočních procesů, rozvoj oromotoriky).

Prvky muzikoterapie (rozvoj integrovat a syntetizovat části do celků-rytmizace, dělení slov, vět, rozvoj schopnosti naslouchat, rozvoj sluchových dovedností, podpora identifikace a empatie s druhými)

Průřezová téma (PT)

Ve vzdělávacím předmětu jsou začleněna tato průřezová téma:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) (Osobnostní rozvoj; rozvoj schopností poznávání; kreativita; Sociální rozvoj – komunikace)
- Mediální výchova (MEV) – Produktivní činnosti – tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- ovládá základy čtení a využívá je ke svému vzdělávání
- používá učebnice a učební materiály, pomůcky
- projevuje zájem o nové poznatky
- uplatňuje získané zkušenosti v praktickém životě

Vedeme žáky:

- k rozvíjení dovedností potřebných k osvojování učiva,
- ke čtení s porozuměním,
- k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování,
- k tvořivosti,
- k vyhledávání informací z různých zdrojů (slovníky, jazykové příručky, internet, ...),
- k sebehodnocení a objektivnímu hodnocení prací spolužáků,
- k prezentaci výsledků své práce.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- řeší běžné životní situace a překážky, překonává je přiměřeně ke svým možnostem,
- dokáže pracovat s chybou

Vedeme žáky:

- k nalézání pravidel, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- k hledání chyb v textu a k odůvodňování správného řešení.

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje s lidmi
- chápe obsah psaného textu
- srozumitelně se vyjadřuje
- dokáže přečtený text reprodukovat

Vedeme žáky:

- ke kultivovanému projevu, ke schopnosti vést dialog,
- k porozumění probíraným literárním textům,
- k rozšiřování slovní zásoby pomocí literárního i mluvnického učiva,
- k umění naslouchat.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, respektuje názory druhých

Vedeme žáky:

- k diskusi a spolupráci v malých skupinách i v rámci celé třídy,
- k sebevědomí, sebedůvěře a sebekritice při vystupování před třídou.

Kompetence občanské

Žák:

- chrání a oceňuje naše tradice, kulturní a historické dědictví

Vedeme žáky:

- k seznámení s naším slovesným dědictvím a jeho významem

Kompetence pracovní

Žák:

- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- adekvátně reaguje na posouzení své práce

Vedeme žáky:

- k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní,
- k přípravě a udržování učebního prostoru.

KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI 1. - 2. ročník			
Očekávané výstupy, žák by měl	Učivo	Průřezová téma	
<p>Podle individuálních možností a aktuálních psychomotorického stavu žáka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reagovat přiměřeně na hlas a intonaci dospělé osoby i spolužáků - snažit se o správné dýchání - vyjádřit souhlas či nesouhlas - reagovat na oslovení jménem - užívat svému handicapu přiměřeně srozumitelný a zřetelný verbální projev - užívat svému handicapu přiměřený neverbální projev - znát jména nejbližších osob, spolužáků - sdělit svá přání a potřeby verbálním či neverbálním způsobem - sdělit vlastní prožitky a emoce - uplatňovat zásady společenského styku - pozdravit, poděkovat... - využívat komunikační počítačové hry - poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky, slova, věty - reagovat přiměřeně, nebo dle 	<p>Sluch, jeho různé kvality, fonematický sluch</p> <ul style="list-style-type: none"> - reakce na zvuk určeným pohybem - vyjádření pohybem změnu zvuku - reakce na určený zvuk mezi mnoha jinými - rozlišování, co vydává zvuk a co nevydává - seznámení se se zvuky se signálním významem - rozlišování zvuky se signálním významem - vnímání vibrace - vnímání délku trvání zvuku - vyjádření délku trvání zvuku pohybem - vnímání výšku zvuku a vyjádřit ji pohybem, označit určeným předmětem - vnímání rytmus - napodobování rytmus pohybem - reprodukování rytmické sekvence hrou na tělo, na jednoduché rytmické nástroje - vymýšlení slov na daný rytmus - poznávání melodie známých písni - poznávání směr zvuku - rozlišování tvrdých a měkkých slabik - rozlišování jednotlivých sykavek ostrých, tupých - rozlišování daných slov, slabik v textu a jejich označovaní určeným způsobem - přiřazování obrázků ke zvukům, slovům - sluchová analýza a syntéza <p>Verbálně-akustická paměť</p>	OSV	<p>Čj</p> <p>Hv</p> <p>Tv</p>

<p>dohody na různé zvukové podněty</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznat, řadit, třídit, skládat předměty, obrázky podle daných kritérií - vnímat, orientovat se, rozlišovat prostor, plochu, daný směr, polohu - ovládat pravo-levou orientaci - skládat dějové obrázky - opakovat slova, říkanky - reprodukovat krátký text, říkanky básničky - odpovídat na otázky slovem, větou, předem dohodnutým způsobem - koncentrovat se záměrně na danou činnost, poslech krátkého textu, sledování krátkého snímku, pohádky, filmu - popsat jednoduchý obrázek, předmět, osobu podle návodních otázek, osnovy či bez nich - reprodukovat krátký text - podle návodních otázek, osnovy či bez nich - domluvit se v běžných denních situacích ve škole i v běžném životě - zvládat slovní či alternativní formy společenského styku - dramatizovat pohádku, příběh 	<ul style="list-style-type: none"> - určování počtu slabik ve slově - zapamatování si počtu slabik ve slově, jejich označení - přiřazování obrázků ke slabikám - skládání předmětů, obrázků podle pokynu - postupné zvyšování počtu a řazení pokynů - určování pořadí zvuků <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - postřehování nových, neznámých slov - rozšiřování zásoby podstatných jmen - co jezdí, jí se, obléká se... - rozšiřování zásoby sloves - co dělá pes... - rozšiřování zásoby přídavných jmen - jaký je... - určování protikladů - volba přirovnání - výběr synonym - hledání významu - k čemu je koš... - hledání souvislostí - rýmování slov - utváření zdrobnělin - třídění slov podle daného hlediska - stupňování přídavných jmen - vytváření citově zabarvených slov - vytváření pojmu nadřazených a podřazených <p>Vyjadřovací obratnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - prodlužování vět pomocí otázek - popis osob, věcí - hádej, kdo jsem - vytváření příběhu - řešení situací - co bys dělal, kdyby... 		
--	---	--	--

<p>- manipulovat s předměty dle předem dohodnutých pravidel</p>	<p>Gramatická stavba věty</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišování slov ve větě - popis dějových obrázků - vytváření krátkých vět k danému tématu - určování postupnosti dějových obrázků, sledu událostí - určování příčiny a následku <p>Souvislé vyjadřování</p> <ul style="list-style-type: none"> - sledování koheze a koherence textu - práce s hlavní postavou, jejím záměrným konáním, cíly, vnímáním času a příčinných souvislostí, summarizací příběhu, jeho závěrem <p>Usuzování, logické uvažování, porozumění na úrovni slova, věty</p> <ul style="list-style-type: none"> - omyl ve vypravování - dětské a jazykové hry pracující se záměrnou chybou - popis situace, osoby, věci - záměrně nepřesný - pravolevá orientace - orientace v ploše, v prostoru - zraková diferenciace - vizumotorika <p>Dechová cvičení</p> <p>Pohybově-koordinační cvičení</p> <p>Orofaciální stimulace</p> <p>Uvolňovací a relaxační cvičení</p> <p>Hlasová a artikulační cvičení</p> <p>Imitace sociálních situací</p> <p>Dramatizace textů</p> <p>Základní pravidla komunikace</p>		
---	---	--	--

	<p>Neverbální komunikace Konverzační cvičení Psaná forma řeči Práce s alternativními a augmentativními komunikačními systémy - individuálně dle aktuálních potřeb žáků</p>		
--	--	--	--

Anglický jazyk

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací předmět Anglický jazyk poskytuje základní vědomosti a dovednosti potřebné k dorozumění v jednoduchých situacích. Obsah je směřován tak, aby zaujal žáka a zábavnou formou mu umožnil vstup do cizího jazyka. Používají se motivující cvičení (rozhovory, příběhy, hry, písničky, říkadla, básničky, kreslení a jiné), žáci se seznamují s reáliemi zemí, jež tímto jazykem hovoří. Cílem je, aby byli žáci schopni dorozumět se v běžných situacích a hovořit o jednoduchých konverzačních témaitech.

Vzdělávací předmět Anglický jazyk se vyučuje ve 3. – 5. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

- 3. ročník 3 hodiny týdně
- 4. ročník 3 hodiny týdně
- 5. ročník 3 hodiny týdně

Celková časová dotace vzdělávacího předmětu je 9 hodin týdně.

Mezi nejčastěji používané metody práce patří poslech, imitace, pozorování, didaktické hry, práce s textem.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v jazykové učebně vybavené audiovizuální technikou, zčásti také v počítačové učebně a v učebně s interaktivní tabulí. Na hodiny výuky anglického jazyka jsou žáci děleni do skupin.

Do předmětu Anglický jazyk jsou začleněny tyto prvky systému ucelené rehabilitace:

AAK (sociální čtení, globální čtení, koordinace oko ruka, rozvoj slovní zásoby).

Orofaciální stimulace (zlepšení komunikačních dovedností, pozitivní ovlivnění emočních procesů, rozvoj oromotoriky).

Prvky muzikoterapie (rozvoj integrovat a syntetizovat části do celků-rytmizace, dělení slov, vět, rozvoj schopnosti naslouchat, rozvoj sluchových dovedností, podpora identifikace a empatie s druhými).

Průřezová téma (PT)

Ve vzdělávacím předmětu jsou začleněna tato průřezová téma:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání – Sociální rozvoj – poznávání lidí; komunikace
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMS) – objevujeme Evropu a svět
- Multikulturní výchova (MKV) – multikulturalita

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- ovládá základy čtení a výslovnosti
- projevuje zájem o nové poznatky
- uplatňuje získané zkušenosti v praktickém životě

Vedeme žáky:

- k pochopení důležitosti anglického jazyka, k získávání nových poznatků,
- k systematickému používání osvojených jazykových prostředků,
- k seznamování s informačními zdroji (slovníky, časopisy, internet),
- ke čtení s porozuměním.
- k prezentaci výsledků své práce.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- řeší běžné životní situace a překážky, překonává je přiměřeně ke svým možnostem,
- dokáže pracovat s chybou

Vedeme žáky:

- k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje s lidmi
- chápe obsah psaného textu
- naslouchá jiným
- využívá počítače ke komunikaci

Vedeme žáky:

- ke kultivovanému verbálnímu i neverbálnímu projevu, ke schopnosti vést dialog a konverzaci,
- k rozvíjení umění naslouchat,
- k vystupování před skupinou lidí,
- k využití ICT při komunikaci.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, respektuje názory druhých

Vedeme žáky:

- k zapojení do skupiny, ke vzájemné spolupráci,
- k respektování jiného názoru, ke zdvořilosti a toleranci k druhým,
- ke schopnosti sebeuplatnění a pozitivnímu náhledu na sebe sama.

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje tradice, kulturní a historické dědictví jiných kultur

Vedeme žáky:

- k respektování jiných kultur a jejich odlišností.

Kompetence pracovní

Žák:

- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- adekvátně reaguje na posouzení své práce

Vedeme žáky:

- k uvědomění si důležitosti znalosti cizích jazyků pro budoucí pracovní uplatnění,
- k plnění svých povinností,
- k používání dvojjazyčného slovníku.

Anglický jazyk   3. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ pozdraví, představí se, zeptá se na jméno, sdělí své jméno, seznámí se ☐ reprodukuje hlásky anglické abecedy	Introductions	☐ sloveso <i>be</i> v oznamovací větě v jednotném čísle ☐ osobní a přivlastňovací zájmena v jednotném čísle	PT OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání ☐ cvičení dovednosti zapamatování,
☐ rozumí a reaguje na školní příkazy ☐ pojmenuje školní pomůcky, ☐ určuje barvy, počítá od 1-12	School	☐ číslovky 1-12, neurčitý člen <i>a/an</i> , ☐ množné číslo podstatných jmen, ☐ krátká odpověď na otázku se slovesem <i>to be</i>	
☐ pojmenuje části obličeje a těla, popisuje vzhled osoby ☐ pojmenuje a popisuje základní oblečení	My face, my body and my clothes	☐ sloveso <i>have got</i> v oznamovací větě ☐ pravidla slovosledu v angličtině	
☐ vyjmenuje rodinné příslušníky ☐ ptá se na ně a odpovídá ☐ určuje svoje povahové vlastnosti	My family	☐ ukazovací zájmeno <i>this</i> ☐ sloveso <i>be</i> v oznamovací a tázací větě v jednotném čísle ☐ krátká odpověď	PT OSV – Sociální rozvoj – komunikace ☐ dovednosti pro verbální sdělování,
☐ pojmenuje jednotlivé části domu ☐ vyjmenuje několik hraček ☐ vyjadří, že mu něco patří ☐ určí polohu jednotlivých věcí	My home	☐ sloveso <i>have got</i> v oznamovací a tázací větě – pouze 1. a 2. os. č. jednotného ☐ krátké odpovědi ☐ předložky místa (on, in, under, next to)	
☐ vyjmenuje běžné potraviny a základní druhy ovoce a zeleniny ☐ ptá se ostatních, co mají rádi, na totéž odpovídá	Food	☐ sloveso <i>like</i> v přítomném čase (1. a 2. osoba jednotného čísla)	
☐ pojmenuje domácí mazlíčky ☐ popíše domácí zvířata	Animals	☐ sloveso <i>be a have got</i>	

M- umí pozdravit, představit se, rozloučit se M- umí pojmenovat části dne M- umí poděkovat M- umí počítat do 6 M- umí pojmenovat barvy	- greetings - good morning - hellou - numbers - coluors	
--	---	--

Pomůcky:

abeceda, nástěnné tabule, obrazy ročního období, kartičky s čísly, karty se slovesy a podstatnými jmény, obrázky zvířat, lidí a předmětů, tvrdé a barevné papíry, pastelky, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk, Komunikační dovednosti – čtení, komunikace

Anglický jazyk

4. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ rozumí běžným pozdravům, představí se, popíše oblečení ☐ pojmenuje části budovy, místnosti ve škole a vybavení ve třídě ☐ pojmenuje různé druhy jídla	Back to school	☐ zájmena <i>we, you, they, our, your, their</i> ☐ vyjadřování chuti jídla	OSV – Sociální rozvoj – poznávání lidí ☐ vzájemné poznávání ve skupině
☐ rozumí omluvě a jednoduchým frázím při telefonování ☐ odpoví na otázku, zda mluví anglicky ☐ popíše vzhled druhého člověka ☐ pojmenuje členy své rodiny a základní povahové vlastnosti lidí ☐ vyjmene několik zaměstnání, zeptá se na zaměstnání druhého člověka	Friends and family	☐ číslovky 13 – 20 ☐ <i>I'm sorry. It's OK.</i> ☐ <i>What's your job? Do you speak English?</i>	OSV – Sociální rozvoj – komunikace ☐ řeč těla, zvuků, slov
☐ rozumí vyjádření ceny u jednotlivých věcí, zeptá se na cenu ☐ pojmenuje jednotlivé části města (budovy, ulice apod.) ☐ rozumí a vyjmene číslovky (0 – 100) ☐ popíše části domu/bytu a vyjmene nábytek ve svém pokoji ☐ vyjádří, že určitá věc někomu patří ☐ ukazuje s pomocí zájmen	Houses, flats and rooms	☐ číslovky 21–100 ☐ přítomný čas prostý v doplňovací otázce (<i>Where do you live?</i>) ☐ tázací příslovce, zájmena ☐ přivlastňovací pád ☐ ukazovací zájmena (<i>this, that, these, those</i>)	
☐ vyjadřuje, co jaké činnosti ho baví nebo jaké činnosti ovládá ☐ vyjmene několik sportů a zájmových aktivit ☐ odpoví na otázku kde je a co dělá ☐ používá přítomný čas průběhový v jednotném čísle ☐ vyjádří, jaké je počasí	Hobbies	☐ vazba <i>like + -ing</i> ☐ způsobové sloveso <i>CAN</i> (umět), <i>can't</i> ☐ přítomný čas průběhový v 1. a 3. os. jednotného čísla	
☐ rozumí obsahu promluvy, vyjadřující kolik je hodin, dokáže se zeptat a odpovědět na dotaz kolik je hodin ☐ vhodně používá místní předložky	Time	☐ <i>What's the time? It's two o'clock.</i> ☐ Místní předložky: <i>in, at, on, behind</i>	

☐ rozumí obsahu promluvy vyjadřující, že se někomu něco líbí nebo nelíbí ☐ vede jednoduchý rozhovor s otázkami a odpověďmi zda se někomu něco líbí. ☐ vyjmenuje několik druhů obchodů ☐ pojmenuje základní zboží prodávající se v některých druzích obchodů ☐ rozumí jednoduchým frázím používajících se v obchodě ☐ požádá v obchodě o vybrané zboží, zjistí jeho cenu, požádá o vyzkoušení ☐ hodnotí vzhled, cenu a velikost vybraného zboží	Shopping	☐ přítomný čas prostý v kladné i záporné oznamovací větě ve 3. osobě čísla jednotného (<i>He likes apples. He doesn't like apples.</i>) ☐ přítomný čas prostý ve zjišťovací otázce ve 3. osobě čísla jednotného ☐ <i>Does he like?</i> ☐ <i>Can I try these trousers on, please?</i> ☐ příslovce <i>too</i> , ve vztahu příliš (<i>It is too short.</i>)	
☐ pojmenuje několik jídel ☐ popíše jídelní servis ☐ vyjádří, zda je jídlo zdravé nebo nezdravé ☐ reaguje na zákaz ☐ zakazuje činnost jiné osobě ☐ vyjádří přítomným průběhovým časem, co dělá skupina lidí	Food and eating	☐ přítomný čas průběhový ve 3. osobě čísla jednotného i množného a v 1. osobě čísla množného ☐ <i>He is cooking. We are cooking. They are cooking.</i> ☐ zákaz (<i>Don't eat it.</i>)	PT MKV – multikulturalita ☐ specifické zvyky
☐ rozumí jednoduché konverzaci o počasí ☐ vede jednoduchý rozhovor o počasí ☐ vyjmenuje roční období. ☐ vyjádří, které roční období má rád a proč ☐ využívá spojku <i>because</i> ☐ vyjádří, že nerozumí otázce nebo nezná odpověď ☐ sdělí, kam pojede na prázdniny	Nature	☐ přítomný čas průběhový ve 2. osobě čísla jednotného a množného (<i>You are singing.</i>) ☐ spojka <i>because</i> ☐ souvětí souřadná se spojkami <i>and, but, or</i> ☐ <i>I don't know. I don't understand.</i> ☐ Přítomný čas průběhový s budoucím významem (<i>Where are you going in summer?</i>)	

M- umí pojmenovat předměty ve třídě M- umí určit školní potřeby M- umí určit velikost a délku předmětu M- umí se zeptat na neznámou věc M- umí počítat do 12, zeptat se na věk	- my clasroom - my school bag - is it big? - what is it? - how old are you?	
--	---	--

Pomůcky:

- abeceda, obrazy ročního období, kartičky s čísly, karty se slovesy a podstatnými jmény, obrázky zvířat, lidí a předmětů, tvrdé a barevné papíry,
pastelky, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – podstatná jména, slovesa, význam slov, slova protikladná, synonyma
- Matematika – jednoduché početní úkony
- Přírodověda – rodina, volný čas, příroda a počasí
- Hudební výchova – relaxace, písň na probírané téma
- Vlastivěda – země, kde se mluví anglicky

Anglický jazyk   5. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata (PT)
☐ rozumí nabídce jídla a vhodně na nic reaguje ☐ zeptá se druhé osoby, zda ovládá hru na hudební nástroj a sám dokáže odpovědět ☐ vyjadří množství jídla a nabídne druhé osobě něco k jídlu ☐ rozlišuje osoby dle věku a pohlaví	Friends and family	☐ sloveso <i>have got</i> ve větě oznamovací kladné, záporné a tázací ☐ vazba slovesa <i>play the</i> + hudební nástroj ☐ fráze <i>I'd like</i> + množství ☐ nepravidelné množné číslo jmen <i>men, women, children, babies</i>	
☐ reaguje na pokyny a zákazy ☐ hovoří o svých předmětech ve škole ☐ popíše třídu a své pomůcky ☐ vyjmenej některá zaměstnání a ví, co je jejich náplní	School and work	☐ vazba <i>be (not) good at</i> ☐ rozkaz a zákaz ☐ slovosled věty rozkazovací kladné, záporné ☐ přítomný čas prostý – zápor ☐ přítomný čas prostý ve 3.os.č.j.	PT OSV – Sociální rozvoj – komunikace ☐ dovednosti pro sdělování
☐ rozlišuje časové určení ☐ zeptá se druhé osoby na jeho pravidelnou denní činnost ☐ sdělí, jaké má domácí povinnosti a zeptá se na to druhé osoby ☐ popíše jednoduše pravidla hry	Hobbies and work	☐ vyjádření času a.m./p.m. + otázky s <i>what time</i> ☐ modální sloveso <i>have to, must</i> ☐ příslovce frekvence děje: <i>often, never, sometimes</i> + otázka s <i>how often</i>	
☐ vyjmenej světadíly ☐ vyjadří, kde žije a zeptá se na totéž i druhé osoby ☐ vyjmenej divoce žijící zvířata a sdělí, kde žijí ☐ vyjmenej několik zvířat a popíše je ☐ popíše vybavení kuchyně ☐ sdělí, kde by chtěl bydlet a popíše vybavení domu	Places	☐ otázka s <i>where</i> ☐ otázky s <i>how many</i> + <i>have got</i> ☐ slovosled otázky doplňovací ☐ předložky místa: <i>behind, in front of, next to, between, under, in, on</i> ☐ fráze <i>I'd like to have a</i>	PT VMS – objevujeme Evropu a svět ☐ naše vlast a Evropa ☐ země, kde se mluví anglicky
☐ zeptá se na místo a budovy ve městě ☐ vysvětlí polohu určitého místa a cestu k němu	Travelling	☐ fráze <i>Excuse me. Can you help me, please?</i> ☐ popis polohy budovy	MpV ☐ pravidla silničního provozu

☐ vyjmenuje dopravní prostředky ☐ zeptá se, kdy jede nějaký dopravní prostředek, koupí si jízdenku a zeptá se na její cenu ☐ upozorní na bezpečnostní opatření a značky ☐ v silničním provozu		☐ popis cesty na určité místo: <i>across, along, straight ahead, turn right/left, cross the road</i> ☐ vazby <i>go by train, take a taxi</i> + fráze <i>How can I get to...?</i> ☐ nákup jízdenky	☐ důležitá telefonní čísla
☐ zatelefonuje druhé osobě, domluví si schůzku ☐ zeptá se druhé osoby jak se cítí ☐ pojmenuje několik nemocí ☐ vyjádří, že je nemocný nebo ho něco bolí ☐ zeptá se na datum, počasí a odpoví ☐ požádá o něco k jídlu ☐ zeptá se skupiny lidí co dělají nebo budou dělat a na tutéž otázku odpoví	Meeting friends	☐ přítomný čas průběhový s přítomným a budoucím významem + otázka a zápor ☐ řadové číslovky 1.-31. ☐ měsíce + datum	PT MKV – multikulturalita ☐ specifické rysy jazyků

M- umí pojmenovat hračky M- umí popsat části hlavy a těla M- umí pojmenovat části oblečení M- umí pojmenovat běžné druhy ovoce a zeleniny M- umí vyjmenovat anglickou abecedu	- my toys - my head, body - my jeans - fruit, vegetables - the alphabet	
---	---	--

Pomůcky:

- učebnice, pracovní sešit + CD: Angličtina pro 5. ročník ZŠ, naklad. Didaktis; mapy + rozšiřující CD

Mezipředmětové vztahy:

- Přírodověda – vesmír, živočichové, dopravní výchova
- Hudební výchova – písničky o zvířatech, koledy
- Vlastivěda – práce s mapou
- Český jazyk a literatura – krátká povídka
- Výtvarná výchova – práce s papírem, kreslení

5.1.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Matematika

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací předmět Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Čísla a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Vzdělávací předmět Matematika poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmu matematiky a jejich vzájemným vztahům.

V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** si žáci osvojují aritmetické operace, učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem, zaokrouhlováním, rozvíjejí schopnost matematizovat slovní úlohu.

V okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Tyto změny žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů. Z funkčních vztahů je kladen důraz na přímou úměrnost.

V okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují útvary a geometricky modelují reálné situace. Hledají podobnosti a odlišnosti útvarů,

které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah. Při rýsování konstrukcí se žáci učí zdokonalovat svůj grafický projev. Důraz je kladen na přesné vyjadřování a užití matematické symboliky a terminologie.

V okruhu **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** žáci řeší problémové situace z běžného života. Při řešení je nutné uplatnit logické

myšlení. Cílem je pochopit a analyzovat problém, utřídit si údaje a podmínky. Řešení logických úloh je závislé na míře rozumu ve vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy.

Vzdělávací předmět Matematika se vyučuje v 1. – 5. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

1. ročník	5 hodiny týdně
2. ročník	5 hodin týdně
3. ročník	6 hodin týdně
4. ročník	5. hodin týdně
5. ročník	5. hodin týdně

Celková časová dotace předmětu je 26 hodin týdně, z toho 6 hodin jsou disponibilní; ty jsou využity na prohlubování a upevňování učiva.

Mezi nejčastěji používané metody práce patří výklad nového učiva, řešení problémových situací, práce s kalkulátorem, písemné práce, didaktické hry, práce s textem.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové učebně a v učebně s interaktivní tabulí.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů).

Do předmětu Matematika jsou začleněny tyto prvky systému ucelené rehabilitace:

AAK (sociální počty, globální čtení).

Průřezová téma (PT)

Ve vzdělávacím předmětu je začleněno toto průřezové téma:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; kreativita
  - Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- ovládá základy počítání a využívá je ke svému vzdělávání
- používá učebnice, učební materiály a pomůcky (pracovní listy, kalkulátor, pravítko)
- dodržuje návykové stereotypy učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života
- ovládá elementární způsoby práce s počítačem (práce s myší)
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích (manipulace s penězi, časové údaje)

Vedeme žáky:

- k rozvíjení paměti prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů,
- k vytváření zásoby matematických nástrojů (metod řešení úloh, početních operací) a jejich užití v praktickém životě,
- k rozvíjení schopnosti analýzy a syntézy.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem, ví na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Vedeme žáky:

- k rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi,
- k nalézání pravidel, kterými se řídí probrané matematické jevy,
- k tvořivému myšlení, logickému uvažování a zpětné vazbě.

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje s lidmi
- naslouchá jiným
- využívá počítače ke komunikaci

Vedeme žáky:

- k všestranné a účinné komunikaci a spolupráci,
- ke schopnosti obhajovat vlastní názor a respektovat názor druhých,
- k používání odborné terminologie, k využití ICT.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, respektuje názory druhých

Vedeme žáky:

- k rozvíjení schopnosti spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých.

Kompetence pracovní

Žák:

- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- adekvátně reaguje na posouzení své práce

Vedeme žáky:

- k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi,
- k důslednosti při řešení úkolů, k dodržování termínů a povinností,
- k efektivnímu využívání pomůcek

Matematika 1. ročník

Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, spočítá prvky daného souboru do 20, vytváří soubory s daným počtem prvků ☐ přečte a zapíše čísla 0–20 ☐ porovnává čísla a soubory prvků do 20 ☐ užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ☐ užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose ☐ provádí z paměti jednoduché početní operace v oboru do 20 bez přechodu 10 ☐ řeší jednoduché slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	Číslo a početní operace Číselný obor 0-20	<ul style="list-style-type: none"> ☐ určování počtu prvků v daném souboru, vytváření souborů do 20 ☐ poznávání a čtení číslíků ☐ nácvik psaní čísel, digitální tvary čísel ☐ čtení a zápis čísla v desítkové soustavě ☐ rozklad a porovnávání čísel do 20 ☐ posloupnost čísel ☐ číselná osa do 20 ☐ orientace na číselné ose do 20 ☐ reálný význam sčítání a odčítání ☐ sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu 10 ☐ řešení jednoduchých slovních úloh 	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ rozeznává a pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa ☐ nachází v realitě jejich reprezentaci ☐ porovnává velikost útvarů ☐ orientuje se v prostoru 	Geometrie v rovině a v prostoru	<ul style="list-style-type: none"> ☐ rovinné útvary – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník ☐ práce se soubory geometrických útvarů ☐ tělesa – koule, krychle, kvádr ☐ termíny malý, velký, větší, menší, největší, nejmenší ☐ orientace v prostoru – vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za, mezi, nahoru, dolů, dopředu, dozadu 	PT OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání ☐ cvičení smyslového vnímání

<p>M- umět číst a psát čísla 1 – 5, spočítat předměty v daném souboru</p> <p>M - vytvořit soubor o daném počtu prvků</p> <p>M - umět číst i zapsat matematické pojmy +, -, =, <, M - s pomocí stavebnice, obrázků, koleček apod. vymodelovat situaci sčítání nebo odčítání</p> <p>M -opsat z tabule a pracovního sešitu příklad</p> <p>M - zapsat samostatně příklad podle diktátu</p> <p>M - rozlišovat symboly + a -</p> <p>M - porovnat čísla a soubory prvků s počtem prvků do 5</p> <p>M - znát pojmy více, méně, stejně</p> <p>M - užívat matematické symboly <, >, =</p> <p>M - vyjmenovat číselnou řadu 1 – 5, určit číslo před a za daným číslem</p> <p>M - samostatně doplnit číselnou řadu</p> <p>M - rozložit dané číslo</p> <p>M - doplnit zápis typu $1 + . = 2$</p> <p>M - umět řešit jednoduchou slovní úlohu zkušeností s nakupováním (potravin, hraček apod.)</p> <p>M - zvládat komunikaci při hře na obchod (pozdrav, dotaz na prodavače, výběr zboží, zaplacení, pozdrav při odchodu)</p>	<p>1. Číslo a početní operace</p> <p>Zavedení pojmu čísla, seznámení s psaním číslic 1 – 5.</p> <p>Zavedení matematických pojmu +, -, =, >, ></p> <p>Názorné zavedení sčítání a odčítání čísel v oboru do pěti manipulačními činnostmi</p> <p>Zápis součtu a rozdílu.</p> <p>Porovnávání množství v oboru do pěti.</p> <p>Uspořádání číselné řady v oboru do pěti.</p> <p>Rozklad čísla.</p> <p>Slovní úlohy , jejich zápis a řešení</p> <p>Hra na obchod.</p>	<p>OSV – tematický okruh Osobnostní rozvoj (rozvoj schopnosti poznávání)</p> <p>PV – třídění stavebnic podle daných kritérií</p>
<p>M - pojmenovat věci na obrázku</p>	<p>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Názorný úvod k zavedení pojmu čísla, poznávání vyjmenovaných nebo nakreslených věcí.</p>	

M - poznat barvy, uspořádat předměty podle barvy, velikosti, tvaru M - určit zda předmět do skupiny patří nebo nepatří, chápát pojmy stejný – nestejný	Třídění předmětů podle dané vlastnosti, podle společného znaku.	
M - znát pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, vedle, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, málo, hodně	Orientace v prostoru a používání výrazů pro popsání situace.	
M - poznat drobné mince - přiřadit hračky s cenovkou k dané minci	Manipulace s drobnými mincemi. Hra na obchod.	
M - rozeznat čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník M - pojmenovat geometrické tvary	3. Geometrie v rovině a prostoru Poznávání základních geometrických tvarů. Orientace ve sloupcích a řadách.	Pv – hry se stavebnicemi

Pomůcky:

- karty číslic a teček, znaménka nerovnosti a rovnosti, barevná kolečka, dětské peníze, kostky, počítadlo, modely geometrických tvarů, stavebnice,
- domino, karty početních spojů, čtvercová síť, prostorové předměty, hodiny, číselná osa do 20, počítaadla, výukové programy na PC

Mezipředmětové vztahy:

- Prvouka – jednotky času, příroda, dopravní výchovy
- Pracovní činnosti- stavebnice, modelování číslic
- Výtvarná výchova- prostorové vnímání
- Český jazyk a literatura -pohádky s čísly
- Tělesná výchova- měření a porovnávání výkonů

Matematika 2. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, spočítá prvky daného souboru do 100, vytváří soubory s daným počtem prvků do 100 ☐ přečte a zapíše čísla do 100 ☐ porovnává čísla v oboru do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ☐ užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose ☐ zaokrouhuje dané číslo na desítky ☐ sčítá a odčítá v oboru do 100 bez přechodu 10 ☐ sčítá a odčítá se závorkami ☐ sčítá a odčítá v oboru do 100 s přechodem 10 ☐ řeší a tvorí slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Číslo a početní operace Číselný obor 0–100	☐ určování počtu prvků v souboru, vytváření souborů do 100 ☐ čtení a zápis čísel v desítkové soustavě ☐ rozklad a porovnávání čísel 0–100 ☐ číselná osa 0–100 ☐ znázornění daných čísel na číselné ose ☐ orientace na číselné ose 0–100 ☐ zaokrouhlování na desítky ☐ počítání po desítkách, po jedné do 100 ☐ sčítání do 100 bez přechodu desítky ☐ odčítání do 100 bez přechodu desítky ☐ sčítání a odčítání se závorkami ☐ procvičování ☐ sčítání do 100 s přechodem desítky ☐ odčítání do 100 s přechodem desítky ☐ jednoduché slovní úlohy	

☐ chápe souvislost mezi násobením a opakovaným přičítáním a mezi dělením a opakovaným odčítáním ☐ vyjmenuje spoje násobilek 0,1, 2, 3, 4, 5 ☐ násobí a dělí v oboru násobilek 1,2, 3, 4,5 ☐ řeší slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobilek 2, 3, 4, 5 ☐ řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony ☐ užívá násobení a dělení v praktických situacích ☐ řeší slovní úlohy na vztahy n -krát více, n -krát méně	Násobení a dělení v oboru do 100	☐ názorné zavedení násobení a dělení ☐ vzájemné souvislosti mezi početními výkony ☐ reálný význam násobení a dělení ☐ násobení a dělení číslem 1, 2, 3, 4, 5 ☐ slovní úlohy ☐ slovní úlohy se dvěma početními výkony ☐ násobení číslem 0 ☐ automatizace násobilek 2, 3, 4, 5 ☐ automatizace dělení v oboru 2, 3, 4, 5 ☐ slovní úlohy n -krát více, n -krát méně	PT OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání ☐ cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování
☐ orientuje se v čase ☐ čte časové údaje na různých typech hodin ☐ sleduje jednoduché závislosti na čase ☐ vyjmenuje dané časové jednotky ☐ doplňuje tabulky, posloupnosti čísel	Závislosti, vztahy a práce s daty	☐ jednotky času – s, min, hodina, den ☐ orientace v čase ☐ tabulky, logické řady	

<ul style="list-style-type: none"> ☐ rozezná, pojmenuje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci ☐ rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině ☐ kreslí křivé, lomené a rovné čáry ☐ porovnává velikosti útvarů ☐ odhadne délku úsečky ☐ měří délku úsečky v centimetrech ☐ vyjmenuje dané jednotky délky ☐ rýsuje libovolné úsečky a úsečky dané délky ☐ orientuje se v prostoru 	<p>Geometrie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ rovinné útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, lomená čára, křivá čára, rovná čára, úsečka ☐ geometrická tělesa – krychle, kvádr, koule, válec ☐ osová souměrnost ☐ rýsování úseček ☐ odhad délky úsečky ☐ praktické měření délek ☐ délka úsečky, jednotky délky cm, m ☐ porovnávání úseček ☐ shodnost úseček ☐ orientace v čase ☐ rozvoj prostorové představivosti 	
---	-------------------------	--	--

<p>M- počítat na konkrétních předmětech, na počítadle</p> <p>M - vytvářet soubory o daném počtu prvků</p> <p>M - napsat číslice 0 – 10</p> <p>M - opsat řadu číslic</p> <p>M - zapsat číslice podle diktátu</p> <p>M - přečíst řadu číslic</p> <p>M - zapsat a přečíst příklad</p> <p>M - samostatně vyřešit příklad (používá k řešení prsty, kolečka, počítadlo)</p> <p>M - užívat symboly +, -, =</p> <p>M - zapsat slovní úlohu</p> <p>M - samostatně vyřešit slovní úlohu</p> <p>M - zvládat ústní odpověď ke slovní úloze</p> <p>M - vymyslet slovní úlohu ke konkrétním situacím, obrázku apod.</p> <p>M - ovládat klávesnici kalkulátoru</p> <p>M - zkontrolovat si vyřešený příklad</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenovat číselnou řadu 0 – 10 - doplnit číselnou řadu - určit číslo před a za daným číslem - porovnat čísla a soubory prvků do 10 - užívat matematické symboly <, >, = - znát vztahy větší, menší, rovná se - rozložit dané číslo - vymýšlet slovní úlohy k procvičování rozkladu na konkrétním příkladu ze života 	<p>Vytváření konkrétních představ o přirozeném čísle v oboru do 10. Psaní číslic 0 – 10.</p> <p>Sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do 10.</p> <p>Slovní úlohy, zápis a řešení.</p> <p>Používání kalkulátoru.</p> <p>Uspořádání číselné řady v oboru do 10.</p> <p>Porovnávání množství v oboru do 10.</p> <p>Rozklad čísla v oboru do 10.</p>	
<p>M - doplnit předměty k danému počtu</p> <ul style="list-style-type: none"> - doplnit zápis typu $4 + . = 7$, $7 - . = 3$ 	<p>Dočítání v oboru do 10.</p>	
<p>M - samostatně vymyslet slovní úlohu na dané téma (ve škole, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládat komunikaci při hře na obchod 	<p>Sčítání a odčítání při řešení praktických situací.</p> <p>Hra na obchod.</p>	

M - znát pojmy vpravo, vlevo, pod, za, nad, před, vedle, nahoře, dole, vpředu, vzadu M - poznat rozdíly mezi obrázky, určit v čem se liší	2: Závislosti, vztahy a práce s daty Orientace v prostoru a používání výrazů pro popsání situace. Modelování jednoduchých situací podle pokynů. Čtení jednoduchých tabulek, orientace v nich, doplňování. Řadové číslovky 1. – 10. Manipulace s drobnými mincemi. Hra na obchod.	OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (soutěživost a spolupráce)
M - poznat a graficky znázornit čtverec, kruh, obdélník a trojúhelník M - samostatně je pojmenovat	3. Geometrie v rovině a prostoru Procvičování znalosti základních geometrických tvarů.	Pv – modelování
M - nakreslit přímou a křivou čáru M - rozlišit je M - rýsovhat přímky podle pravítka M - rát si se stavebnicemi - rozlišovat různé tvary v dřevěné stavebnici, třídit je - plnit úkoly doplněné počtem (polož 1 kostku na 3	Kreslení přímých a křivých čar. Manipulace s pravítkem. Úkoly na rozvoj prostorové představivosti.	

Pomůcky:

- číselná osa do 20, do 100, karty s čísly do 20, do 100, soubory předmětů, počitadla do 20, do 100, nástěnné tabule, demonstrační metr, žákovská pravítka, demonstrační hodiny, obrázkový kalendář, soubory geometrických těles a tvarů, kalendář, kalendář přírody, různé typy hodin, výukové programy na PC

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – čtení s porozuměním
- Výtvarná výchova – dekorativní práce
- Pracovní činnosti – peněžní modely do 10, do 20
- Prvouka – orientace v okolí školy, rok
- Tělesná výchova – měření výkonů na čas, cvičení v přírodě (zástupy, řady, skupiny po 3, 4, ...), relaxace
- Hudební výchova – relaxace

Matematika 3. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ umí řešit příklady se závorkami ☐ řeší a tvoří slovní úlohy v oboru do 100 ☐ písemně sčítá a odčítá dvě dvojciferná čísla, dvě trojciferná čísla ☐ řeší slovní úlohy na písemné sčítání a odčítání ☐ odhaduje výsledky	Číslo a početní operace Číselný obor 0–100	☐ příklady se závorkami ☐ pamětné sčítání a odčítání dvojciferných čísel bez přechodu i s přechodem ☐ písemné sčítání a odčítání dvojciferných čísel ☐ slovní úlohy o více, méně ☐ odhad výsledku	
☐ čte, píše a zobrazuje čísla do 1 000 ☐ rozkládá čísla v desítkové soustavě ☐ porovnává čísla do 1 000 ☐ orientuje se na číselné ose do 1 000 ☐ pamětně sčítá a odčítá násobky 100 ☐ sčítá a odčítá do 1 000 bez přechodu i s přechodem ☐ zaokrouhuje trojciferná čísla na 10, 100 ☐ písemně sčítá do 1 000, kontroluje výsledek záměnou sčítanců ☐ pracuje s kalkulátorem ☐ odhaduje přibližně výsledek ☐ písemně odčítá do 1 000, kontroluje výsledek sčítáním ☐ řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Číselný obor 0–1 000	☐ přirozená čísla v oboru do 1 000 ☐ čtení a psaní čísel 100–1 000 ☐ desítková soustava ☐ matematické zápisu a vyjadřování, matematické značky ☐ rozklady a porovnávání čísel na číselné ose ☐ pamětné sčítání a odčítání do 1 000 bez přechodu i s přechodem násobků 100 ☐ zaokrouhlování na 10, 100 ☐ složené slovní úlohy ☐ písemné sčítání a odčítání trojciferných čísel ☐ odhad výsledku ☐ práce s kalkulátorem ☐ kontroly výpočtů	

☐ násobí a dělí v oboru malé násobilky ☐ řeší slovní úlohy na násobení a dělení ☐ užívá násobení a dělení v praktických situacích ☐ řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony	Násobení a dělení v oboru násobilky	☐ násobení a dělení číslem 6, 7, 8, 9, 10 ☐ automatizace násobení a dělení ☐ slovní úlohy se dvěma početními výkony	PT OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání ☐ cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti
☐ násobí a dělí 10, 100 ☐ dle svých schopností dělí se zbytkem ☐ násobí a dělí dvouciferné číslo jednociferným	Násobení a dělení mimo obor násobilek	☐ násobení a dělení 10, 100 ☐ dělení se zbytkem ☐ pamětné násobení dvouciferného čísla jednociferným ☐ dělení násobků 10 jednocifernými čísly ☐ písemné násobení dvouciferných čísel jednociferným činitelem	PT OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání ☐ řešení problémů
☐ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel ☐ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ☐ orientuje se v čase ☐ provádí jednoduché převody jednotek času	Závislosti, vztahy a práce s daty	☐ doplňování číselných tabulek, schémat, logických řad ☐ slovní úlohy z praktického života ☐ orientace v čase ☐ jednoduché převody jednotek času	PT OSV – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti ☐ zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

☐ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází jejich reprezentaci v realitě ☐ narýsuje přímku, polopřímku, bod ☐ sestrojí úsečku, body na ní a mimo ni ☐ rozpozná polohu dvou přímek v rovině ☐ měří délku úsečky ☐ rýsuje úsečky daných délek s přesností na mm ☐ převádí jednotky délky ☐ dokáže přenést úsečku ☐ rozpozná úsečky podle velikosti ☐ odhaduje délky úseček	Geometrie v rovině a v prostoru	☐ bod, přímka, polopřímka ☐ vzájemná poloha dvou přímek v rovině ☐ úsečka, délka úsečky, odhad délky ☐ přenášení úseček ☐ porovnávání úseček ☐ praktické měření a rýsování úseček dané délky ☐ jednotky délky a jejich převody ☐ geometrické útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh ☐ geometrická tělesa – kvádr, krychle, koule, válec, jehlan, kužel	
---	--	--	--

M- počítat na konkrétních předmětech, na počítadle M - vytvářet soubory o daném počtu prvků M - napsat číslice 0 – 20, přečte řadu číslic M - opsat řadu číslic M - psát číslice podle diktátu M - zapsat a přečíst příklad M - vyřešit příklad s užitím manipulačních činností M - zapsat slovní úlohu M - vyřešit slovní úlohu vedoucí k jednomu početnímu výkonu v oboru do 20 M - vyjmenovat číselnou řadu od 0 do 20 M - užívat matematické symboly <, >, =	Vytváření konkrétních představ o přirozeném čísle v oboru do 20. Psaní číslic 0 – 20. Sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku. Slovní úlohy, zápis a řešení. Číselní řada v oboru do 20. Porovnávání množství v oboru do 20. Rozklad čísla v oboru do 20.	Pv – výroba mřížky ke sčítání a odčítání OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost)
--	---	--

M - zvládat komunikaci při hře na obchod M - ovládat klávesnici kalkulátoru M - využívat kalkulátoru k sebekontrole vypočítaných příkladů, umět si příklad opravit M - znát řadu násobků čísla 2 M - přečíst desítky od 10 do 100 - doplnit chybějící desítku v číselné řadě 10 – 100 - počítat na počítadle po desítkách	Sčítání a odčítání při řešení praktických situací. Hra na obchod. Používání kalkulátoru. Násobilka v oboru do 2 vyvozená na manipulačních činnostech. Seznámení s numerací do 100.	
M - poznat mince 1, 2, 5, 10, 20 Kč M - umět rozměnit minci s větší hodnotou na menší M - rýsovat přímky podle pravítka M - vědět, jak se označuje úsečka a bod M - narýsovat body na úsečce i mimo ni	Manipulace s drobnými mincemi. Hra na obchod.	

Pomůcky:

číselná osa, karty s čísly, počítadla, nástěnné tabule, geometrické tvary, tělesa, rýsovací potřeby, měřidela, kalkulátory, výukové programy na PC

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk a literatura – úprava psaných projevů, uvědomělé čtení a psaní, věta tázací, orientace v textu, tvorba odpovědi, správné tvary číslic
Prvouka – jednotky délky, porovnávání vzdálenosti mezi městy, režim dne, rok a roční období

Pracovní činnosti – geometrické tvary

Tělesná výchova – tělovýchovná chvilka, měření výkonu

Hudební výchova – relaxace

Informatika – výukové programy

Matematika 4. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
☐ zobrazí číslo na číselné ose do 100 000 ☐ čte, píše a porovnává čísla ☐ rozkládá čísla v desítkové soustavě ☐ počítá do 100 000 po desetitisících, tisících ☐ zaokrouhuje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací ☐ řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel ☐ používá přímou úměrnost ☐ pamětně i písemně sčítá a odčítá čísla ☐ zapíše a řeší nerovnice ☐ umí pracovat s kalkulátorem ☐ zná postup při počítání se závorkami	Číslo a početní operace Císelný obor 0 – 100 000	☐ přirozená čísla v oboru do 100 000 ☐ čtení a psaní čísel 0 – 100 000, zobrazování na číselné ose ☐ zápis čísel v desítkové soustavě ☐ porovnávání a zaokrouhlování čísel na 10, 100, 1 000 ☐ slovní úlohy, odhady výsledků ☐ pamětné sčítání a odčítání do 100 000 ☐ přičítání a odčítání desítek, stovek a tisíců z paměti ☐ písemné sčítání a odčítání v oboru ☐ vlastnosti sčítání ☐ přímá úměrnost ☐ nerovnice ☐ práce s kalkulátorem ☐ počítání se závorkami	PT OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání ☐ cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
☐ písemně násobí a dělí jednociferným číslem ☐ násobí a dělí 10, 100, 1 000 z paměti ☐ pamětně násobí a dělí do 10 000 ☐ řeší dělení čísel zakončenými nulami ☐ písemně násobí dvojciferným činitelem ☐ používá záměnu činitelů jako vlastnost násobení ☐ řeší násobení a dělení ve slovních úlohách	Obor násobení a dělení	☐ písemné násobení a dělení jednociferným číslem ☐ násobení a dělení přirozených čísel 10, 100, 1 000 z paměti ☐ pamětné násobení a dělení do 10 000 ☐ vyvození násobení a dělení čísel zakončených nulami ☐ algoritmus písemného násobení dvojciferným činitelem ☐ vlastnosti násobení ☐ slovní úlohy	

☐ vyhledává, sbírá a třídí data ☐ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy ☐ orientuje se v diagramech, grafech a tabulkách a jízdních rádech	Závislosti, vztahy a práce s daty	☐ závislosti a jejich vlastnosti ☐ diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	PT OSV – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
☐ řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony ☐ řeší jednoduché praktické úlohy a problémy	Nestandardní aplikační úlohy	☐ problémové úlohy ☐ úlohy, které se neobejdou bez nákresů ☐ úlohy, vyžadující činnost rozdělování na stejné části, skládání částí do celku	PT OSV – Osobnostní rozvoj – kreativita ☐ rozvoj základních
☐ sestrojí přímky, úsečky, polopřímky, rovnoběžky a kolmice ☐ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice), užívá jednoduché konstrukce ☐ rozpozná osově souměrný útvar ☐ pozná základní geometrická tělesa ☐ vypočítá obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku ☐ určí délku lomené čáry grafickým součtem úseček ☐ převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu, času	Geometrie	☐ základní útvary v rovině a prostoru ☐ měření délek, délka úsečky ☐ přímka, polopřímka, úsečka, bod ☐ vzájemná poloha přímek ☐ kružnice, kruh ☐ kolmice a rovnoběžky ☐ osově souměrné útvary ☐ jednoduché konstrukce čtverce, obdélníku a pravoúhlého trojúhelníku ☐ grafické sčítání úseček, určení délky lomené čáry, obvodu trojúhelníku, čtyřúhelníku sečtením délek stran ☐ jednotky délky, hmotnosti, objemu, času	

M- používat sčítání a odčítání při řešení praktických situací M - řešit slovní úlohy vedoucí ke vztahům: „o n-více, o n-méně“ M - spočítat prvky daného konkrétního souboru do 100 M - vytvořit konkrétní soubory (na počítadle, s penězi a ve čtvercové síti) s daným počtem prvků do 100 M - zapsat a přečíst číslo M - vymýšlet slovní úlohy k procvičování rozkladu na konkrétním příkladu z praxe M - rozkládat číslo na desítky a jednotky M - znát význam rozkladu pro praktické situace (rozdelení peněz) M - seřadit číslo od nejmenšího k největšímu a naopak M - orientovat se na číselné ose M - doplnit číselnou řadu na číselné ose M- určit číslo před a za daným číslem	Opakování a prohloubení učiva 1. – 3. ročníku Číselná řada 0 – 20 Sčítání a odčítání v oboru do 20 Slovní úlohy Numerace v oboru do 100 Obor přirozeného čísla, Zápis čísla Rozklad čísla v desítkové soustavě Porovnávání čísel Číselná osa Sčítání a odčítání v oboru do 100 -Sčítání a odčítání násobku 10 -Sčítání a odčítání jednotek bez přechodu i s přechodem desítek -Sčítání a odčítání dvouciferných čísel z paměti I písemně Slovní úlohy k jednomu početnímu výkonu	OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost) Inf – využívání výukových programů
M - vyhledávat násobky v tabulce násobení M - ovládat klávesnici kalkulátoru M - ověřit si vyřešený příklad	- Pamětné zvládání násobkových řad - Manipulace s konkrétními předměty - Tabulka násobení Dělení v oboru do 100 Řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobilek Řešení slovních úloh s využitím vztahů: „n-krát-více, n-krát-méně“ Používání kalkulátoru	
M - orientovat se v čase (den, hodina, minuta)	2. Závislosti, vztahy a práce s daty Úlohy na orientaci v prostoru a čase	
M - poznat česká platidla: 1, 2, 5, 10, 20, 50 a 100 Kč M - využívat matematických znalostí při manipulaci s penězi	Manipulační činnosti s konkrétními předměty	
M - vyhledávat soubory předmětů – zboží s hmotností 1kg M - rozlišovat jednotky délky 1m, 1cm	Jednotka hmotnosti: <i>kilogram</i> Jednotky délky: <i>metr, centimetr</i>	Pv - výroba pomůcky Pv- výroba pomůcky Vl - témat.okruh Lidé a

<u>3. Geometrie v rovině a v prostoru</u>	
M - vyznačit a pojmenovat bod v rovině M - rozeznat přímou čáru od křivé M - narýsovat přímku, polopřímku a úsečku podle pravítka	Procvičování znalostí o základních útvarech v rovině Bod, čára, přímka, polopřímka a úsečka
M - narýsovat body na úsečce i mimo ni M - měřit délku úsečky a využívat tuto znalost prakticky	

Pomůcky:

- nástěnné tabule, soubory geometrických tvarů a těles, měřidla, kalkulátory, rýsovací potřeby, výukové programy na PC

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – uvědomělé čtení a psaní
- Vlastivěda – měřítko, počty obyvatel
- Informatika – výukové programy

Matematika 5. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
<p>sestavuje posloupnost přirozených čísel</p> <p>☐ orientuje se na číselné ose</p> <p>☐ zapisuje přirozená čísla v desítkové soustavě do milionu a znázorňuje je (číselná osa, teploměr, model)</p> <p>☐ porovnává a zaokrouhluje přirozená čísla</p> <p>☐ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>☐ písemně násobí jedno, dvoj a trojciferným činitelem</p> <p>☐ pamětně provádí jednoduché matematické operace</p> <p>☐ provádí odhady výsledků a kontroluje správnost výpočtů</p> <p>☐ využívá vlastnosti početních operací při pamětném i písemném počítání</p> <p>☐ používá algoritmus dělení dvojciferným dělitelem</p> <p>☐ řeší jednoduché nerovnice</p> <p>☐ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osвоjené početní operace</p> <p>☐ čte, zapisuje a modeluje zlomky</p> <p>☐ řeší jednoduché slovní úlohy se zlomky</p> <p>☐ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel</p> <p>☐ přečte a vyznačí zápis desetinného čísla na číselné ose, porovnává a zaokrouhluje na jednotky a desetiny</p>	Číslo a početní operace	<p>☐ přirozená čísla, celá čísla</p> <p>☐ čtení a zápis čísla v desítkové soustavě do milionu, číselná osa</p> <p>☐ porovnávání přirozených čísel</p> <p>☐ zaokrouhlování přirozených čísel</p> <p>☐ sčítání a odčítání přirozených čísel z paměti</p> <p>☐ násobilka – automatizace násobilkových spojů bez zbytkem</p> <p>☐ vlastnosti početních operací s čísly</p> <p>☐ odhad výsledků a kontroly správnosti výpočtu</p> <p>☐ písemné algoritmy početních operací v oboru přirozených čísel</p> <p>☐ písemné dělení dvojciferným dělitelem</p> <p>☐ nerovnice</p> <p>☐ jednoduché a složené slovní úlohy</p> <p>☐ zlomky (polovina, čtvrtina, třetina)</p> <p>☐ čtení, zápis a modelování zlomků</p> <p>☐ porovnání, sčítání a odčítání zlomků se stejným základem</p> <p>☐ jednoduché slovní úlohy se zlomky</p> <p>☐ desetinná čísla</p> <p>☐ čtení a zápis desetinného čísla na číselné ose</p> <p>☐ porovnávání desetinných čísel, zaokrouhlování</p> <p>☐ písemné sčítání a odčítání desetinných čísel (rozšiřující)</p> <p>☐ záporná čísla</p> <p>☐ čtení a zápis celého záporného čísla</p>	PT OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání ☐ cvičení dovedností zapamatování

☐ písemně sčítá a odčítá desetinná čísla (rozšiřující) ☐ porozumí významu „–“ pro zápis celého záporného čísla ☐ přečte, zapíše a vyznačí celé záporné číslo na číselné ose		☐ vyznačení záporného čísla na číselné ose	
☐ vyhledává, sbírá a třídí data ☐ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ☐ čte a sestavuje jednoduché tabulky, diagramy a vytváří grafy ☐ orientuje se v plánech, kalendáři a jízdních rádech	Závislosti, vztahy a práce s daty	☐ počítání s kalkulátory ☐ shromažďování, evidence, znázorňování a vyhodnocování údajů ☐ třídění ☐ čtení a sestavování tabulek a diagramů, vytváření grafů ☐ orientace v plánu, kalendáři a jízdním řádu	PT OSV – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti ☐ zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
☐ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy z reálných situací i úlohy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky ☐ hledá vhodné metody řešení a zamýslí se nad počtem možností ☐ pracuje s jednotkovou krychlí, rozlišuje z kolika krychlí je těleso složeno	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	☐ řešení praktických úloh z reálných situací ☐ hodnocení situací, volba vhodné metody řešení ☐ zjišťování počtu možností ☐ číselné a obrázkové řady (pravidelnosti, římské číslice) ☐ magické čtverce ☐ úlohy vyžadující prostorovou představivost	

☐ kreslí, narýsuje a znázorní základní rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, lomená čára, obdélník, čtverec, trojúhelník, kružnice ☐ užívá jednoduché konstrukce ☐ převádí jednotky délky ☐ určí písemně i graficky obvody základních geometrických útvarů ☐ graficky sčítá a odčítá úsečky ☐ počítá obvody mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ☐ sestrojí rovnoběžky, různoběžky a kolmice ☐ určí obsah obrazce pomocí čtvercové síť a užívá základní jednotky obsahu ☐ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru ☐ hledá pravidelnosti v obrazcích ☐ rýsuje podle předlohy ☐ rozpozná základní útvary v prostoru	Geometrie v rovině a v prostoru	☐ základní geometrické útvary v rovině a jejich elementární vlastnosti – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník ☐ jednotky délky a jejich převody ☐ délka, střed a osa úsečky ☐ grafický součet a rozdíl úseček ☐ obvod a obsah rovinných geometrických útvarů ☐ osově souměrné útvary ☐ kreslení a rýsování geometrických útvarů ☐ geometrické pravidelnosti a vzory ☐ rýsování podle předlohy ☐ základní prostorové geometrické útvary v prostoru a jejich elementární vlastnosti – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ☐ úhel (rozšiřující učivo)	
--	--	---	--

M- číst a zapsat trojciferné číslo M - opsat řadu trojciferných čísel M - doplnit číselnou řadu M - psát trojciferná čísla podle diktátu M - seřadit čísla od nejmenšího k největšímu a naopak M - znázornit trojciferná čísla na číselné ose M - používat matematické symboly: <, >, = M - zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky M - rozložit čísla na stovky, desítky a jednotky M - zobrazovat čísla na číselné ose	Obor přirozeného čísla 0 – 1000 Zápis čísel Porovnávání čísel Zaokrouhlování čísel na desítky a stovky Rozklad čísla v desítkové soustavě Čísla sudá a lichá Číselná osa Součet a rozdíl čísel Písemné sčítání a odčítání Jednoduché slovní úlohy Slovní úlohy typu: <i>o n více, o n méně</i>	MeV – využití tištěných a digitálních dokumentů jako zdroj informací
- využívat znalosti násobení při řešení konkrétních		
M- zapsat slovní úlohu		
M - využívat znalosti rozdělení hodiny na čtvrt, půl a tři čtvrtě v běžném životě M - přečíst zápis hodin digitálním způsobem M - rozpoznat základní hodnoty bankovek a mincí	2. Závislosti, vztahy a práce s daty Úlohy na orientaci v prostoru a čase Manipulační činnosti s konkrétními předměty	
M - převádět jednotky délky: km – m, m – dm, cm, mm M - používat k měření různá měřidla - odhadovat vzdáleností využívat při řešení	Jednotky délky	
M - převádět jednotky hmotnosti: kg – dkg – g	Jednotky hmotnosti	Prv – základní rozdělení látek, jejich vlastnosti
M - určit: 1 den = 24 hodin M - převádět hodiny na minuty	Jednotky času Jednotky objemu Peníze Práce s tabulkou	Prv – základní rozdělení látek, jejich vlastnosti

M - pojmenovat a zapsat body úsečky M - měřit a porovnat délku úsečky M - zapsat délku úsečky	3. Geometrie v rovině a prostoru Prohlubování znalostí o základních útvarech v rovině Bod, čára, přímka, polopřímka, úsečka	
M - poznat základní tělesa	Základní tělesa Kvádr, krychle, koule, válec	

Pomůcky:

- nástěnné tabule, kalkulátory, soubory geometrických tvarů a těles, rýsovací potřeby, měřidla, výukové programy na PC

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – uvědomělé čtení a psaní
- Vlastivěda – měřítka, počty obyvatel
- Přírodověda – grafy, doplňování tabulek
- Tělesná výchova, hudební výchova, výtvarná výchova – relaxace
- Informatika – výukové programy

5.1.3 Vzdělávací oblast: Informatika

Informatika

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Obsahem výuky vzdělávacího předmětu Informatika jsou vědomosti z oblasti informačních a komunikačních technologií. Získané znalosti a dovednosti žáci využívají ve všech předmětech při vyhledávání, zpracování a prezentování informací. Žáci se učí správně třídit a ověřovat získané informace, využívat programy k sebevzdělávání a ověřování znalostí, jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s počítačem a používání získaných dovedností pro zpracování informací, které vyhledávají na internetu.

Vzdělávací předmět Informatika se vyučuje v 5. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

- 5. ročník -1 hodina týdně

Celková časová dotace vzdělávacího předmětu je 1 hodina týdně.

Mezi nejčastěji používané metody práce patří výklad nového učiva, práce s počítačem, řešení problémových situací, vyhledávání informací, metody demonstrační.

Výuka probíhá v počítačové učebně

*Do předmětu Informatika jsou začleněny tyto prvky systému ucelené rehabilitace:
AAK (různé vukové programy na výslovnost a čtení).*

Průřezová téma (PT)

Ve vzdělávacím předmětu jsou začleněna tato průřezová téma:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; psychohygiena
- Environmentální výchova (EV) – vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- využívá všech smyslů k osvojení práce na počítači
- má zájem o získávání nových poznatků
- používá znaky, symboly a termíny s konkrétními operacemi na PC
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Vedeme žáky:

- k poznání různých metod učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a následně k jejich propojení a efektivnímu využívání,
- k hodnocení a rozlišování kvality a spolehlivosti zdroje informací,
- k poznání smyslu učení a k pozitivnímu vztahu k učení.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- získává různé informace, k řešení různých problémů
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem, ověřuje si správnost řešení

Vedeme žáky:

- k seznámení s různými zdroji informací, které mohou vést k řešení problému,

- k ověřování správnosti řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje s lidmi
- naslouchá jiným
- využívá výpočetní techniku ke komunikaci s ostatními

Vedeme žáky:

- k dovednosti výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory,
- k naslouchání jiným lidem, porozumění jim, k reakci a zapojení do diskuse,
- k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, zvuků a jiných informačních prostředků,
- ke komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- vyhledává a zpracovává informace společně s ostatními žáky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky

Vedeme žáky:

- ke schopnosti pracovat ve skupině při vyhledávání a zpracování informací,
- k budování sebedůvěry a k samostatnému rozvoji.

Kompetence občanské

Žák:

- zná své práva a povinosti

Vedeme žáky

- k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence pracovní

Žák:

- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- adekvátně reaguje na posouzení své práce
- uvědomuje si hygienická pravidla práci s počítačem

Vedeme žáky:

- k nacházení nových způsobů, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj,
- ke znalosti a dodržování základních pravidel hygieny a bezpečnosti práce s výpočetní technikou,
- ke znalosti základních pravidel údržby výpočetní techniky,
- k respektování autorských práv,
- k dodržování vymezených pravidel,
- k plnění povinností.

Informatika 5. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ uvědomuje si úlohu počítače jako nástroje na získání a zpracování informací ☐ uvádí příklady různého využití počítače ☐ jmeneje základní jednotky informace a seřadí je podle velikosti ☐ uvědomuje si rozdíly ve velikostech jednotek informací	Počítač a informace, jednotky informace	☐ počítač jako zdroj informací a nástroj pro práci s informacemi ☐ příklady využití počítače ☐ jednotky informace a jejich velikosti	
☐ zapne a vypne stanici, přihlásí se a odhlásí se z uživatelského prostředí operačního systému ☐ postupuje poučeně v případě závady počítače	Zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení a odhlášení	☐ zapnutí, vypnutí, přihlášení a odhlášení z a do profilu uživatele	
☐ osvojí si základní hygienické návyky při práci s počítačem ☐ respektuje pravidla bezpečné práce s počítačem	Základní hygienické návyky při práci s počítačem a bezpečnost práce	☐ správné sezení u počítače ☐ cviky na protažení ruky	PT EV – vztah člověka k prostředí ☐ náš životní styl
☐ jmeneje základní části počítačové sestavy ☐ jmeneje základní součásti vnitřního vybavení počítače a správně jim přiřadí jejich funkci ☐ jmeneje vstupní zařízení ☐ jmeneje výstupní zařízení ☐ uvědomuje si, že některá zařízení počítače mají funkci vstupních i výstupních.	Hardware – HW	☐ části počítačové sestavy (PC, klávesnice, monitor, myš) ☐ obsah skříně počítače: procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (CD, DVD) ☐ vstupní zařízení (klávesnice, myš, mikrofon, skener) ☐ výstupní zařízení (tiskárna, reproduktory, monitor) ☐ zálohování dat (CD, DVD, USB Flash)	

☐ orientuje se v rozložení kláves na klávesnici ☐ píše krátký text s diakritikou, velkými písmeny a číslicemi ☐ používá myš k ovládání počítače ☐ s myší provádí základní operace: klik – výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem – místní menu	Práce s klávesnicí a myší	☐ rozložení kláves na klávesnici ☐ psaní velkých písmen pomocí kláves SHIFT a CAPS LOCK, ☐ psaní Ď, Č, Ň, Ó, Ú, d', t', ñ, ó, ú a dalších písmen s diakritikou ☐ psaní číslic ☐ význam kláves BackSpace a Delete při psaní textů ☐ ovládání počítače pomocí myši ☐ rozdílné funkce levého a pravého tlačítka myši ☐ pojmy – klik, dvojklik, uchopení a tažení	PT OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání ☐ cvičení pozornosti a soustředění
☐ uvědomuje si rozdíl mezi programem (SW) a počítačem (HW) ☐ uvádí příklady různých programů	Software – SW	☐ definice pojmu software ☐ příklady a typy programů – operační systémy a aplikace ☐ softwarové pirátství	
☐ orientuje se v pracovním prostředí Windows ☐ popíše jednotlivé části okna a uvědomuje si jejich význam pro práci ☐ orientuje se při práci s více otevřenými okny	Windows – základní ovládání	☐ základní pracovní prvky Windows: pracovní plocha, ikona, hlavní panel, nabídka start ☐ okno a jeho části ☐ základní ovládání okna ☐ pohyb mezi více současně otevřenými okny	
☐ vnímá rozdíl mezi pojmy soubor a složka ☐ uvědomuje si význam souboru pro počítač ☐ vytvoří složku nebo prázdný soubor, přejmenuje je, zkopiřuje či přesune, případně je odstraní ☐ přesune či zkopiřuje data z počítače na flash disk	Práce se složkami a soubory	☐ pojmy soubor, složka ☐ název souboru a jeho části ☐ postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru ☐ práce s flash diskem (přesun, kopírování)	

☐ orientuje se v ovládacích prvcích programu malování ☐ používá nástroje programu, uvědomuje si jejich funkce. ☐ nakreslí obrázek a uloží jej, případně otevře pro změny a změněný znova uloží	Počítačová grafika – program Malování	☐ pojem – grafický editor ☐ seznámení s nástroji grafického editoru, základy práce s nimi (kreslení čar, uzavřených objektů, psaní textu, další nástroje – guma, plechovka, kapátko, sprej) ☐ výběr oblasti v kreslení, práce s vybranou oblastí ☐ kreslení jednoduchých obrázků	
☐ napíše krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel ☐ otevře existující soubor ☐ uloží provedené změny v souboru ☐ pracuje s textem, používá funkce kopírování a přesunování částí textu ☐ upraví vlastnosti písma a odstavce ☐ vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu	Textové editory	☐ pojem – textové editory ☐ popis pracovního prostředí textového editoru ☐ psaní krátkého textu ☐ členění textu na odstavce ☐ pohyb v dokumentu (klávesnice, myš) ☐ uložení, otevření souboru ☐ základní typografická pravidla (psaní mezer za interpunkčními znaménky a dalšími znaky) ☐ písmo – typ, velikost, tučné, kurzíva, podtržené, barva ☐ zarovnání odstavce ☐ vložení obrázku ☐ úprava obrázku – obtékání, velikost ☐ rozšiřující učivo – kreslení v textovém editoru	

☐ rozliší klady a zápory použití internetu ☐ chápe pojem hypertextový odkaz ☐ zobrazí stránku dle zadané internetové adresy ☐ vyhledá stránku o určitém tématu a obrázek ☐ z webové stránky uloží obrázek ☐ při samostatné práci cituje internetové zdroje textů a obrázků	Internet WWW = World Wide Web	☐ pojem internet, vývoj internetu ☐ klady a zápory internetu ☐ základy bezpečné práce na internetu ☐ internetový prohlížeč a práce v něm (přechod mezi stránkami, oblíbené položky) ☐ pohyb po webu – hypertextové odkazy, známá adresa, ☐ jednoduché vyhledávání (Google, ostatní internetové portály) ☐ ukládání z webu – obrázek ☐ využití informací z internetu a autorský zákon ☐ rozšiřující učivo – kopírování obsahu stránky do textového editoru	PT OSV – Osobnostní rozvoj – psychohygiena ☐ hledání pomoci při obtížích
☐ uvědomuje si rozdíl mezi WWW a e-mailem ☐ využívá e-mailovou schránku ☐ vytvoří a odešle zprávu pomocí služby e-mail ☐ doručenou zprávu přepošle a odpoví na ni ☐ přiloží ke zprávě přílohu ☐ dodržuje správné zásady psaní e-mailů	E-mail	☐ pojem e-mail, e-mailová schránka, e-mailová adresa ☐ orientace v pracovním prostředí e-mailového klienta ☐ vytvoření zprávy (důraz na významy polí – kopie, skrytá kopie, Předmět!!!!) ☐ odpověď na zprávu, přeposlání zprávy ☐ zpráva s přílohou ☐ zásady psaní e-mailu	

<p>M- ukázat základní komponenty počítače M - ovládat základní obsluhu počítače (zapnout a vypnout počítač, pracovat s myší)</p> <p>M - umět pracovat s výukovými a zábavnými programy pod vedením učitele</p> <p>M - znát základní hygienické a bezpečnostní zásady M - ukázat a popsat základní komponenty počítače M - ovládat základní obsluhu počítače (zapne a počítač, umí pracovat s klávesnicí a myší)</p>	<p>Hardware</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní technické vybavení počítače - pojmenování a jejich funkce - základní uživatelská obsluha <p>Software</p> <ul style="list-style-type: none"> - výukové programy - zábavné programy - kreslící programy <p>Zásady bezpečnosti práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické a bezpečnostní návyky - základní technické vybavení počítače (case [kejs], monitor, klávesnice, myš, tiskárna, repro, datové kably) - popis, pojmenování a jejich funkce - základní uživatelská obsluha (zapnutí a vypnutí počítače, práce s klávesnicí a myší) 	<p>Využití výukových a zábavných programů v M, Čj a popřípadě předmětech</p> <p>MeV – tematický okruh Práce se zdroji informací Vnímání mediálních sdělení Různé typy mediálních sdělení (zprávy, reklama) Vliv médií na člověka EV – tematický okruh Vztah člověka k prostředí (zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí)</p>
--	---	--

<p>M - vědět, co je programové vybavení počítače M - umět pracovat s výukovými programy M - umět kreslit jednoduché obrázky</p> <p>M - znát základní hygienické a bezpečnostní zásady</p>	<p>Software</p> <ul style="list-style-type: none"> - programové vybavení počítače - výukové programy - kreslící programy <p>Zásady bezpečnosti práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické a bezpečnostní návyky 	
<p>M - popsat naučené části počítače M - umět základní obsluhu počítače (včetně práce s CD a disketou) M - pracovat s výukovými programy M - pracovat s textovým editorem (včetně uložení na disk a disketu) M - pracovat s numerickou klávesnicí M - pracovat s internetovým prohlížečem M - mít odpovědný přístup k nevhodným a neschváleným programům</p>	<p>Hardware</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičování učiva ze 4. ročníku - další komponenty počítače (HDD - hard disk /pevný disk/, CD – rom , FDD - floppy disk drive /disketová mechanika/, DVD – rom a paměťová media – disketa, CD, DVD, aj.) - numerická klávesnice <p>Software</p> <ul style="list-style-type: none"> - operační systém (Windows) - výukové programy a jejich obsluha - práce s textovým editorem - internet, obsluha internetového prohlížeče <p>Zásady bezpečnosti práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpovědný přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu 	<p>VMEGS – tematický okruh Jsme Evropané Výukové programy pro ostatní předměty</p>

Pomůcky:

- výukové programy všech předmětů, programy Office

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – pravopis
 využití ve všech předmětech – vyhledávání a práce s informacemi, využití textového editoru

5.1.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována pouze na 1. stupni. V této oblasti jsou integrovány vzdělávací předměty **Prvouka, Vlastivěda a Přírodověda**, jež tvoří elementární úvod do společenských a přírodních věd.

V rámci těchto vzdělávacích předmětů žáci rozvíjí prvotní zkušenosti a znalosti získané v rodině, učí se pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich

vzájemné vztahy a souvislosti. Při osvojování poznatků a dovedností se učí vyjadřovat své znalosti, myšlenky a dojmy a reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Cílem je vytvořit základní představy o skutečnostech i zákonitostech přírody a společnosti a vztahu člověka k nim.

Vyučovací oblast Člověk a svět je členěna do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitosti přírody
- Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** si žáci osvojují učivo týkající se jejich domova, školy, obce, hlavního města a regionů České republiky, získávají základní znalosti o Evropě a Evropské unii. Součástí okruhu je dopravní výchova.

Okruh **Lidé a čas** obsahuje učivo o čase, současnosti i minulosti regionu i celé země.

Okruh **Lidé kolem nás** zahrnuje učivo o rodině a vzájemném soužití ve společnosti, žáci si upevňují základy vhodného chování a jednání, seznámí se se základními právy a povinnostmi.

Okruh **Rozmanitost přírody** představuje učivo o poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé a neživé přírody, látkách a jejich vlastnostech, živých organismech a jejich životních podmínkách, vesmíru a Zemi. Součástí okruhu je ekologická výchova.

V okruhu **Člověk a jeho zdraví** je začleněno učivo o člověku, jeho zdraví a nemozech, o zdravotní prevenci i první pomoci, o bezpečném chování v různých životních situacích.

Vzdělávací předmět Prvouka se vyučuje v 1.–3. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

- 1. ročník 1 hodina týdně
- 2. ročník 2 hodiny týdně
- 3. ročník 2 hodiny týdně

Vzdělávací předmět Přírodověda se vyučuje ve 4.–5. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

- 4. ročník 2 hodiny týdně
- 5. ročník 2 hodiny týdně

Vzdělávací předmět Vlastivěda se vyučuje ve 4.–5. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

- 4. ročník 1 hodiny týdně
- 5. ročník 2 hodiny týdně

Celková časová dotace předmětu je 12 hodin týdně.

Mezi nejčastěji používané metody práce patří pozorování, pokusy, experimenty, referáty, vyhledávání informací v encyklopediích, na internetu; diskuse; rozhovor
Výuka probíhá v kmenových třídách i v terénu, kde žáci provádějí pozorování probíraných jevů, zčásti také v počítačové učebně a v učebně s interaktivní tabulí. Je doplněna návštěvami muzeí a planetária. Žáci se zapojují do tematických akcí (Den Země, Den stromů, Dny zdravé výživy,...), pravidelně třídí odpad. V rámci tematického okruhu Místo, kde žijeme je kladen důraz na dopravní výchovu, a to jak na přípravu teoretickou, tak i na získávání praktických dovedností žáků.

Ve vzdělávacích předmětech Prvouka a Přírodověda se v rámci tematických okruhů Místo, kde žijeme a Člověk a jeho zdraví zaměřujeme na rozvíjení a prohlubování témat etické výchovy (Mezilidské vztahy a komunikace, Důstojnost lidské osoby, Pozitivní hodnocení sebe a druhých, Asertivita, Kreativita a iniciativa, Prosociální chování).

Do předmětu Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda jsou začleněny tyto prvky systému ucelené rehabilitace:

AAK (rozšířená jakykové výbyvy).

Canisterapie (lidské tělo – zdravý životní styl, zanlosti o zvířatech)

Plavecký výcvik nebo pobyt ve výřivce (bezpečnost, lidské tělo – zdravý životní styl)

Průřezová téma (PT)

Ve vzdělávacím předmětu jsou začleněna tato průřezová téma:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
- Sociální rozvoj – poznávání lidí; mezilidské vztahy
  - Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
- Výchova demokratického občana (VDO) – občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech (VMS) – Evropa a svět nás zajímá
- Multikulturní výchova (MKV) – etnický původ
- Environmentální výchova (EV) – ekosystémy; lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí; základní podmínky života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- má zájem o získávání nových poznatků
- používá znaky, symboly a termíny
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Vedeme žáky:

- k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, k jejich propojování a systematizaci,
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- k poznání smyslu učení a k umění posoudit vlastní pokrok.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- získává různé informace, k řešení různých problémů

- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem, ověřuje si správnost řešení
- uvědomuje si historické, zeměpisné a kulturní informace v naší republice

Vedeme žáky:

- k hledání shodných, podobných a odlišných znaků,
- k vyhledávání informací, které vedou k řešení problémů, a k jejich ověřování a srovnávání,
- k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací.

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje s lidmi
- naslouchá jiným
- komunikuje přes různé formy textových materiálů

Vedeme žáky:

- k rozvíjení dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- k poznání různých typů textů a obrazových materiálů o probíraných témaech,
- k samostatnému vystupování a jednání.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- vyhledává a zpracovává informace společně s ostatními žáky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky

Vedeme žáky:

- ke schopnosti pracovat ve skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů,
- k vytváření pravidel pro činnost skupiny a k jejich dodržování,
- k budování sebedůvěry a samostatného rozvoje.

Kompetence občanské

Žák:

- zná své práva a povinosti
- posiluje svoji spoluzodpovědnost za své chování

Vedeme žáky

- k poznání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání,
- k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů,
- k utváření ohleduplného vztahu k životnímu prostředí i kulturním výtvorům a k jejich ochraně.

Kompetence pracovní

Žák:

- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly

Vedeme žáky:

- k vytváření pracovních návyků a k dodržování předem stanoveného postupu v samostatné i týmové činnosti.

Prvouka 1. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ orientuje se ve škole a jejím blízkém okolí ☐ podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel ☐ zná bezpečnou cestu z a do školy, dodržuje bezpečnost na silnici ☐ osvojí si oslovování křestními jmény ☐ používá vhodné formy pozdravu, naslouchání, poděkování, omluvy ☐ používá přiměřenou gestikulaci ☐ dodržuje komunikační pravidla	Místo, kde žijeme	☐ škola, třída, prostory a jejich funkce, školní režim a rád, vztahy ve třídě ☐ bezpečný příchod do školy a ze školy ☐ chování a bezpečnost v hodině a o přestávce ☐ komunikace při vytváření kolektivu – představení se, zdvořilost, pravidla ☐ komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	
☐ chápe zákonitosti a řád v rodině ☐ uplatňuje elementární poznatky o sobě a rodině ☐ vhodně se chová ke spolužákům a učitelům, svěří se s problémem, udržuje pořádek, nenicí vybavení školy, předchází úrazům	Lidé kolem nás	☐ život v rodině, role členů rodiny, bezpečnost doma ☐ osvojování vhodných forem chování ke spolužákům a dospělým	OSV – Sociální rozvoj – poznávání lidí ☐ vzájemné poznávání se ve skupině/třídě ☐ rozvoj pozornosti vůči odlišnostem ☐ chyby při poznávání lidí
☐ pozoruje a popisuje proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích ☐ chápe příčiny některých přírodních dějů a zákonitostí ☐ poznává ovoce, zeleninu, zná části rostlin ☐ poznává volně žijící zvířata	Rozmanitost přírody	☐ pozorování proměn přírody v ročních obdobích v sadu, na poli, na zahradě ☐ ovoce a zelenina ☐ domácí zvířata ☐ ochrana životního prostředí	
☐ dodržuje základní režimové návyky v průběhu dne a týdne	Lidé a čas	☐ roční období ☐ režim dne ☐ práce a volný čas ☐ domov ☐ předměty denní potřeby	

☐ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům ☐ rozliší elementární části lidského těla ☐ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně-preventivní návyky ☐ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Člověk a jeho zdraví	☐ lidské tělo, rozdíly mezi lidmi ☐ zdraví a nemoc, úraz, první pomoc ☐ osobní hygiena, péče o zevnějšek, zdravé zuby ☐ denní stravovací a pitný režim, sestavení jednoduchého jídelníčku ☐ bezpečné chování v silničním provozu	PT OSV – Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí ☐ moje tělo
M- orientovat se ve škole, ve třídě a v okolí školy M - udržovat pořádek - dojít, dopravit se bezpečně do školy a zpět - znát svoji adresu, popsat dům, byt	<u>1. Místo, kde žijeme</u>	1. Jsem školák 2. Domov	
M - znát pojmy otec, matka, bratr, sestra, sourozenec, syn, dcera M - umět pojmenovat zákl. povinnosti a úkoly členů rodiny M - umět vyprávět o rodinných událostech a akcích, popsat je, nakreslit M - vhodně se chovat ke spolužákům i učitelům M- umět se obrátit na učitele o radu a pomoc M- učit se chápout odlišnost a podobnost lidí (původ, barva pleti, jazyk), kladné a záporné povahové vlastnosti M - učit se řešit spory nenásilným způsobem M - učit se poznávat svoje práva a povinnosti, nebezpečí pramenící z neznalosti věcí, prostředí, situace a osob M - znát vztahy kamarádské, sousedské, neosobní - pojmenovat běžná povolání a přiřadí k nim výsledek práce - učit se vážit si práce druhých - dramaticky znázornit vybrané profese	<u>2. Lidé kolem nás</u>	1. Moje rodina 2. Nové vztahy 3. Pracovní činnosti lidí	Vv – kresba, malba rodiny OSV – tematický okruh Sociální rozvoj

M - orientovat se v částech dne M- poznat přístroje k měření času,poznat celou hodinu M - orientovat se v čase: teď, před chvílí, za chvíli, včera, zítra, dnes M - vědět k čemu slouží kalendář - seřadit jednotlivé fáze života podle obrázků - znát pravidelně se opakující činnosti	3. Lidé a čas 1. Základní orientace v čase	
M- utvářet si nevhodnější způsob práce a odpočinku	2. Využití volného času	Čj – literární výchova
M - vyjmenovat 4 roční období , určit jejich charakteristické znaky M- znát domácí zvířata a jejich mláďata M - znát názvy zvířat z lesa, pole a zahrady M - osvojovat si správné chování v přírodě a kladný vztah k ní	4. Rozmanitost přírody 1. Příroda v ročních obdobích 2. Domácí zvířata 3. Volně žijící zvířata 4. Poznávání ovoce a zeleniny 5. Jednoduché pokusy	
M - uplatňovat návyky osobní a intimní hygieny, pravidelně je řadit do denního režimu M - umět informovat dospělé o bolesti, malátnosti, průjmu apod. M - vědět, jak se chovat u lékaře M - vědět, že nesmí užívat léky bez vědomí lékaře, rodičů, učitele M - učit se přivolat pomoc v modelových situacích M - znát 1. pomoc při drobném poranění M - vyjmenovat části těla, popsat obličej M - vyjmenovat smysly, určit k čemu slouží M - znát význam pohybu, dostatečného spánku a odpočinku pro zdraví M - učit se poznávat zdravé a nezdravé potraviny - znát pravidla pro chodce, umět přecházet na přechodu, orientovat se podle semaforu - učit se uplatnit dechová a pohybová kompenzační cvičení ve vyuč. hodinách i při sedavých činnostech doma	5. Člověk a jeho zdraví 1. Ochrana zdraví a čistota 2. Nemoc 3. Úraz 4. Lidské tělo 5. Péče o naše zdraví	OSV – tematický okruh Osobnostní rozvoj

Pomůcky:

- karty dopravních značek, semafor, rozvrh hodin, obrázky školy, školní potřeby, kostky, stavebnice, kalendář přírody, atlas rostlin a živočichů, dětské knihy a časopisy, obrazy ovoce a zeleniny, encyklopedie, dětský telefon, hodiny, přírodniny, lékárnička

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – mluvní cvičení
- Výtvarná výchova – kresba
- Pracovní činnosti – skládání, práce se stavebnicí

Prvouka 2. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata (PT)
☐ dojde bezpečně do školy a zpět ☐ orientuje se ve škole a okolí ☐ ovládá pravidla chování ve škole ☐ zná význačná místa v obci	Místo, kde žijeme	☐ naše škola ☐ cesta do školy, BESIP ☐ místo, kde bydlím – obec, vlast	OSV – Sociální rozvoj – mezilidské vztahy ☐ péče o dobré vztahy, respektování, pomoc, vztahy a naše třída VDO – občanská společnost a škola ☐ atmosféra a vztahy ve škole
☐ rozlišuje základní příbuzenské vztahy a role v rodině ☐ odvodí význam a potřebu různých povolání	Lidé kolem nás	☐ rodina – život rodiny ☐ příbuzenské vztahy ☐ povolání	
☐ orientuje se v čase ☐ rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ☐ zná rozvržení svých denních činností	Lidé a čas	☐ orientace v čase ☐ kalendářní rok ☐ práce a volný čas	
☐ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ☐ rozpozná hospodářská zvířata a jejich mláďata, chápe jejich význam pro člověka ☐ pozná základní druhy ovoce a zeleniny (zrak, chut') ☐ rozpozná zástupce jednotlivých rostlin a živočichů (louka, pole, les) ☐ uvědomuje si rozdíly mezi jednotlivými ekosystémy	Rozmanitost přírody	☐ proměny přírody na podzim (živočichové ve volné přírodě) ☐ proměny přírody v zimě, zimní sporty ☐ proměny přírody na jaře (rostliny, živočichové, květiny) ☐ proměny přírody v létě (u vody a ve vodě, na louce) ☐ na poli (zemědělské plodiny) ☐ naše lesy ☐ zelenina a její druhy ☐ ovocné stromy a jejich plody ☐ hospodářská zvířata	EV – ekosystémy ☐ les v našem prostředí, význam lesa; pole, význam, způsoby hospodaření

☐ určuje viditelné části těla ☐ chápe význam smyslů ☐ uplatňuje základní návyky osobní hygieny ☐ osvojí si vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým ☐ osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých ☐ zvládá pomoc v běžných školních situacích – dělení se, soucit ☐ rozlišuje živočišnou a rostlinnou stravu, pochutiny a nápoje, zdravé a nezdravé pokrmy	Člověk a zdraví	☐ naše tělo ☐ nemoc a úraz, první pomoc ☐ hygiena a čistota ☐ sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, projevy pozornosti a laskavosti ☐ potraviny a správná výživa	OSV – Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí ☐ já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje tělo
--	------------------------	--	--

M - orientovat se v blízkém okolí školy, znát pojmy blízko – daleko, vpravo – vlevo M – popsat třídu, vybavení, vyjmenovat učitele, orientace ve své aktovce – školní potřeby M - znát pravidla pro soužití ve škole, povinnosti a práva žáka M -zvládat bezpečnou cestu do školy, pravidla pro chodce - popsat svůj pokoj, vyjmenovat hračky - znát okolí svého bydliště, popsat je	1. Místo, kde žijeme 1. Škola začíná 2. Můj domov	
---	--	--

<p>M - znát pojmy dědeček, babička, sestřenice, bratranec, teta, strýc</p> <p>M - znát podíl členů rodiny na chodu domácnosti, popsat společné činnosti rodiny, významné události, oslavy, setkání</p> <p>M - vědět, jak se má chovat k rodičům, k mladším a starším členům rodiny</p> <p>M - umět pomoci rodičům přiměřeně svému věku</p> <p>M - vytvářet si vhodné modely chování, osvojovat si způsoby vstupu do různých místností ve škole</p> <p>M - umět slušně vyjádřit svůj názor, svěřit se s problémem</p> <p>M - respektovat jiné názory a zájmy, chápat odlišnosti mezi lidmi</p> <p>M - učit se znát svá práva</p> <p>M - učit se bezpečnému chování v různých prostředích, osvojovat si dovednost říci „ne“ nabídkám neznámých lidí, chování a dotýkání, které nechce</p> <p>M - procvičovat dovednost přivolat pomoc dospělého a policie</p> <ul style="list-style-type: none"> - znát povolání rodičů - znát předměty denní potřeby, předměty pro zábavu a zkrášlení života, předměty pro práci, orientovat se v jejich využití 	<p>2. Lidé kolem nás</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Moje rodina 2. Pravidla slušného chování 3. Pracovní činnosti lidí 	OSV – tematický okruh Sociální rozvoj MkV – tematický okruh Kulturní rozdíly Vv – kresba, malba
<p>M - popsat a vyjmenovat činnosti lidí</p> <p>M - nacvičovat nakupování základních potravin, novin apod.,</p> <ul style="list-style-type: none"> - umět poslat dopis 		Pv – výroba předmětu denní potřeby, pracovního nástroje

M - orientovat se v názvech dnů, jejich časové posloupnosti M - poznat na hodinách celou hodinu, znát pojem hodina a minuta M - vyjmenovat měsíce, rozlišovat minulost, přítomnost a budoucnost, chápát pojmy mladý – starý M - zařadit Vánoce a Velikonoce do ročního období M - znát výhody pravidelného denního režimu a možností řídit se časem M - poznat vhodnou a nevhodnou aktivitu ve volném čase, znát vhodné způsoby trávení volného času - vymyslet hru pro třídu - popsat co ho baví, pomůcky ke svému koníčku - znát různé způsoby kulturního a sportovního využití	3. Lidé a čas 1. Základní orientace v čase 2. Využití volného času	OSV – tematický okruh Osobnostní rozvoj
M - popsat pravidelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích za pomoci obrázků M - vědět, čím se živí zvířata během roku, jak je možné je příkrmovat M - popsat práce v zemědělství, poznat nářadí M - znát jejich životní projevy a potřeby, způsob života M - vyjmenovat domácí mazlíčky, vědět, jak s nimi vhodně zacházet M - vyjmenovat je, popsat, znát nebezpečí vztekliny M - vyjmenovat známé ptáky, určit, kde žijí, čím se živí a jak o ně pečovat v zimě - poznat dřeviny, ovocné stromy - znát letní a jarní květiny - vyjmenovat plodiny pěstované na zahrádce a na poli	4. Rozmanitost přírody 1. Změny v přírodě v průběhu roku – jaro, léto, podzim, zima 2. Domácí zvířata 3. Volně žijící zvířata 4. Rostliny	Čj – přednes říkadel, básní k ročnímu období
M - pod vedením učitele pozorovat pokus a vyvodit z něj závěry M - znát pravidla pro pobyt v přírodě M - vědět, jak chránit přírodu	5. Jednoduché pokusy 6. Vztah člověka a přírody	EV – tematický okruh Vztah člověka k prostředí

<p>M - znát hygienické potřeby, pečovat o svůj zevnějšek, dodržovat osobní hygienu</p> <p>M - poznat příznaky nemoci, umět je popsat, umět sdělit své pocity</p> <p>M - vědět, jak se chovat u lékaře, kde je nejbližší lékárna</p> <p>M - znát pravidla chování nemocného, vědět, jak se postarat o nemocného člena rodiny</p> <p>M - znát nebezpečí užívání léků bez vědomí dospělého</p> <p>M - vědět, jak se chovat ve škole, aby neohrozil sebe a své spolužáky, aby nedošlo k úrazu</p> <p>M - znát význam používání dětské přilby při jízdě na kole</p> <p>M - znát 1. pomoc při drobných poraněních a krvácení, znát způsoby sebeochrany před nakaženou krví</p> <p>M - umět si změřit teplotu, znát umístění lékárničky ve škole i doma</p> <p>M - umět telefonem přivolat pomoc, znát číslo 1. pomoci</p> <p>M - znát význam stravovacího a pitného režimu pro zdraví</p> <p>M - znát riziko užívání návykových látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznat základní anatomické odlišnosti mužského a ženského těla, znát správné pojmy pro označení jednotlivých částí těla včetně pohlavních orgánů - v modelových situacích procvičovat dovednost říci „ne“ nevhodným nabídkám 	<p>5. Člověk a jeho zdraví</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zdraví a nemoc 2. Úraz, základy dopravní výchovy 3. Výživa a zdraví 4. Lidské tělo 	<p>Tv – prevence úrazů OSV – tematický okruh Osobnostní rozvoj</p>
---	--	--

Pomůcky:

dopravní značky, mapy, knihy, encyklopedie, atlasy rostlin a živočichů, ovoce, zelenina, hodiny, kalendáře, lékárnička, výukové programy

Mezipředmětové vztahy:

- Výtvarná výchova – tematické práce
- Pracovní činnosti – tematické práce
- Hudební výchova – tematické písň
- Matematika – slovní úlohy zaměřené na danou tematiku
- Český jazyk a literatura – vyprávění, popis, lidové zvyky
- Tělesná výchova – hry zaměřené na BESIP, zimní sporty, péče o tělo, bezpečnost

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ☐ začlení svou obec do příslušného kraje ☐ pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí ☐ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině ☐ pojmenuje některé historické památky, významné osobnosti a místa obce ☐ pozná minulost obce, dopravu, vodní toky ☐ identifikuje okolní kopce ☐ uvede příklady působení lidí na krajину	Místo, kde žijeme	☐ bezpečná cesta do školy ☐ orientace v místě bydliště ☐ světové strany ☐ plán města, ulice ☐ poloha obce, její části, sousední obce ☐ minulost a současnost obce ☐ význačná místa obce, kulturní instituce ☐ významné budovy a osobnosti ☐ dopravní síť ☐ zemský povrch a jeho tvary, vodní toky ☐ orientační body a linie ☐ zájmové spolky, obchod, firmy ☐ působení lidí na krajinu a životní prostředí	PT VDO – občanská společnost a škola ☐ atmosféra a vztahy ve škole EV – vztah člověka k prostředí ☐ příroda, kultura, ochrana obce
☐ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ☐ používá pravidla slušného chování ☐ zná svá práva a povinnosti	Lidé kolem nás	☐ mezilidské vztahy ☐ pravidla slušného chování ☐ práva a povinnosti žáků školy ☐ základní lidská práva a práva dítěte	
☐ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ☐ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí ☐ uplatňuje základní hygienické, režimové návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle ☐ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Lidé a čas	☐ určování času ☐ čas jako fyzikální veličina ☐ průběh a proměny lidského života ☐ generace ☐ režim dne ☐ roční období	

☐ roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků ☐ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti ☐ seznámí se se základními veličinami a jejich měřením ☐ pozná vodu a vzduch jako součást neživé přírody ☐ seznámí se s některými nerosty a horninami, se vznikem půdy ☐ pozná znaky života rostlin, hub a živočichů ☐ určí stavbu těla některých rostlin, hub a živočichů a jejich význam v přírodě a pro člověka ☐ seznámí se se základními společenstvy ☐ rozvíjí své povědomí o ochraně životního prostředí	Rozmanitost přírody	☐ třídění látek a jejich vlastnosti ☐ veličiny a jejich měření (délka, hmotnost, teplota, objem, čas) ☐ výskyt, vlastnosti a formy vody ☐ oběh vody v přírodě ☐ vlastnosti, složení a proudění vzduchu, význam pro život ☐ některé horniny a nerosty ☐ vznik půdy a její význam ☐ znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla některých druhů rostlin, hub a živočichů ☐ jejich význam v přírodě a pro člověka ☐ základní společenstva ☐ odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů	PT EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí ☐ ochrana přírody EV – základní podmínky života ☐ voda, vzduch, půda
☐ seznámí se se stavbou lidského těla ☐ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ☐ adekvátně poskytuje pomoc ☐ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě ☐ uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu ☐ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Clověk a jeho zdraví	☐ životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce lidského těla ☐ denní, pitný, pohybový režim ☐ zdravá strava ☐ nemoc, úrazy a poranění ☐ první pomoc ☐ osobní hygiena ☐ asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnout nabídku k podvodu, krádeži, pomlouvání ☐ bezpečné chování v silničním provozu ☐ chování v krizových situacích	PT OSV – Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí ☐ zdroj informací o sobě

		Přesahy, vazby
M- znát práva a povinnosti žáka M - pečovat o školní potřeby, odmítat projevy vandalismu a ničení vybavení školy M - znát pravidla pro chodce M - znát funkce jednotlivých prostorů bytu a domu - znát nejbližší ulice, parky, náměstí, významné budovy, obchody, zdrav. zařízení v okolí bydliště - chápát význam ochrany zeleně, úklidu v okolí domu	1. Místo, kde žijeme 1. Naše škola 2. U nás doma	VDO – tematický okruh Občanská společnost a škola
M - znát pojmy úcta, vzájemné pochopení, ochrana,pomoc M- rozlišovat základní a širší příbuzenské vztahy M - vědět, cím může pomoci v rodině M - popsat rodinné tradice, oblíbené činnosti rodiny M - zvládat praktické způsoby komunikace mezi lidmi M - chápát nevhodnost neslušných, hrubých a urážlivých výrazů M - vyjmenovat profese na stavbě, materiály, popsat stavbu domu - popsat výrobu pečiva, druhy pečiva - poznat suroviny a materiály pro výrobu věcí - vyjmenovat přístroje usnadňující lidem život	2. Lidé kolem nás 1. Rodina a společnost 2. Pravidla společenského chování 3. Technika a výroba	Čj – formy společenského styku
M - rozlišit čtvrt hodinu, půlhodinu, celou hodinu	3. Lidé a čas 1. Orientace v čase	
M - umět přečíst datum, orientovat se v pojmech loni, letos, příští rok, před týdnem, za týden, dávno, v budoucnu		
M - vědět, že existují svátky, narozeniny, slaví se významné dny		
M - seřadit podle časové posloupnosti známou událost, vlastní zážitky, pohádky apod.		
M - snažit se zlepšit využívání volného času zařazením vhodných aktivit	2. Práce a volný čas	

M - poznat, kdo pracuje a kdo odpočívá - umět nakoupit, zeptat se na cestu, na čas, odeslat dopis		
M - chápat příčiny některých přírodních jevů a zákonitostí M - popsat práce v zemědělství, znát pracovní nářadí a vědět k čemu slouží M - vyjmenovat nejznámější rostliny, rozlišit bylinu a dřevinu, poznat jedovaté rostliny M - znát význam chráněných rostlin a rostlin užitkových M - znát zástupce domácích a volně žijících zvířat, jejich životní potřeby a způsob života M - vědět, co přírodě škodí a jak ji chránit M - znát zástupce chráněných rostlin a živočichů M - orientovat se v péči o živočichy v přírodě a v zajetí počasí a průběžně zaznamenává do kalendáře přírody, vyvozovat závěry - porovnávat zvířata, ovoce a zeleninu pod vedením učitele	<p>4. Rozmanitost přírody</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Příroda v ročních obdobích 2. Život v přírodě, jeho různé podoby 3. Člověk a příroda 4. Jednoduché pokusy 	Vv – kresba, malba EV – tematický okruh Vztah člověka k prostředí
M - umět chránit své zdraví, znát význam otužování a aktivního pohybu pro zdraví M - vědět, jak se chovat při nemoci, kde ordinuje jeho lékař, umět se postarat o nemocného člena rodiny M - cvičit v modelových situacích ošetření drobného poranění, přivolání 1. pomoci a výstižné popsání poranění M - znát škodlivé vlivy sladkých a tučných pokrmů M - znát zásady stolování v jídelně, doma, v restauraci - znát význam minerálních vod a léčivých rostlin	<p>5. Člověk a jeho zdraví</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zdraví a nemoc 2. Úraz, přivolání 1. pomoci 3. Výživa, zdraví, návykové látky 	Tv – význam sportu pro zdraví OSV – tematický okruh Morální rozvoj

M - vědět, jak bezpečně manipulovat s čistícími a mycími prostředky, znát rizika lepidel, barev, ředidel apod. a jejich používání bez dozoru dospělých		
M - znát škodlivé účinky drog, tabáku, kávy, alkoholu, léků na zdraví člověka, umět odmítat návykové látky		
M - umět se svěřit, znát Linku důvěry M - popsat tělesný vzhled M - vědět, jak se pečeje o novorozence, starší dítě, starého člověka M - znát funkci lidských smyslů - nacvičovat rozhodné způsoby odmítání různých návrhů a lákání cizími osobami	4. Lidské tělo	

Pomůcky:

- nástěnné obrazy, modely hub, atlasy rostlin, přírodniny, plán Brna, světová růžice, mapa ČR, encyklopédie, teploměr, soubor dopravních značek, výukové programy na PC, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – úprava v sešitě, vyjadřování, vlastní názvy obcí, souvislé čtení, pravopis
- Matematika – odhad vzdáleností, jednotky veličin
- Tělesná výchova – tělocvičná chvilka
- Hudební výchova – relaxace
- Výtvarná výchova – výzdoba sešitu
- Pracovní činnosti – lepení, vystřihování

Přírodověda 4. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata (PT)
<ul style="list-style-type: none"> ☐ zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy (potravní řetězce, rovnováha v přírodě) ☐ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí ☐ objevuje a zjišťuje propojenosť prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ☐ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ☐ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ☐ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ☐ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	Rozmanitosti přírody	<ul style="list-style-type: none"> ☐ rostliny, houby živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka ☐ rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy potravní řetězce, základní společenstva ☐ rizika v přírodě (mimořádné události způsobené přírodními vlivy) ☐ životní podmínky – význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živčištva na Zemi ☐ ochrana a tvorba životního prostředí ☐ jednoduché pokusy 	PT EV – ekosystémy ☐ les, voda, jejich význam EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí ☐ působení lidí na přírodu EV – základní podmínky života ☐ voda, vzduch, půda

☐ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ☐ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívками, v rodině, v obci ☐ orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	Lidé kolem nás	☐ soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ ☐ chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům ☐ vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné	
--	-----------------------	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ☐ vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ☐ ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ☐ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života ☐ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ☐ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ☐ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ☐ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ☐ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ☐ ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	Člověk a jeho zdraví	<ul style="list-style-type: none"> ☐ bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě, v dopravních prostředcích ☐ přivolání pomoci, telefonní čísla tísňového volání ☐ první pomoc (úraz a jeho ošetření) ☐ zdravý způsob života ☐ dětství a dospělost práva a povinnosti ☐ denní režim, zdravá výživa ☐ ochrana člověka za mimořádných situací úrazy x nemoc ☐ škodlivost kouření a alkoholu ☐ osobní hygiena, dopravní výchova ☐ důležitá telefonní čísla, drobné úrazy a poranění 	
--	-----------------------------	--	--

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby	
<p>- poznat, co stvořila příroda a co člověk M - uvědomit si propojenost <i>živé a neživé přírody a závislost člověka na ní</i> M - uvést příklady ochrany přírody M - charakterizovat znaky podzimu, podzimní plodiny M - umět vysvětlit, proč někteří ptáci odletají, přilétají M - rozpoznat a vyjmenovat jednotlivé části těla kočky, uvědomit si analogii s ostatními savci M - chápat důležitost péče o zvířata M - znát nutnost péče o zvířata v zimě a způsoby, jak pomáhat M - umět popsat stavbu těla ryby M - chápat přizpůsobení živočichů životnímu prostředí M - určit a vyjmenovat části lidského těla M - vědět rozdíly (fyzické) mezi mužem a ženou, chlapcem a dívčetem, znát správný model vzájemného chování M - ovládat pojmy dětství, dospělost, stáří M - uplatnit základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu M - znát běžné nemoci, jejich prevenci a chování v době nemoci M - vědět, jak se zachovat při úrazu, poranění popřípadě další osoby M - umět přivolat pomoc</p>	<p>Rozmanitost přírody</p> <p>I. Člověk a příroda Příroda – <i>živá, neživá, znaky – propojenost</i> Člověk a příroda – vzájemné ovlivňování a závislost člověka na přírodě Ochrana přírody</p> <p>II. Podzim Příroda na podzim – charakteristické znaky počasí a přírody Podzim na zahradě, v sadě, na poli Příprava přírody na zimu, odlet ptáků, přílet ptáků</p> <p>III. Volně žijící zvířata Hlavní části zvířecího těla (na příkladu kočky) Způsob života zvířat Péče o zvířata</p> <p>IV. Zima Příroda v zimě – charakteristické znaky počasí a přírody Péče o ptactvo a lesní zvěř Ryby</p> <p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>V. Lidské tělo Části lidského těla – nejdůležitější vnitřní orgány Rozdíly mezi mužem a ženou Etapy lidského života Péče o zdraví, hygienu, správný režim dne, racionální výživa Nejběžnější nemoci a ochrana před nimi (Pohlavní choroby)</p> <p>Úrazy, poranění – jejich ošetření</p>	EV – Tematický okruh Vztah člověka k prostředí Vv – Výtvarné umění a životní prostředí Tv – Chování v přírodě a turistika Vv – Výtvarné osvojování skutečnosti OSV – Tematický okruh Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí)	Inf, MeV – Práce s informačními zdroji

<p>M - umět porovnat rozdíly mezi prací na zahradě, v sadě, na poli</p> <p>M - určit bylinu a dřevinu</p> <p>M - vyjmenovat části těla kvetoucích rostlin</p> <p>M - umět uvést příklady některých ochránců a sadu a zahrad</p> <p>M - vědět, že ne všechny lesní byliny a plodiny jsou jedlé</p> <p>M - chápat důležitost ochrany lesa a správného v lese</p> <p>M - umět popsat střídání ročních období</p> <p>M - znát význam plodů a plodin léta pro člověka, uchovávání – zavařování, sušení</p> <p>M - dokázat posoudit, které činnosti člověka přírodě pomáhají a které ji poškozují</p>	<p>Rozmanitost přírody VI. Jaro</p> <p>Příroda na jaře – charakteristické znaky přírody a počasí</p> <p>Práce na zahradě, v sadě, na poli</p> <p>Bylinky, dřeviny</p> <p>Části těla kvetoucích rostlin</p> <p>Ochránci a škůdci ovocných sadů a zahrad Péče o pokojové rostlinky</p> <p>VII. Les</p> <p>Základní druhy jehličnatých a listnatých stromů</p> <p>Lesní bylinky a plodiny (houby)</p> <p>Význam lesů, nepřátele lesů</p> <p>VIII. Léto</p> <p>Příroda v létě – charakteristické znaky počasí a přírody</p> <p>Senoseč – luční květiny, rostliny v zahradě, letní ovoce</p> <p>Druhy obilovin</p> <p>Chování v přírodě – ochrana přírody</p>	<p>Vv – Kontrast tvaru a pozadí</p>
--	---	-------------------------------------

Pomůcky:

- nástěnné tabule, soubory rostlin, dřevin a hub, ukázky hornin a nerostů, encyklopedie, měřidla, výukové programy na PC, audio vizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – plynulé čtení s porozuměním, mluvní cvičení, referáty
- Matematika – jednotky veličin
- Výtvarná výchova – kresba, malba
- Hudební výchova – relaxace
- Tělesná výchova – relaxace

Přírodověda 5. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
<ul style="list-style-type: none"> ☐ prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu klíče a atlasy ☐ popíše postavení Země ve vesmíru vzhledem ke Slunci, Měsíci a ostatním okolním planetám ☐ vysvětlí na základě základních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdelením času a střídáním ročních období ☐ objevuje a zjišťuje propojenosť prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem ☐ uvede příklady rostlin a živočichů žijících v daných oblastech ☐ popíše vzhled krajiny v jednotlivých podnebných pásech (povrch krajiny, půda) ☐ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozliší aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ☐ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	Rozmanitost přírody	<p>Třídění organismů podle životních znaků (rostliny, houby, živočichové)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ třídění živočichů – obratlovci, bezobratlí (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) ☐ třídění rostlin (dřeviny, bylinky, nahosemenné, kryptosemenné) ☐ význam rovnováhy v přírodě, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva <p>Vesmír a Země</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ sluneční soustava (Slunce, planety, Měsíc, fáze Měsíce, zkoumání vesmíru) ☐ střídání dne a noci, roční období ☐ glóbus – zeměpisná síť, časová pásmata (rozšiř.) ☐ země jako magnet, magnetická a gravitační síla Země (rozšiř.) <p>Životní podmínky</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ počasí, podnebí, teplotní pásy ☐ rozmanitost podmínek života na zemi (živočichové deštného pralesa, savan, pouští, mírného pásu, polárních oblastí) ☐ význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ odpovědnost lidí, ochrana a tvorba ŽP ☐ ochrana rostlin a živočichů ☐ likvidace odpadů, živelné pohromy a 	PT EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí □ doprava a životní prostředí □ odpady a hospodaření s odpady EV – vztah člověka k prostředí □ náš životní styl □ prostředí a zdraví

		<p>ekologické katastrofy Rizika v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi ☐ mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi 	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ vyjádří základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití (ve třídě, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci) ☐ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení ☐ rozpozná jednání a chování, která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ☐ orientuje se v základních formách vlastnictví – používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu nákupu a vrácené peníze ☐ vysvětlí, proč sporít, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy ☐ vysvětlí, proč nelze realizovat všechny chtěné výdaje ☐ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ soužití lidí, mezilidské vztahy, principy demokracie ☐ chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování ☐ právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, nárok na reklamací ☐ vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, rozpočet, příjmy a výdaje v domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky Kultura ☐ podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura Základní globální problémy ☐ významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí 		

☐ vužívá poznatky o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života. ☐ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Člověk jeho zdraví	Lidské tělo ☐ stavba těla, základní funkce a projevy (kůže, kostra, svaly, smysly a nervy) ☐ trávící soustava, dýchání, krevní oběh, vylučování) ☐ základní potřeby člověka ☐ pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	PT OSV – Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí ☐ moje tělo ☐ zdroj informací o sobě OSV – Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
--	---------------------------	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ☐ plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek ☐ uplatňuje způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví , vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ☐ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ☐ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ☐ rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ☐ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty 	<p>Péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ zdravý životní styl, denní režim, správná výživa ☐ výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim ☐ nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) ☐ drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních ☐ osobní, intimní a duševní hygiena <p>Partnerství, manželství, rodičovství, sexuální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality <p>Návykové látky a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ návykové látky, závislosti ☐ odmítání návykových látek ☐ nebezpečí komunikace prostřednictvím el.médií <p>Osobní bezpečí, krizové situace</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ vhodná a nevhodná místa pro hru. ☐ bezpečné chování v rizikovém prostředí ☐ označování nebezpečných látek ☐ chování v silničním provozu, dopravní značky ☐ šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích <p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví služby odborné pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ čísla tísňového volání, správný způsob volání <p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) ☐ požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru). ☐ integrovaný záchranný systém 	<p>praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ pomáhající a prosociální chování ☐ MKV – etnický původ ☐ rovnocennost všech etnických skupin
---	--	--

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl:</p> <p>M- rozlišovat jednotlivé etapy vývoje člověka</p> <p>M - orientovat se v uplatňování základních návyků souvisejících s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</p> <p>M - osvojit si poskytnutí první pomoci při drobných úrazech, zlomeninách a čísla tísňového volání</p> <p>M - uvědomovat si správné chování k opačnému pohlaví</p> <p>M - vědět, jak by se měl zachovat v případě takové situace</p> <p>M - umět popsat stavbu těla domácích zvířat (savců) a vysvětlit způsob péče o ně</p> <p>M - vědět, jaký nám zvířata přinášejí užitek</p> <p>M - znát rozdíl mezi stavbou těla ptáka a savců, význam a užitek jejich chovu pro člověka</p> <p>M - chápat, proč volně žijící ptáci jsou užiteční</p> <p>M - popsat stavbu těla hmyzu</p> <p>M - znát význam včely medonosné a včelích produktů pro člověka</p> <p>M - vědět, jak se zachovat při napadení hmyzem</p> <p>M - chápat, že rostliny se během svého vývoje přizpůsobily různým životním prostředím</p>	<p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <p>I. Živá příroda</p> <p>1. Člověk, savci</p> <p>Orgánové soustavy lidského těla a jejich hygiena</p> <p>Prevence návykových látek</p> <p>Zdravý životní styl</p> <p>Preventivní ochrana zdraví</p> <p>První pomoc při úrazech a zlomeninách</p> <p><i>Osobní bezpečí:</i></p> <p>Správný vztah chlapce a děvčete</p> <p>Násilí, šikana apod.</p> <p>Dopravní výchova pro cyklisty, silniční provoz</p> <p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <p>2. Živočichové</p> <p>Domácí zvířata (stavba těla, užitek) Péče o zvířata</p> <p>Chov zvířat</p> <p>3. Ptáci</p> <p>Stavba těla ptáka</p> <p>Ptáci volně žijící v přírodě, chovní ptáci – drůbež</p> <p>Ochrana ptactva</p> <p>4. Hmyz</p> <p>Stavba těla hmyzu</p> <p>Včela medonosná</p> <p>Hmyz užitečný, škodlivý, obtížný</p> <p>5. Rostliny</p> <p>Základní životní projevy rostlin(dýchání, přijímání potravy, vylučování, pohyb, rozmnožování)</p> <p>Rostliny na zahrádce, poli, v lese, u vody apod.</p>	<p>OSV – Tematický okruh Osobnostní rozvoj (psychohygiena)</p> <p>Pv – Papír, karton</p>

M - orientovat se ve skupenství, uvádět příklady M - rozlišovat, u kterých látek měříme hmotnost, u kterých objem M - znát, jak se pečeje o půdu – co jí škodí a prospívá a že půda je jedním ze základů života M - rozumět pojmu nerost a uvědomit si, že nerostné bohatství je vyčerpateľné	Chráněné rostliny II. Neživá příroda 1. Základní rozdělení látek - pevné, kapalné, plynné - vlastnosti látek (hmotnost, objem) 2. Půda Druhy půdy – podle regionu Humus a jeho význam pro úrodnost půdy Péče o půdu, působení přírodních vlivů na půdu Ochrana půdy 3. Nerost, hornina Nerosty v místní krajině Pojem hornina Hlínky cihlářské, keramické	M – Jednotky hmotnosti Vv – Kompozice z přírodního materiálu
--	--	---

Pomůcky:

- nástěnné tabule, mapa ČR, globus, modely živočichů a přírodnin, modely lidského těla, encyklopedie, výukové programy na PC, a udiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – popis, vyprávění
- Matematika – zápis do grafu nebo tabulky
- Vlastivěda – Česká republika
- Výtvarná výchova – nákresy, kresba, malba přírodnin, výtvarné vyjadřování skutečností

Vlastivěda 4. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata (PT)
☐ pozná mapu, vysvětlivky a dané měřítko ☐ rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map ☐ pracuje s mapou místní oblasti ☐ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ☐ určí a vysvětlí polohu svého pobytu vzhledem ke krajině a pobytu ☐ vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky ☐ pojmenuje povrch a vodstvo, určí zemědělské oblasti podle mapy ☐ vyjmenuje problémy životního prostředí ČR ☐ orientuje se v pojmech – státní symboly, památná místa a řízení společnosti ☐ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam ☐ vyhledává jednoduché údaje na mapách ČR – sousední státy, města, povrch, zemědělství, nerostné suroviny a průmysl ☐ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest	Místo, kde žijeme	Mapy obecně zeměpisné, tematické ☐ obsah, grafika, vysvětlivky na mapě ☐ měřítko ☐ orientace na mapě ☐ praktické využití map ☐ seznámení s mapou místní oblasti ☐ poloha v krajině Okolní krajina ☐ světové strany, orientační body ☐ povrch a vodstvo ☐ půda a zemědělství ☐ krajina a životní prostředí Naše vlast ☐ státní symboly ☐ státní správa a samospráva ☐ poloha a obyvatelstvo ☐ sousední státy ☐ historická území ☐ součást EU ☐ surovinové zdroje, výroba, služby, obchod	PT EV – vztah člověka k prostředí ☐ zajišťování ochrany životního prostředí PT VDO – občan, občanská společnost a stát ☐ práva a povinnosti občana VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ☐ podíl občanů na politickém životě

<ul style="list-style-type: none"> ☐ pracuje s časovými údaji, využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy, zapisuje je do časové přímky ☐ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík ☐ objasňuje historické důvody významných dnů ☐ využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ☐ srovnává způsoby života a práce našich předků ☐ pojmenuje některé významné osobnosti našich dějin 	Lidé a čas	<p>Orientace v čase</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ dějiny jako časový sled událostí ☐ současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny ☐ státní svátky a významné dny ☐ báje, mýty, pověsti – minulost kraje předků, domov, vlast, rodný kraj <p>Pravěk</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ nejstarší osídlení naší vlasti ☐ časový sled událostí <p>Mojmírovci</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Velkomoravská říše – 9. století ☐ Cyril a Metoděj <p>Přemyslovci</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ svatý Václav ☐ vznik Českého státu <p>Lucemburkové</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Karel IV. <p>Husitství</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Jan Hus ☐ Bílá hora <p>Habsburkové</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ J. A. Komenský ☐ Marie Terezie 	
--	-------------------	--	--

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl:</p> <p>M- rozpoznat, co je vhodné – nevhodné chování ve škole</p> <p>M - rozumět svým povinnostem, znát pravidla „Školní řád“</p> <p>M - znát pravidla soužití v rodině, pojmy: rodiče, prarodiče, sourozenci, teta, strýc, sestřenice, bratranec</p> <p>M - umět vysvětlit, kdo je v rodině nejmladší, nejstarší</p> <p>M - vyjmenovat dny v týdnu, měsíce v roce, roční období</p> <p>M - vědět, proč se střídá den a noc, roční období</p> <p>M - orientovat se v kalendáři.</p> <p>M - mít jasné části dne v souvislosti s denními činnostmi</p> <p>M - zvládat určování času</p> <p>M - vyhledávat významná místa svého bydliště</p> <p>M - orientovat se na mapě</p> <p>M - zvládnout čtení z mapy, zvládat základní orientaci na mapě</p> <p>M - umět charakterizovat region, ve kterém bydlí</p>	<p><u>Místo, kde žijeme</u> Škola a život ve škole</p> <p>Škola Orientace ve škole Chování a povinnosti žáků ve škole</p> <p><u>Lidé kolem nás Rodina</u></p> <p>Rodina – příbuzenské vztahy Datum narození Péče o estetické prostředí domova</p> <p><u>Lidé a čas Orientace v čase</u></p> <p>Den, týden, měsíc, rok, roční období Pohyby Země Části dne Dělení dne na hodiny – měření času</p> <p><u>Místo, kde žijeme Seznámení s plánem obce, mapou</u></p> <p>Orientace v obci podle plánu Orientace na mapě: Mapa – barvy na mapě, značky, hlavní světové strany Mapa místní krajiny Mapa ČR – vlastivědná</p> <p><u>Domov a jeho okolí</u></p> <p>Krajina v okolí obce – vodní toky, mosty,</p>	<p>OSV – Tematický okruh Sociální rozvoj (mezilidské vztahy)</p> <p>M – jednotky času</p> <p>Pv – Výroba pomůcky k tématu</p>

M - znát části své obce (významné budovy) M - uvědomovat si rozdíl mezi bydlením dříve a dnes M - orientovat se, kde je vlakové a autobusové nádraží M - znát pojem „reflexní oblečení“ a základní pravidla M - ovládat čísla tísňového volání M - zvládat základy první pomoci, přivolání další dospělé osoby	nádrže Čistota vody, péče o životní prostředí Orientace v obci Památné objekty v obci a okolí Regionální pohádky a pověsti Lidská obydlí dříve a dnes Doprava v obci, mezi obcemi <u>Lidé kolem nás</u> Chování chodců a cyklistů v silničním provozu Chování při dopravní nehodě První pomoc	MeV, Inf – Získávání informací z regionu Vv – Výtvarný projev k přečtené pověsti Pv – Výroba dopravních značek k danému tématu
---	--	--

Pomůcky:

- nástěnná mapa ČR, žákovské soubory map, encyklopedie, pohlednice, výukové programy na PC, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – pověsti, psaní velkých písmen u vlastních názvů, vyhledávání informací v různých médiích
  - Matematika – měřítko mapy, jednotky délky, porovnávání čísel
- Přírodověda – ekologie
- Tělesná výchova – tanec
- Hudební výchova – regionální písničky, relaxace
- Výtvarná výchova – malba historických postav

Vlastivěda 5. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata (PT)
☐ vyjádří polohu místní krajiny vzhledem k vyšším územním a správním celkům ČR ☐ pojmenuje hlavní město ČR a základy státního zřízení ☐ vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického ☐ dokáže se orientovat ve své obci a kraji ☐ vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí ☐ popisuje polohu ČR v Evropě ☐ vyjmenovává a vyhledává významné evropské státy ☐ stručně posoudí přírodní podmínky, hospodářskou a společenskou vyspělost sousedních států ☐ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ☐ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy, ☐ orientuje se na časové ose ☐ srovnává a hodnotí způsob života a	Místo, kde žijeme Lidé a čas	Regiony ČR ☐ základní státoprávní pojmy ☐ Praha ☐ Čechy (kraje) ☐ Českomoravská vrchovina ☐ Brno ☐ Morava (kraje), Nás kraj, Moje obec Evropa a svět ☐ kontinenty ☐ hranice Evropy ☐ nížiny a hory ☐ počasí, podnebí ☐ vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo ☐ evropské státy a jejich hlavní města ☐ sousední státy ČR ☐ státy EU Orientace v čase Současnost a minulost v našem životě ☐ regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost Život za vlády Marie Terezie	PT VDO – občan, občanská společnost a stát ☐ občan jako odpovědný člen společnosti VDO – formy participace občanů v politickém životě ☐ obec jako základní jednotka samosprávy státu ☐ demokratické volby VMS – Evropa a svět nás zajímá ☐ rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé v Evropě EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí ☐ ochrana životního prostředí

☐ pojmenuje některé významné osobnosti našich dějin ☐ objasní historické důvody pro zařazení svátků a významných dnů ☐ využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ☐ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reálních minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	a Josefa II. Národní obrození ☐ obrození českého jazyka ☐ buditelé českého jazyka, vynálezy ☐ hospodářská krize První světová válka ☐ rozpad Rakouska-Uherska ☐ 28. říjen 1918 ☐ T. G. Masaryk Druhá světová válka ☐ okupace ☐ boj proti nacistům Poválečné období ☐ obnovené Československo ☐ období komunistické vlády ☐ návrat k demokracii	
--	--	--

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl:</p> <p>M- vyhledat významné orientační body na plánu obce</p> <p>M - znát mechanizmy a důležitost ochrany životního prostředí</p> <p>M - chápout role členů rodiny, funkce rodiny, svá práva a povinnosti v rodině</p> <p>M - ovládat základní pravidla slušného chování</p> <p>M- znát model chování u lékaře, v obchodě, na poště a také roli peněz</p> <p>M - mít povědomí o zájmových organizacích a spolkách a základních právech dítěte</p> <p>M - rozlišovat protiprávní jednání (krádež, šikana, zneužívání, týrání, gamblerství, racismus apod.) a jeho postih</p> <p>M - vědět, jak se má chovat v rizikovém prostředí, v krizových situacích, jak vyhledat odbornou pomoc – pomáhající organizace</p> <p>M - reagovat vhodným způsobem na pokyny dospělých</p> <p>M - orientovat se na mapě</p> <p>M- umět pracovat s kompasem</p> <p>M - mít znalost o poloze ČR v Evropě</p> <p>M- využívat čtení z mapy</p> <ul style="list-style-type: none"> - znát práci s mapou, vyčist všechny potřebné informace 	<p>Opakování a prohloubení učiva 4. ročníku</p> <p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <p>Orientace v obci, orientace podle plánu obce</p> <p>Ochrana životního prostředí</p> <p><u>Lidé kolem nás</u></p> <p>Vztahy v rodině .Chování ve společnosti.</p> <p>Právo a spravedlnost. Osobní bezpečí.</p> <p>Situace hromadného ohrožení</p> <p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <p>Česká republika .Nad mapou naší vlasti</p> <p>Orientace na mapě, hlavní světové strany</p> <p>Druhy map, kompas, buzola</p> <p>Evropa – poloha ČR, hranice státu, sousední státy</p> <p>Hlavní město Praha</p> <p>Místní oblast na mapě</p> <p>Čechy, Morava , Slezsko</p> <p>Nejdůležitější pohoří, nížiny, řeky</p>	<p>OSV – Tematický okruh Sociální rozvoj (mezilidské vztahy)</p> <p>VMEGS – Tematický okruh Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Inf – Práce s výukovými programy</p>

M - eventuelně sdělovat zážitky z vlastního cestování M - uvědomovat si význam slova <i>vlast</i> , <i>vlastenectví</i> , <i>rodná zem</i> , <i>domov</i> M - poznat vlajku, státní znak, hymnu M - popsat způsob života v pravěku M - orientovat se ve významu „počátek Českého státu“ M - chápát význam Karla IV. M - uvědomit si proměny způsobu života, co nám zanechali předkové M - zachovávat tradice, tradiční lidové svátky, státní svátky, významné dny, úctu k předkům	Města v ČR – informativně podle mapy Naše vlast – náš domov Státní symboly Lidé a čas Naše země v dávných dobách Naše vlast v pravěku, lovci mamutů, místní památky Pověsti z minulosti našeho státu Příchod Čechů, hora Říp Velkomoravská říše, Cyril a Metoděj Karel IV. v souvislosti s hlavním městem Využití pověstí místní oblasti Současnost a minulost v našem životě	Pv – Práce s modelovací hmotou Vv – Možnosti písma v experimentálních činnostech
--	--	---

Pomůcky:

- nástěnná mapa ČR a Evropy, žákovské soubory map, encyklopedie, pohlednice, výukové programy na PC, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – pověsti, psaní velkých písmen u vlastních názvů, vyhledávání informací v různých médiích
- Matematika – měřítko mapy, jednotky délky, porovnávání čísel
- Přírodověda – ekologie
- Hudební výchova – regionální písň, relaxace
- Výtvarná výchova – kresba historických postav

5.1.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Hudební výchova

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací předmět Hudební výchova směřuje žáky k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu, ke kulturnímu chování a vystupování. Cílem hudební výchovy je vést žáky k rozvíjení hudebních schopností a dovedností, k posilování jejich aktivity a tvořivosti, k utváření estetických vztahů k hudbě a umění prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností.

Obsahem **vokálních činností** je práce s hlasem, při níž využíváme lidových i známých umělých písni. Zaměřujeme se na posilování správných pěveckých návyků a umožňujeme žákovi individuální nebo skupinový hudební prožitek ze zpěvu.

Obsahem **instrumentálních činností** je hra na hudební nástroje a na tělo, dále pak využití reprodukované hudby.

Obsahem **hudebně pohybových činností** je ztvárnování hudby pomocí gest, pohybu a tance. U **poslechových činností** žák aktivně vnímá znějící hudbu, učí se jí analyzovat, rozeznává její žánry.

Vzdělávací předmět Hudební výchova se vyučuje v 1.–5. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

- 1. ročník 1 hodina týdně
- 2. ročník 1 hodina týdně
- 3. ročník 1 hodina týdně
- 4. ročník 1 hodina týdně
- 5. ročník 1 hodina týdně

Celková časová dotace předmětu je 5 hodin týdně.

Mezi nejčastěji používané metody práce patří běžné metody výuky, práce s notovým zápisem, referaty, metody demonstrační.

Výuka probíhá v kmenových třídách, kde je k dispozici klavír, nebo v odborné učebně hudební výchovy. Využívány jsou Orffovy hudební nástroje a audio technika. Součástí výuky hudební výchovy je účast žáků v pěveckých soutěžích a pravidelné návštěvy hudebních produkcí.

*Do předmětu Hudební výchova jsou začleněny tyto prvky systému ucelené rehabilitace:
AAK (tabulky/listy s obrázky, fotkami, CD, hudeb. nástrojů, poznání písničky dle obrázků, doprovod znaky, gesty piktogramů)*

Orofaciální stimulace (procítění těla jako příjemné zóny, provnímání vztahů polohy hlavy vůči čelisti a tělu, provnímání středové osy těla a její navození ze strany dítěte, navození koordinace dýchání a polykání, rozvoj senzomotoriky, kinestetického vnímání, autotopognozie a stereognozie)

Muzikoterapie (rytmus – střídání napětí a uvolnění;hra na elementární doprovodné nástroje; improvizace pohybem a na různé rytmu; rytmické motivy na buben, záměrný stereotypně opakovaný rytmus, fázovaný pohyb, hry se zpěvem – nápodoba, opakování, hraní se slovy, melodií, vokály, rytmem; dramatizace písni; poslech hudby spojený s autogenním tréninkem; vyjádření radosti a svých pocitů prostřednictvím hudebních nástrojů; relaxační cvičení při hudbě; pohybové hry na hudbu)

Průřezová téma (PT)

Ve vzdělávacím předmětu jsou začleněna tato průřezová téma:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Osobnostní rozvoj – psychohygiena; kreativita
- Sociální rozvoj – komunikace
- Mediální výchova (MEV) – Receptivní činnosti – vnímání autora mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- má zájem o získávání nových poznatků z oblasti kultury
- používá znaky, symboly a termíny z hudební terminologie
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Vedeme žáky:

- k porozumění obecně užívaným termínům z hudební oblasti, k objasnění základních pravidel pro grafický záznam hudby,
- k chápání umění a kultury v souvislosti s lidskou existencí,
- k podporování vlastní tvorby a jejího prožívání, k poznávání hudby a jejího vnímání.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vytváří si svůj názor na hudbu a dokáže si názor obhájit

Vedeme žáky:

- k vytváření vlastních názorů na poslouchanou hudbu, k uvědomění si různého vnímání světa

Kompetence komunikativní

Žák:

- snaží se vyjádřit uměleckými prostředky
- chápe obsah písni, používá nová slova z písni

Vedeme žáky:

- k individuálnímu estetickému prožitku,
- k vlastnímu uměleckému projevu,
- k různému mimojazykovému vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- dokáže objektivně zhodnotit výsledky své práce
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky

Vedeme žáky:

- ke správnému kulturnímu chování,
- k budování sebedůvěry a sebekritiky při hodnocení výsledků své práce.

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje a chrání naše tradice a kulturní a historické dědictví

Vedeme žáky

- k vlastenectví, k hrdosti na vlastní region, k seznámení s kulturami jiných národů v oblasti hudby,

- k budování pozitivního postoje k uměleckým dílům, tvořivosti a kultuře a k jejich ochraně,
- k aktivnímu kulturnímu projevu ve škole i v obci.

Kompetence pracovní

Žák:

- podle instrukcí manipuluje s nástroji a učí se je ovládat
- je schopen respektovat práci druhých

Vedeme žáky:

- ke správné manipulaci s nástroji,
- k dodržování autorských práv.

Hudební výchova 1. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase s využitím správných pěveckých návyků – správná výslovnost, pěvecké dýchání, hlasová hygiena ☐ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	Vokální činnosti Zpěv	☐ dechová cvičení ☐ správná výslovnost ☐ práce s deseti písničkami a dvěma pohybovými hrami ☐ vytleskávání ☐ rytmizace písniček ☐ pěvecké dělení slov, frázování ☐ melodizace textu, vokální	
☐ využívá jednoduchých hudebních nástrojů	Instrumentální činnosti	☐ využití nástrojů z Orffsova instrumentáře	
☐ reaguje pohybem na znějící hudbu, zvládá jednoduché lidové tance	Hudebně pohybové činnosti	☐ správné držení těla ☐ jednoduché tanecní hry	
☐ rozlišuje základní hudební nástroje ☐ rozlišuje zvuk a tón	Poslechové činnosti	☐ rozpoznání zvuku a tónu, hlasu mluveného a zpívaného, hluboko, nízko ☐ nejjednodušší vztahy mezi dvěma a třemi tóny ☐ rozpoznání některých hudebních nástrojů (klavír, housle, kytara, flétna)	

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl :</p> <p>M- na základě svých zdravotních aj. dispozic a hospodárně dýchat, zřetelně vyslovovat při deklamaci říkadel a zpěvu</p> <p>M - zpívat jednoduché písňe podle svých dispozic</p> <p>M - soustředit se na kratší poslechové skladby, mu věkem</p> <p>M - rozeznávat jednoduché zvuky ze svého okolí, výšku, sílu a délku tónů</p> <p>M - rozpozнат jednotlivé nástroje podle zvuku a náhledu</p> <p>M - poznat a zazpívat jednoduché dětské skladby</p> <p>M - vytleskávat písničky, snažit se používat rytmický nástroj – dřívka z Orffova instrumentáře</p> <p>M - reagovat pohybem na hudbu, správně držet tělo</p>	<p>Vokální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné hospodárné dýchání, zřetelná artikulace, uvolněné zpívání - rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel, melodizace říkadel - zpěv jednoduchých písni zaměřených k ročním dobám, lidovým slavnostem a svátkům <p>Poslechová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišování zvuků, tónů, hlasu mluveného i zpívaného (výška, síla, délka tónů) - rozpoznání některých hudebních nástrojů (klavír, housle, kytara, flétna) - rozpoznání známých dětských skladeb <p>Instrumentální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání) - doprovod na jednoduché rytmické nástroje Orffova instrumentáře (dřívka) <p>Hudebně pohybová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné držení těla - pohybové hry s dětskými nápěvy - chůze a pochod podle hudebního doprovodu - jednoduché tanečky 	<p>Čj – přednes říkadel a básniček</p> <p>OSV – tematický okruh Osobnostní rozvoj</p> <p>Tv – rytmická a kondiční cvičení</p>

Pomůcky:

hůlky, bubínek, xylofon, tamburína, tympány, triangl, činely, ..., audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy: Český jazyk a literatura – čtení textu
 Tělesná výchova – rytmická cvičení
 Výtvarná výchova – ilustrace

Hudební výchova   **2. ročník**

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase s využitím správných pěveckých návyků – správná výslovnost, pěvecké dýchání, hlasová hygiena	Vokální činnosti	☐ hospodárné dýchání, nasazení a tvorba tónu, uvolněné zpívání ☐ práce s deseti písňemi ☐ vyrovnávání vokálů	PT OSV – Osobnostní rozvoj – psychohygiena ☐ dovednosti pro pozitivní naladění mysli
☐ rozpozná a využívá jednoduché hudební nástroje	Instrumentální činnosti	☐ využití rytmických nástrojů při doprovodu, dodržování rytmu	
☐ reaguje pohybem na znějící hudbu, zvládá jednoduché lidové tance	Hudebně pohybové činnosti	☐ procvičování osvojené pohybové činnosti, poskok, krok přeměnný	
☐ rozpozná jednoduché kvality tónů ☐ rozpozná v proudu hudby základní hudební nástroje	Poslechové činnosti	☐ lidové a umělé písňě, rozpoznání dalších hudebních nástrojů ☐ tempo pomalé, rychlé ☐ výrazové prostředky veselé, smutně	
☐ rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v hudbě ☐ poznává pojem notová osnova, nota	Hudební nauka	☐ vzestupná a sestupná melodie ☐ rozlišování tempa pomalé, rychlé ☐ dynamika: silně, slabě ☐ notová osnova, nota	

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl:</p> <p>M - při zohlednění svého zdraví správně dýchat</p> <p>M - při zpěvu správně a zřetelně vyslovovat jednotlivá slova písňě, nebo říkadla</p> <p>M - zpívat naučené lidové, nebo umělé písňě</p> <p>M - rozpozнат další nástroje</p> <p>M - poznat vybrané skladby</p> <p>M - používat jednoduché rytmické nástroje doprovodu</p> <p>M - poznat vzestupnou a sestupnou melodii</p> <p>M - znát pojmy notová osnova, notový klíč, noty; rozlišit tempo při poslechu skladeb</p> <p>M - pochodovat za doprovodu hudby</p> <p>M - umět pohybově se orientovat při změně tempa nebo rytmu</p>	<p>Vokální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné hospodárné dýchání při zpěvu, zřetelná artikulace, dodržování rytmu <p>Poslechová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s lidovými a umělými písňemi - poznávání dalších hudebních nástrojů (trubka, klarinet, buben) - skladby přiměřené věku <p>Instrumentální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý doprovod na rytmické nástroje (dřívka, bubínek, triangl) <p>Hudební nauka</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání vzestupné a sestupné melodie - seznámení s pojmy notová osnova, notový klíč, noty - rozlišování tempa (pomalé, rychlé) <p>Hudebně pohybová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojování již naučených pohybových dovedností - změna pohybu při rytmické nebo tempové změně (chůze, pochod, klus) 	<p>MkV - tematický okruh Kulturní rozdíly</p> <p>Tv – rytmická a kondiční cvičení</p>

Pomůcky:

hůlky, bubínek, xylofon, tamburína, tympány, triangl, činely, ..., audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy: Český jazyk a literatura – čtení textu, tvorivé činnosti s literárním textem

Tělesná výchova – rytmická cvičení

Výtvarná výchova – ilustrace

Hudební výchova 3. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase s využitím správných pěveckých návyků – správná výslovnost, pěvecké dýchání, hlasová hygiena ☐ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty ☐ improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	Vokální činnosti	☐ prohlubování osvojených činností z předchozích ročníků – hlasová hygiena ☐ práce s deseti písničkami	PT OSV – Osobnostní rozvoj – kreativita ☐ pružnost nápadů, originality
☐ využívá jednoduché hudební nástroje	Instrumentální činnosti	☐ zdokonalování a procvičování doprovodu na nástroje Orffova instrumentáře	
☐ reaguje pohybem na znějící hudbu, zvládá jednoduché lidové tance	Hudebně pohybové činnosti	☐ pohyb podle hudby (na místo, vpřed, vzad) ☐ pohybové vyjádření melodie	
☐ rozpozná v proudu hudby základní hudební nástroje ☐ rozpozná hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální ☐ odliší hudbu vokální a instrumentální	Poslechové činnosti	☐ rozpoznání hudby zábavné a slavnostní ☐ hudba instrumentální a vokální ☐ poznávání dalších hudebních nástrojů (klarinet, lesní roh, fagot, flétna příčná, zobcová)	
☐ rozpozná základní hudební značky	Hudební nauka	☐ základní hudební značky (nota, notová osnova, houslový klíč, pomlky)	PT OSV – Osobnostní rozvoj – kreativita ☐ originalita

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl :</p> <p>M- zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popř. molových tóninách s využitím správných pěveckých návyků (správně vyslovovat, používat pěvecké dýchání)</p> <p>M - rozpoznat dané skladby</p> <p>M - rozeznat hodnoty jednotlivých not</p> <p>M- využívat jednoduché rytmické nástroje</p> <p>M - reagovat pohybem na znějící hudbu, zvládat jednoduché tanečky</p>	<p>Vokální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné dýchání, správná artikulace - intonační cvičení - osvojování pěveckého dělení slov <p>Poslechová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslech krátkých výrazných skladeb pochodového a tanečního charakteru (polka, valčík) v různém nástrojovém provedení (orchestrální, sólový nástroj) <p>Hudební nauka</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojování předešlých dovedností - poznávání hodnot jednotlivých not (nota celá, půlová, čtvrtová) <p>Instrumentální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičování získaných dovedností (doprovod na nástroje Orffova instrumentáře) <p>Hudebně pohybová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojení jednoduchých tělesných cvičení s hudebním doprovodem 	<p>MeV- tematický okruh Fungování a vliv médií ve společnosti</p>

Pomůcky: hůlky, bubínek, xylofon, tamburína, tympány, triangl, činely, ..., hudební nástroje dle možností, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy: Český jazyk a literatura – čtení textu
 Tělesná výchova- rytmická cvičení
 Výtvarná výchova- ilustrace
 Prvouka- roční období

Hudební výchova 4. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ zpívá podle svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, pokud je to v jeho možnostech i ve dvojhlasu	Vokální činnosti	☐ práce s hlasem, upevňování správných pěveckých návyků ☐ prodlužování výdechů ☐ vázání tónů ☐ práce s nejméně 10 písničkami	
☐ podle svých schopností a dovedností využívá k doprovodné hře složitější hudební nástroje	Instrumentální činnosti	☐ využití melodických a rytmických nástrojů při doprovodu sólového nebo sborového zpěvu ☐ příprava vlastních rytmických doprovodných nástrojů	
☐ ztvárnuje hudbu pohybem s využitím tanecních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Hudebně pohybové činnosti	☐ vyjádření hudby gesty, pohybem, tancem ☐ pantomima	PT OSV – Sociální rozvoj – komunikace ☐ řec těla, zvuků a slov
☐ rozpozná hudební formu jednoduché písničky či skladby	Poslechové činnosti	☐ aktivní vnímání a poznávání hudby ☐ rozlišování tempa písničky a nálady ☐ hudebně výrazové prostředky ☐ poznávání hudebních nástrojů ☐ tanecní a pochodová hudba ☐ ukolébavka	
☐ rozpozná v hudbě některé z užitých výrazových prostředků, rozpozná změny v tempu, rytmu a dynamice	Hudební nauka	☐ základní hudební značky (nota, notová osnova, houslový klíč, pomlky)	

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl :</p> <p>M- zpívat písni v přiměřeném rozsahu k schopnostem</p> <p>M - podle individuálních možností umět správně hospodařit s dechem při interpretaci písni –</p> <p>M - odlišit tóny podle výšky, síly a délky</p> <p>M - soustředit se na poslech předložených</p> <p>M - své spolužáky doprovodit na rytmické nástroje</p> <p>M - aktivně propojit vlastní pohyb s hudbou</p>	<p>Vokální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaměření na intonačně čisté zpívání písni v rozsahu kvarty až sexty - zřetelná artikulace, hospodárné dýchání, měkké nasazení - správná dynamika a rytmus <p>Poslechová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - dětské pěvecké sbory - lidové orchestry, dechové orchestry, folklor, country - poslech krátkých výrazných skladeb známých skladatelů <p>Instrumentální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý ostinátní rytmus ve dvoudobém a třídobém metru - používání rytmických nástrojů Orffova instrumentáře <p>Hudební nauka</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičování poznatků z nižších tříd <p>Hudebně pohybová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - improvizované vyjádření hudby pohybem - pochod, základní kroky polky 	<p>MkV – tematický okruh Kulturní rozdíly</p> <p>Tv – vyjádření rytmu pohybem</p>

Pomůcky:

rytmické hudební nástroje, zobcová flétna, klavír, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

vědomosti a dovednosti získané v hudební výchově jsou využívány průběžně ve všech vzdělávacích předmětech

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ zpívá podle svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, pokud je to v jeho možnostech i ve dvojhlasu a částečně trojhlasu ☐ zpívá jednoduchou melodii či písničku v dur i moll tóninách	Vokální činnosti	☐ práce s hlasem, upevňování správných pěveckých návyků, rozšiřování hlasového rozsahu, hlavový tón ☐ kánon, lidový dvojhlas, trojhlas ☐ hudební hry ☐ hry na ozvěnu – otázka, odpověď ☐ práce s nejméně 10 písničkami (dur i moll)	PT OSV – Osobnostní rozvoj – psychohygiena ☐ dovednosti pro pozitivní naladění mysli ☐ relaxace
☐ podle svých schopností a dovedností využívá k doprovodné hře složitější hudební nástroje ☐ v rámci svých individuálních dispozic vytváří jednoduché rytmické předehry, mezihry a dohry, hudebně improvizuje	Instrumentální činnosti	☐ využití melodických a rytmických nástrojů při doprovodu sólového nebo sborového zpěvu ☐ vytváření předehry, mezihry, dohry ☐ příprava vlastních rytmických doprovodných nástrojů, keyboardy a zobcová flétna	
☐ ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Hudebně pohybové činnosti	☐ vyjádření hudby gesty, pohybem, tancem ☐ taktování – dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt ☐ elementární hudební improvizace ☐ rozlišení polkového rytmu a valčíkového rytmu ☐ taneční kroky (polka, valčík, mazurka)	
☐ odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, homofonní a polyfonní ☐ rozpozná hudební formu jednoduché písničky či skladby ☐ rozpozná v hudbě některé z užitých výrazových prostředků, rozpozná změny v tempu a rytmu ☐ rozpozná, v jakých situacích se daná hudba používá	Poslechové činnosti	☐ hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, polyfonní a homofonní ☐ aktivní vnímání a poznávání hudby ☐ hudebně výrazové prostředky ☐ poslech vážné hudby ☐ poslech hudby džezové ☐ slovní vyjádření dojmů z koncertu ☐ symfonický orchestr ☐ společenské funkce hudby	MEV – Receptivní činnosti – vnímání autora mediálních sdělení ☐ výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru ☐ výběr a kombinace slov a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

☐ orientuje se v zápisu jednoduché písň	Hudební nauka	☐ základní hudební značky (nota, notová osnova, houslový klíč, pomlky) ☐ čtení a zápis rytmického schématu písň ☐ orientace v notovém záznamu ☐ vztahy mezi tóny – souzvuk, akord	
--	----------------------	--	--

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl :</p> <p>M- vzhledem k svým schopnostem správně dýchat a intonačně čistě zpívat v rozsahu kvinty až oktavy</p> <p>M - zřetelně vyslovovat jednotlivá slova v písni</p> <p>M - udržet správnou dynamiku a rytmus</p> <p>M - soustředit se na poslech skladeb</p> <p>M - aktivně se zapojit do doprovodu na rytmické nástroje</p> <p>M - aktivně rozpoznat dané hudební nástroje podle sluchu</p> <p>M - rozeznat barvu tónů</p> <p>M - aktivně vyjadřovat pohybem hudbu</p> <p>M - tančit polkový a valčíkový krok</p>	<p>Vokální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - intonačně čistý zpěv v rozsahu kvinty až oktavy - zřetelná artikulace, hospodárné dýchání, měkké nasazení - správná dynamika a rytmus <p>Poslechová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslech náročností přiměřené hudby - poslech neznámých žánrů (pro rozšíření obzoru žáků) - poznávání hudebních nástrojů sluchem - rozlišování barvy tónů <p>Hudební nauka</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičování všech předešlých poznatků - zpěvní hlasy (soprán, alt, tenor, baryton, bas) <p>Hudebně pohybová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - improvizované vyjádření hudby pohybem - pochod, polkový krok, valčík 	OSV - tematický okruh Sociální rozvoj Tv – vyjádření rytmu pohybem

Pomůcky: nástěnné tabule, rytmické hudební nástroje, zobcová flétna, klavír, jiné dosažitelné hudební nástroje, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

vědomosti a dovednosti získané v hudební výchově jsou využívány průběžně ve všech vzdělávacích předmětech

Výtvarná výchova

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací předmět Výtvarná výchova ovlivňuje pozitivním způsobem smyslové vnímání žáků, aktivizuje je, probouzí jejich estetické cítění. Rozvíjí rozumové a emocionální hodnocení skutečnosti, vyjadřuje vztahy k okolí, rozvíjí fantazii. Vychází z osobnosti dítěte a jeho pohledu na svět, pomáhá jeho osobnost utvářet a prohlubuje jeho prožívání. Žáci se učí respektovat druhé i sama sebe, vážit si výsledků práce své i ostatních.

Rozvíjení smyslové citlivosti v sobě zahrnuje rozvoj smyslů a pocitů žáka při vnímání reality a s ním související výběr prostředků pro

vyjádření nové skutečnosti. Uplatňování subjektivity podporuje vlastní přínos žáka do jeho samostatné tvorby. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování jsou žáci vedeni k chuti a odvaze uplatnit své osobní pocity a prožitky a zapojit se do procesu tvorby a komunikace. Při ověřování komunikačních účinků dochází k uvědomělému přehodnocování informací, pocitů a prožitků mezi žákem a dílem.

Vzdělávací předmět Výtvarná výchova se vyučuje v 1.–5. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

- 1. ročník 1 hodina týdně
- 2. ročník 1 hodina týdně
- 3. ročník 2 hodiny týdně
- 4. ročník 2 hodiny týdně
- 5. ročník 1 hodiny týdně

Celková časová dotace předmětu je 7 hodin týdně

Mezi nejčastěji používané metody práce patří výtvarná hra, pozorování, rozhovor, krátkodobé výtvarné projekty.

Výuka probíhá v kmenových třídách, příležitostně v exteriéru školy. Součástí výuky výtvarné výchovy je účast žáků ve výtvarných soutěžích a návštěvy výstav přiměřených věku žáků.

Do předmětu Výtvarná výchova jsou začleněny tyto prvky systému ucelené rehabilitace:

AAK (použití pracovních schémat vizualizovaných prostřednictvím obrázků)

Muzikoterapie (výroba dešťových holí z trubic od alobalu, papíru či koberců, použití korálků písku či rýže, špejlí či hřebů; výroba rytmických nástrojů z technických materiálů; nástroje z přírodních materiálů; výroba strunných nástrojů z papírových krabiček a gumiček)

Canisterapie - hrubá a jemná motorika

: procvičování pohybů celé paže a prstů (kartáčování, krmení, povely psoví pohybem ruky...)

: různé druhy úchopů (granule, psí hračky, chlupy), koordinace oko – ruka (sledovat prováděnou činnost)

: používání obou rukou (zapínání vesty, obojku, práce s vodítkem, ...)

: stimulace nervových receptorů (hlazení psa, vybírání nečistot, olizování kůže psím jazykem...)

Ergoterapie Práce s přírodními materiály – praktické dovednosti

Arteterapie (nejde o výsledné výtvarné dílo ale především o prožitek z tvorby; automatizace omezeného množství výtvarných technik pro uvolnění tvořivého procesu; návaznost tvorby na emocionální prožitek;

navázání výtvarné tvorby na osobní a osobnostní prožitky z rodiny, z třídního kolektivu, z oblíbených aktivit; navázání výtvarné tvorby na prožívání v přírodě, prožitky ročních období; navázání výtvarné tvorby na zrakové, hmatové, čichové vjemy; muzikomalba)

Průřezová téma (PT)

Ve vzdělávacím předmětu jsou začleněna tato průřezová téma:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Osobnostní rozvoj – kreativita
- Sociální rozvoj mezilidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- má zájem o získávání nových poznatků z oblasti kultury
- používá znaky, symboly a termíny z výtvarné terminologie
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Vedeme žáky:

- k tvořivé práci,
- k poznávání materiálů, jejich vlastností a postupů při různých činnostech,
- k samostatnému pozorování a experimentování.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- snaží se vyjádřit uměleckými prostředky

Vedeme žáky:

- k hledání různých možností řešení problému (volba témat, techniky, ...).

Kompetence komunikativní

Žák:

- vytváří si svůj názor na výtvarné umění a dokáže si názor obhájit

Vedeme žáky:

- ke schopnosti obhájit svůj názor či postup, naslouchat názorům ostatních, jasně a věcně se vyjadřovat

Kompetence sociální a personální

Žák:

- dokáže objektivně zhodnotit výsledky své práce
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky

Vedeme žáky:

- k vzájemné spolupráci v týmu při výtvarných projektech,
- k sebedůvěře a sebekritice při hodnocení svých činností, k prezentaci výsledků práce.

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje a chrání naše tradice a kulturní a historické dědictví

Vedeme žáky

- k rozvoji pozitivního postoje k umění, kulturnímu a historickému dědictví, tradicím,
- k vzájemné toleranci a dodržování společenských norem chování,
- k využívání netradičních materiálů při tvůrčí činnosti (hospodaření s odpady).

Kompetence pracovní

Žák:

- podle instrukcí manipuluje s nástroji a učí se je ovládat
- je schopen respektovat práci druhých

Vedeme žáky:

- k používání nástrojů a materiálů, k osvojování různých výtvarných technik,
- k dodržování pracovní morálky a bezpečnostních a hygienických pravidel při práci.

Výtvarná výchova 1. – 3. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ		☐ rozlišování barev – husté a řídké, světlé a tmavé, základní, malý barevný rozsah, ☐ rozlišování tvarů, linií, prostor, plocha, geometrické tvary ☐ poznávání výtvarných materiálů – hra s papírem, papírovou hmotou, plastelinou, pískem ☐ pozorování přírodnin	PT OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita ☐ rozvoj tvořivosti a originality
☐ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky		☐ výtvarné hry a experimenty ☐ lineární hry – průprava pro zvládnutí linky, grafický záznam pohybu ☐ vedení linie v různých plastických materiálech – přítlač, odlehčení, rovnoběžnost, křížení apod. ☐ výtvarné vyjádření prožitků – z divadelního nebo filmového představení	
☐ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností		☐ výtvarné vyjádření na základě životních zkušeností (svět dětí a dospělých, slavnosti, zvířata a rostlinky, zvuky, vůně, chutě) a zážitků (domov a škola, roční období, počasí, krajina a stopy lidské činnosti apod.) ☐ ilustrace textu – písnička, pohádka	PT OSV – Sociální rozvoj – mezilidské vztahy ☐ péče o dobré vztahy, vzájemná pomoc, respektování
☐ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil		☐ aktivní práce s ilustrací – porovnávání – knihy pro děti, časopisy, animovaný film, beseda nad ilustrací ☐ výzdoba třídy, školy, příspěvky do výtvarné soutěže, časopisu, kroniky apod. ☐ seznámení se základními druhy výtvarného umění – malířství, sochařství, architektury	

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Očekávané výstupy na konci prvního období:</p> <p>(1.– 3. ročník) Žák by měl:</p> <p>M - zvládat základní výtvarné dovednosti pro vlastní tvorbu</p> <p>M - zacházet s některými prostředky a materiály</p> <p>M ovládat základní technické dovednosti</p> <p>M - užívat důležité pojmy</p> <p>M - rozeznávat různé výtvarné materiály a techniky</p> <p>M - organizovat vlastní výtvarnou práci</p> <p>M - při tvůrčích činnostech uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii</p> <p>M – být schopen výsledky své činnosti sdělit spolužákům</p> <p>M - s pomocí učitele rozpoznávat, pojmenovat a porovnat linie, barvy, tvary a objekty ve výsledcích tvorby vlastní i ostatních i na příkladech z běžného života</p>	<p>1. Výtvarné osvojování skutečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku - rozvíjení dětské představivosti a fantazie - pozorování tvarů různých užitkových předmětů z hlediska jejich funkce a materiálu, pokusy o jejich výtvarné vyjádření v ploše <p>2. Dekorativní a prostorové práce KRESLENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvinutí grafického pohybu a pohybových představ <p>MALOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - při hře s barvou poznávání vlastností barev a jejich výrazových možností <p>PROSTOROVÉ VYJÁDŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváření konkrétních prostorových situací z okolí dítěte (pískoviště, pískový stůl) <p>DEKORATIVNÍ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - vystřihování, nalepování, otisky různých materiálů, rytmické řazení barevných ploch a tvarů <p>3. Výtvarné umění a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - průběžné rozvíjení smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí - návštěvy galérií a výstav - aktivní práce s ilustrací 	EV – tematický okruh Vztah člověka k životnímu prostředí Prv – Příroda v ročních obdobích Čj – literární výchova Čj – návštěva knihovny VMEGS – tematický okruh Jsme Evropané

Pomůcky: vodové a temperové barvy, voskovky, pastely, plastelína, štětce, tužky, dřívka, nůžky, tuhé a tekuté lepidlo, karton, papíry, inkoust

Mezipředmětové vztahy: Český jazyk a literatura – inspirace literárním textem, besedy o ilustrátorech

- Anglický jazyk – ilustrace příběhů, živočichové
- Prvouka – využití námětů z živé i neživé přírody, památná a turistická místa regionu, vyjádření vztahu k přírodě
- Matematika – základní rovinné obrazce, souměrné útvary v rovině, orientace v čase, kalendář
- Pracovní činnosti – práce s papírem dle slovního návodu, využití stavebnic a různých materiálů
- Hudební výchova – pocity z hudby

Výtvarná výchova 4. – 5. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata (PT)
☐ při vlastních tvůrčích činnostech ☐ pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, propořční vztahy a jiné)		☐ barvy – základní vlastnosti barvy, barevný kontrast, barvy základní a doplňkové, velký barevný rozsah ☐ funkce barev světlých a tmavých, studených a teplých jako prostorových činitelů ☐ plastický materiál – poznávání vlastností plastického materiálu – pevnost, ohebnost, tažnost ☐ jednoduché prostorové útvary, základy modelace ☐ základy kompozice	PT OSV – Osobnostní rozvoj – kreativita ☐ rozvoj základních rysů kreativity – pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak
☐ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model		☐ linie – výtvarný výraz různých nástrojů a materiálů, síla, délka nebo směr linky, hustota a rytmus linií, textura, pokusy o stínování ☐ dekorativní řazení prvků v ploše – symetrie, asymetrie ☐ písmeno jako dekorativní prvek – psané, kreslené, vytrhávané, vystřihované, ryté, modelované ☐ hra s písmem, řazení volně tvořených písmen ☐ experimentování s užitím hotového typu písma ☐ proporce lidské postavy a hlavy	
☐ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy		☐ výtvarné vyjádření na základě životních zkušeností, pocitů, představ a fantazie ☐ různé tvárné postupy – zvětšování, volba detailů, řez, výrez, povrch a jiné ☐ spojení obrazu a slova (komiks)	

☐ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě		☐ výtvarné vyjádření prožitků z jiné umělecké oblasti (divadlo, tanec, hudba), přepis zvuku hudebního nástroje, hlasu, dojmu z divadelního nebo filmového představení	
☐ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)		☐ užitá a dekorativní tvorba – experimentování, výběr z hlediska účelu a estetiky (bytové prostředí, oděvy, apod.) ☐ objekt přírodní a technický ☐ výtvarné vyprávění, seriály či polyekranové kompozice ☐ spontánní výtvarné přepisy pocitů a prožitků	
☐ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace		☐ aktivní kontakt s uměleckým dílem ☐ film, média, výstavy, exkurze, vycházky, ☐ seznamování s uměleckými díly – beseda, návštěva muzea, prohlídka paměti hodnosti, města ☐ základní druhy výtvarného umění - ☐ malířství (portrét, krajina, zátiší), sochařství (socha, sousoší, reliéf, busta) ☐ architektura, grafika, lidové umění, úprava knih, filmová a mediální tvorba	
☐ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil		☐ prezentace vlastní výtvarné tvorby ☐ výzdoba třídy a školy, výstavy ☐ příspěvek do výtvarné soutěže, časopisu	

čekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Očekávané výstupy na konci 2. období (4.-5.ročník) Žák by měl: M- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizovat svůj tvůrčí záměr M - rozlišovat, porovnávat linie, barvy, tvary, objekty M - rozpozнат jejich základní vlastnosti a vztahy (barevné a velikostní kontrasty) a uplatňovat je podle svých schopností při vlastní tvorbě i při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce M - vycházet při tvorbě ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků a fantazie M - vyjádřit pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</p>	<p>1.Výtvarné osvojování skutečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě řízeného pozorování usměrňovat spontánní výtvarný projev - dotvářet přírodní formy na základě vlastní fantazie - zobrazovat přírodní formy na základě empirických zkušeností žáků v různých ročních období - výtvarně vyjádřit tvar věci, poznávat materiál a funkci předmětu - zobrazovat tvarově složitější útvary – kontrast tvaru a pozadí <p>2.Dekorativní a prostorové práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - elementární poučení o teorii barev - ověřovat výrazové možnosti písma v hravých a experimentálních činnostech s užitím hotového typografického písma - prostorové práce, vytváření jednoduchých prostorových objektů, využití týmové práce - sledovat výběr a vhodnost materiálu, možnosti jeho výtvarného zpracování z hlediska účelu užití a výtvarného výrazu - kompozice z přírodního materiálu <p>3.Výtvarné umění a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívat specifik regionu k rozvíjení estetického cítění - současná ilustrační tvorba a její různé druhy - využít emocionální působení uměleckého díla, rozvíjet empatii 	Přv – Rozmanitost přírody – les, Vl – Lidé a čas Vl – Naše země v dávných dobách MeV – tematický okruh Tvorba sdělení VMEGS – tematický okruh Jsme OSV – tematický okruh Osobnostní (kreativita)

Pomůcky:

- vodové barvy a temperové barvy, suchý a olejový pastel, plastelína nebo jiný tvárný materiál, voskovky, tužky, dřívko, tuš, uhel, rudka, štětce, nůžky, karton, barevné papíry, inkoust, tuhé a tekuté lepidlo

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – hra s písmem, inspirace literárním textem, besedy o ilustrátorech, malba podle popisu, reklama, komiks
- Anglický jazyk – popis lidské postavy, komiks, ilustrace
- Matematika – základní rovinné útvary, útvary souměrné podle osy
- Přírodověda, vlastivěda – využití námětů z živé i neživé přírody, využití netradičních přírodních materiálů, základní stavební slohy, památná místa regionu, turistické zajímavosti regionu, vyjádření subjektivního vztahu k přírodě
- Pracovní činnosti – výrobky z textilu, jednoduché šití
- Hudební výchova – inspirace poslechem hudební ukázky

5.1.6 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Tělesná výchova

Charakteristika vzdělávacího předmětu:

Vzdělávací předmět Tělesná výchova směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání účinků určitých pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Důležitým předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu.

Žáci si osvojují nové pohybové dovednosti jednotlivě, ve dvojicích nebo skupinách. Využívají různá sportovní nářadí, náčiní a netradiční pomůcky. Rozvíjí se u nich sociální vztahy i dobré morálně volní vlastnosti, samostatnost, odvaha, vytrvalost, odpovědnost, ukázněnost, kolektivnost a organizační vlastnosti.

Cílem je vzbudit u žáka zájem o aktivní využívání volného času formou tělesných aktivit, k čemuž jsou využívány i cvičení v přírodě a sportovní dny.

Vzdělávací předmět Tělesná výchova se vyučuje v 1.–5. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

- 1. ročník 3 hodiny týdně
- 2. ročník 3 hodiny týdně
- 3. ročník 3 hodiny týdně
- 4. ročník 2 hodiny týdně
- 5. ročník 2 hodiny týdně

Celková časová dotace předmětu je 13 hodin týdně. Z toho disponibilních 3 hodiny.

Nejčastěji používanou metodou práce je hra a dodržování herních pravidel.

Výuka probíhá ve školní tělocvičně se standardním vybavením, při dobrých klimatických podmínkách využíváme víceúčelové školní hřiště. Součástí výuky tělesné výchovy je účast žáků ve sportovních soutěžích. Žáci mají možnost pravidelné výuky plavání.

Do předmětu Tělesná výchova jsou začleněny tyto prvky systému ucelené rehabilitace:

Muzikoterapie (výroba dešťových holí z trubic od alobalu, papíru či koberců, použití korálků písku či rýže, špejlí či hřebů; výroba rytmických nástrojů z technických materiálů; nástroje z přírodních materiálů; výroba strunných nástrojů z papírových krabiček a gumiček)

Canisterapie - hrubá a jemná motorika

: procvičování pohybů celé paže a prstů (kartáčování, krmení, povely psovi pohybem ruky...)

: různé druhy úchopů (granule, psí hračky, chlupy), koordinace oko – ruka (sledovat prováděnou činnost)

: používání obou rukou (zapínání vesty, obojku, práce s vodítkem, ...)

: stimulace nervových receptorů (hlazení psa, vybírání nečistot, olizování kůže psím jazykem...)

Orofaciální stimulace (provnímání vztahů polohy hlavy vůči čelisti a tělu; provnímání středové osy; navození koordinace dýchání a polykání; rozvoj senzomotoriky, kinestetického vnímání, autotopognozie a stereognozie)

Plavecký vícvík nebo pobyt ve výřivce (zlepšení koordinace pohybů, držení těla a posílení svalstva; hry ve vodě, hry s vodou; nácvik plavání, splývání, potápění, relaxace ve vodě; prevence onemocnění)

Průřezová téma (PT)

Ve vzdělávacím předmětu jsou začleněna tato průřezová téma:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace; psychohygiena

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- má kladný vztah k pohybu a přiměřeně pečeje o své tělo
- používá termíny z tělesné výchovy

Vedeme žáky:

- k upevňování pohybového režimu,
- k uplatňování správné techniky sportů a jejich názvosloví a pravidel,
- k správné reakci na specifické pokyny.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- uvědomuje si radost ze hry a snaží se s tímto vědomím přijímat výhru i prohra

Vedeme žáky:

- k tvorivé aplikaci dovedností ve hře,
- ke kritickému myšlení při řešení problémových situací.

Kompetence komunikativní

Žák:

- ví jak požádat o pomoc
- ovládá vybrané termíny tělocvičné terminologie

Vedeme žáky:

- k toleranci vůči ostatním a komunikaci ve skupinách,
- k vedení rozsvíčky.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- dokáže objektivně zhodnotit výsledky své práce
- se snaží o toleranci v jednání a chování

Vedeme žáky:

- k dodržování zásad správného jednání,
- ke spolupráci, toleranci a pomoci v družstvu,
- k vytváření si pozitivní představy o sobě samém.

Kompetence občanské

Žák:

- přiměřeně pečeje o své zdraví
- si je vědom základních pravidel slušného chování

Vedeme žáky

- k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci,
- k jednání v duchu fair play.

Kompetence pracovní

Žák:

- podle instrukcí manipuluje se sportovním náčiním
- se snaží respektovat pravidla týmové práce
- je seznámen se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví

Vedeme žáky:

- k využívání získaných znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje,
- k bezpečnému a účinnému používání sportovního náčiní,
- k dodržování vymezených pravidel her a soutěží

Tělesná výchova 1. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata (PT)
☐ zná základní pravidla chování při TV ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci ☐ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	Hygiena a bezpečnost	☐ základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu, oznámení úrazu ☐ smluvné povely, signály a gesta učitele při TV ☐ samostatné převlékání ☐ význam pohybu pro zdraví	PT OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace ☐ cvičení sebekontroly
☐ reaguje na základní povely a povely k osvojené činnosti a její organizaci ☐ spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ☐ zvládá základy atletických disciplín	Atletika	☐ běh rychlý na 50 m (sprint) ☐ skok daleký ☐ hod míčkem z místa ☐ nácvik vysokého startu ☐ základní techniky a pravidla	
☐ reaguje na základní pokyny a povely osvojené činnosti a její organizaci ☐ učí se respektovat spoluhráče ☐ chápe pravidla pohybových her	Pohybové a sportovní hry	☐ základní činnosti sportovních her ☐ pohyb spojený s hudbou ☐ házení, chytání ☐ jednoduché drobné hry ☐ pohybové hry napodobivé, pro rozvoj tvořivosti a představivosti	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci	Rytmická cvičení	☐ rytmická gymnastika a lidový tanec, přísunný krok, estetické držení těla ☐ akrobacie – nácvik kotoulu vpřed, stoj na lopatkách, převalování stranou, nácvik odrazu snožmo, cvičení na náradí a s náčiním (lavičky, plné míče, žebřiny, bedna, švihadla)	
☐ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ☐ snaží se o estetické držení těla	Gymnastika	☐ kultivace pohybového projevu v gymnastických cvičeních	

☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti ☐ zná alespoň pasivně základní pojmy osvojovaných cviků	Průpravná, kondiční cvičení	☐ cvičení protahovací a napínací, silová a rychlostní, dechová ☐ rozvoj kloubní pohyblivosti	
☐ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Turistika a pobyt v přírodě	☐ přesun do terénu ☐ chůze v terénu ☐ pohybové hry v přírodě	

Pomůcky:

- míče, kužely, švihadla, plné míče, lavičky, žíněnky, žebřiny, švédská bedna, tyče na šplh, podložky, padák, tunel, obruče, pásmo, stopky, kriketové míčky, můstek, lékárnička

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – hry spojené s říkadly
- Matematika – přirozená čísla 0–20
- Hudební výchova – lidové písňě a tance
- Prvouka – lidské tělo

Tělesná výchova   2. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ zná základní pravidla chování při TV ☐ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	Hygiena a bezpečnost	☐ zásady bezpečného pohybu, oznámení úrazu, přivolání pomoci, smluvěny povely, signály a gesta učitele, význam pohybu pro zdraví	OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace ☐ cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání a prožívání, vůle
☐ Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci	Atletika	☐ běh – rychlý na 50 m (sprint), skok daleký, hod míček z místa, nácvik vysokého startu na povel, základní techniky a pravidla	
☐ spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ☐ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech	Pohybové a sportovní hry	☐ základní manipulace s míčem, pohyb spojený s hudbou, házení, chytání, jednoduché drobné hry	
☐ zná alespoň pasivně základní pojmy osvojených cviků	Rytická cvičení	☐ rytická gymnastika a lidový tanec, estetické držení těla, tvořivé vyjádření rytmu a melodie	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce	Gymnastika	☐ akrobacie – průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed, stoj na lopatkách, nácvik odrazu snožmo, cvičení na náradí a s náčiním, šplh	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci	Průpravná, kondiční cvičení	☐ cvičení protahovací a napínací, silová a rychlostní, dechová, rozvoj kloubní pohyblivosti	
☐ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Turistika a pobyt v přírodě	☐ přesun do terénu ve skupině ☐ zásady bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví v přírodě	

☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ☐ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech ☐ snaží se (pokud je potřeba) při sportu přispívat k ochraně přírody		☐ aplikace pohybových her v přírodě ☐ chůze v terénu s překonáváním překážek ☐ ochrana přírody při sportu	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce a usiluje o jejich zlepšení ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ☐ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách	Plavání	☐ zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a v areálu bazénu ☐ základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob ☐ prvky sebezáchrany	PT OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace ☐ cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání a prožívání, vůle

Pomůcky:

- dlouhá a krátká švihadla, různé druhy a velikosti míčů, obruče, ringo kroužky, tyče, podložky, kužely, padák, tunel, švédská bedna, žíněnky, lavičky, odrazový můstek, šplhací tyče, lana, žebřiny, lékárnička

Mezipředmětové vztahy:

- Výtvarná výchova – tělo v pohybu, sporty
- Prvouka – hygiena, péče o zdraví
- Hudební výchova – lidové tance, pochodové písňě

Tělesná výchova   3. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ zná základní pravidla chování při TV ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ☐ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	Hygiena a bezpečnost	☐ zásady bezpečného pohybu, oznámení úrazu, přivolání pomoci, smluvěné povely, signály a gesta učitele, význam pohybu pro zdraví, zásady fair play chování v TV i v přírodě	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení ☐ spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ☐ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech	Atletika	☐ sprint, vytrvalostní, nízký start, skok do dálky z rozběhu, nácvik hodu míčkem z rozběhu, základní techniky a pravidla	
☐ zná alespoň pasivně základní pojmy osvojovaných cviků ☐ zvládá pohyb s hudebním doprovodem	Pohybové a sportovní hry	☐ obměny známých pohybových her, nácvik příhrávek jednoruč a obouruč, chytání míče obouruč, vedení míče driblinkem, nohou, nácvik základních rolí a hráčských funkcí	PT OSV – Osobnostní rozvoj – psychohygiena ☐ dovednosti pro pozitivní naladění myslí
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Ritmická cvičení	☐ rytmizovaný pohyb, lidový tanec, estetické držení těla, tvořivé vyjádření rytmu a melodie	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	Gymnastika	☐ akrobacie – průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed, kotoul vpřed, přeskok – průpravná cvičení, výskok na bednu s dopomocí, trampolína – výskoky, šplh	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Průpravná a kondiční cvičení	☐ cvičení protahovací a napínací, silová a rychlostní, vytrvalostní, dechová, rozvoj kloubní pohyblivosti, správné a přesné provedení pohybu	

☐ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ☐ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech ☐ uplatňuje poznatky a dovednosti z jiných předmětů v přírodním prostředí	Turistika a pobyt v přírodě	☐ chůze v terénu ☐ pohybové hry v přírodě ☐ překonávání překážek ☐ základní technické dovednosti spojené s přesunem po trase	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce, usiluje o jejich zlepšení ☐ reaguje na základní povely k osvojované činnosti a její organizaci ☐ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech	Plavání	☐ zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a v areálu bazénu ☐ základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob ☐ prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	PT OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace ☐ cvičení sebekontroly

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl:</p> <p>M- vědět, že pohyb je vhodný pro zdraví M - vědomě aktivně cvičit M - zvládat přípravu na pohybovou činnost podle pokynů vyučujícího M - zvládat protahovací cviky a relaxaci M - znát zásady správného držení těla- M- znát několik základních cviků z každé osvojované oblasti M - vědět, že pro cvičení je třeba zvláštní cvičební úbor (sám se převlékat) M - vědomě dodržovat zásady osobní hygieny M - zvládat bezpečný pohyb a bezpečné chování ve známém prostředí M- dokázat přivolat pomoc</p>	<p>Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví Pohybový režim, délka a intenzita pohybu, pohybové činnosti a hry Příprava organizmu Příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti Správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická a dechová cvičení Hygiena při TV Osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí První pomoc při úrazech v podmínkách TV</p>	OSV – tematický okruh Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí)
<p>M - vědět, že hra přináší radost a rozvíjí kamarádské vztahy M - znát některé pohybové hry a být schopen je hrát se spolužáky i mimo TV</p>	<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry Hry motivační, napodobivé, hry s náčiním a pohybové činnosti jednotlivce</p>	OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost)
M - zvládat průpravná cvičení pro kotoul vpřed a kotoul vzad dle svých individuálních schopností	Základy gymnastiky	
<p>M - umět prosté skoky snožmo, na trampolínce, M - zvládat chůzi po lavičce M - dokázat pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní</p>	Průpravná cvičení, jednoduchá akrobatická cvičení a cvičení s náčiním a na nářadí	

M - zvládat základní estetické držení těla M - umět vyjádřit jednoduchou melodii a rytmus	Rytmická a kondiční cvičení Vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky	Hv – změna pohybu při rytmické změně Hv – chůze a pochod podle hudebního
M - uběhnout 50m (dle schopností) M - zvládat průpravné atletické činnosti M - znát základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech	Základy atletiky Motivovaný vytrvalostní běh, skok do dálky a hod míčkem	
M- zvládat základní způsoby házení a chytání míče M- chápat činnosti s míčem a využívá je ve svém pohybovém režimu i mimo TV	Základy sportovních her Průpravné hry, základní manipulace s míčem, pálkou, hry se zjednodušenými pravidly	OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost)
M- vědět, že turistika v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám	Turistika a pohyb v přírodě Chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu.	Přv – ochrana životního prostředí
M - uvědomovat si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví, M - zvládat chůzi po ledě s oporou i bez opory a klouzání M - vědět, že je nebezpečné vstupovat na zamrzlou vodní plochu bez dozoru dospělých osob	Pobyt v zimní přírodě Hry na sněhu a na ledě. Základy a bezpečnost zimních sportů.	
M - znát základy florbalu, ringa a jiných sportů M - dokázat využít k pohybovým hrám i jiné vhodné předměty, než tělocvičné náčiní	Pohybové činnosti a netradiční sporty	

M - znát základní pravidla chování při TV a sportu a řídit se jimi za pomoci vyučujícího	<u>Činnosti podporující pohybové učení</u> Organizace při TV Základní organizační činnosti, pořadová cvičení	
M - umět reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele	Komunikace v TV Základní terminologie, smluvené povely a signály	OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (komunikace)
M - znát pravidla jednoduchých her a soutěží a řídit se jimi	Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	
M - při hrách a soutěžích se chovat čestně, nepodvádět, ctít soupeře, dokázat přjmout prohrnu	Zásady jednání a chování	
M - přiměřeně svému věku znát posuzované hodnoty různých sportovních disciplín (časové, délkové apod.) M - přiměřeně svému věku dokázat zhodnotit svůj výkon	Měření a posuzování pohybových dovedností	

Pomůcky:

- různé druhy a velikosti míčů, švihadla, dlouhé švihadlo, stopky, kužely, obruče, žíněnky, lavičky, žebřiny, šplhadla, odrazový můstek, lékárnička

Mezipředmětové vztahy:

- Hudební výchova – lidové písňě a tanečky
- Prvouka – osobní hygiena, stavba lidského těla
- Výtvarná výchova – malba postavy v pohybu

Kmenové učivo následujících sezónních sportů se stává aktuální při vhodných podmínkách a při jejich zařazení do vzdělávacího programu školy:

- bruslení

Tělesná výchova   4.–5. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ podílí se na realizaci pravidelného režimu ☐ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti v běžném sportovním prostředí ☐ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole	Hygiena a bezpečnost	☐ zásady bezpečného pohybu ☐ první pomoc při drobných poraněních, přivolání pomoci ☐ smluvné povely, signály a gesta učitele ☐ základní pojmy nových pohybových aktivit ☐ zásady fair play ☐ význam pohybu pro zdraví ☐ informace o tělesné výchově a sportu	PT OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace ☐ cvičení sebekontroly a sebeovládání, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ☐ cvičí podle jednoduchého popisu cvičení ☐ reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Atletika	☐ sprint, vytrvalostní ☐ nízký start na povel ☐ skok do dálky z rozběhu ☐ nácvik hodu míčkem z rozběhu ☐ základní techniky a pravidla ☐ nácvik měření a psaní výkonů	
☐ jedně v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje opačné pohlaví ☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ☐ změří základní pohybové výkony	Pohybové a sportovní hry	☐ obměny známých pohybových her ☐ přehrávky jednoruč, obouruč a trčením ☐ chytání míče jednoruč, obouruč ☐ vedení míče driblinkem a nohou ☐ manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním ☐ nácvik základních rolí a hráčských funkcí ☐ miniformy sportovních her (základní herní kombinace a základní herní činnosti jednotlivě uplatněné v utkání)	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ☐ snaží se o vyjádření rytmu a hudby pohybem	Rytmická cvičení	☐ rytmizovaný pohyb, estetické držení těla, tvořivé vyjádření rytmu a melodie ☐ lidový tanec	

☐ cvičí podle jednoduchého popisu cvičení ☐ reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Gymnastika	☐ kotoul vpřed a jeho modifikace ☐ průpravná cvičení a nácvik kotoulu vzad ☐ přeskok – průpravná cvičení pro odraz z můstku, nácvík roznožky a skrčky přes kozu našíř ☐ trampolínka – výskoky ☐ šplh ☐ průpravná cvičení pro zvládnutí stojec na rukou	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové činnosti ☐ cvičí podle jednoduchého popisu ☐ reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Průpravná a kondiční cvičení	☐ cvičení protahovací a napínací, silová, rychlostní a vytrvalostní, dechová ☐ rozvoj kloubní pohyblivosti ☐ správné a přesné provedení pohybu	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové činnosti ☐ reaguje na pokyny k vlastnímu provedení činnosti ☐ využívá znalosti z dopravní výchovy při přesunech po komunikacích	Turistika a pobyt v přírodě	☐ chůze v terénu, pohybové hry v přírodě, překonávání překážek ☐ základy ochrany přírody ☐ uplatnění poznatků z dopravního chování při přesunech na komunikacích a v dopravních prostředcích	
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce, usiluje o jejich zlepšení ☐ reaguje na základní povely k osvojované činnosti a její organizaci ☐ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových	Plavání	☐ zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a v areálu bazénu ☐ základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob ☐ prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	PT OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace ☐ cvičení sebekontroly

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl:</p> <p>M- vědět, že pohyb pomáhá ke zdravému růstu, rozvoji srdce, svalů, plic aj.</p> <p>M - uvědomovat si význam aktivního pohybu pro své zdraví</p> <p>M - znát význam přípravy organismu před cvičením</p> <p>M - dokázat využít cviky ke zklidnění po ukončení činnosti</p> <p>M - umět využít cviky na odstranění únavy</p> <p>M- znát správné držení těla</p> <p>M- znát několik základních cviků z každé osvojované oblasti a umět je s pomocí učitele seřadit do sestavy</p> <p>M - podle svých individuálních schopností rozvíjet rychlosť, vytrvalost, sílu a koordinaci pohybu</p> <p>M- zlepšovat svou tělesnou kondici</p> <p>M- znát vhodné a nevhodné prostředí pro TV a sport</p> <p>M- udržovat osobní hygienu</p> <p>M- zvládat bezpečný pohyb a chování v méně známých prostorech</p> <p>M - ošetřit drobná poranění a přivolat pomoc</p>	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Význam pohybu pro zdraví (pohybový režim, délka a intenzita pohybu, pohybové činnosti a hry)</p> <p>Příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení)</p> <p>Zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla, průpravné, koordinační, kompenzační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení)</p> <p>Rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností</p> <p>Hygiena při TV (osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí)</p> <p>Bezpečnost při pohybových činnostech (první pomoc při úrazech v podmínkách TV)</p> <p>Cinnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p>	<p>OSV – tematický okruh Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí)</p>

M - znát několik různých pohybových her
 M- dodržovat pravidla her a jednat v duchu fair play
 M- umět pohybově vyjádřit předmět, zvíře aj.
 M - zvládat průpravná cvičení
 M - umět kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách, rovnovážné polohy dle svých možností
 M - zvládat chůzi po lavičce a její modifikace
 M- umět obrat na lavičce a změnit polohu
 M - umět jednoduchý rovnovážný postoj
 M - vyjádřit rytmus pohybem
 M - sladit jednoduchý pohyb s hudbou
 M - zvládat jednoduchý taneček (mazurka)
 M - zvládat přetahy, přetlaky, odpory
 M - zvládat průpravné atletické činnosti
 M - uběhnout 60 m
 M - skočit do délky
 M - dle svých možností běhat v čase do 12 minut
 M - zvládat přihrávku, nahrávku, driblink, střelbu
 M- zvládat konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a umět je využít (florbal, softtenis)
 M- vědět, že turistika a pobyt v přírodě je vhodná
 - zvládat základy pohybu v mírně náročném terénu
 - umět se chovat ohleduplně k přírodě

Pohybové hry (tvorivé, pohybové hry s využitím náčiní a bez náčiní, soutěživé)
Gymnastika (cvičení s náčiním a nářadím – švihadlo, míče, lavičky, žebřiny, overball, švédská bedna)
Rytmická a kondiční cvičení
Průpravná úpolová cvičení
Základy atletiky (skok do délky, běh na 60m, motivovaný vytrvalostní běh, hod míčkem)
Základy sportovních her (průpravné hry, základní manipulace s míčem, základní herní činnosti jednotlivce, hry se zjednodušenými pravidly)
Turistiká a pobyt v přírodě (chování v přírodě, ochrana v přírodě, chůze v terénu)

OSV – tematický okruh Osobní rozvoj (kreativita)
 Hv – improvizované vyjádření
 OSV – tematický okruh Morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací schopnosti)

<p>M- uvědomovat si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví</p> <p>M - zvládat chůzi po ledě s oporou, bez opory, klouzání</p> <p>M - vědět, že je nebezpečné vstupovat na zamrzlou přírodní plochu bez dozoru dospělých osob</p> <p>M - umět reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele</p> <p>M - znát konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a umět je vyžít</p> <p>M - jednat v duchu fair play</p>	<p>Pobyt v přírodě (hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu a bezpečnosti při jízdě na sáňkách a na bobech)</p> <p>Další pohybové činnosti a netradiční sporty (základy ringa, freesbee, cvičení na skákacích míčích, softtenisu, stolního tenisu aj.)</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>Organizace při TV Komunikace při TV</p> <p>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</p> <p>Zásady jednání a chování</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností</p> <p>Informace o pohybových činnostech</p>	<p>PřV – ochrana přírody</p> <p>OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost)</p>
--	---	--

Pomůcky:

- lavičky, švédská bedna, žebřiny, žíněnky, koza, odrazový můstek, trampolinka, šplhadla, švihadla, míče, pálky, florbalové hole, kriketové míčky, kužely, štafetový kolík, pásmo, stopky, lékárnička, audiovizuální technika

Mezipředmětové vztahy:

- Hudební výchova – lidové tance
- Výtvarná výchova – tělo v pohybu

5.1.7 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Pracovní činnosti

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací předmět Pracovní činnosti ovlivňuje pozitivním způsobem smyslové vnímání žáků, aktivizuje je, probouzí jejich estetické cítění, utváří pracovní návyky. Předmět je zaměřen na praktické pracovní dovednosti a návyky, rozvíjí tvůrčí myšlenkovou aktivitu a spoluúčast žáků.

Pracovní činnosti jsou realizovány ve čtyřech tematických okruzích:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnost
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů
- Dopravní výchova

V okruhu **Práce s drobným materiálem** žáci vytváří výrobky z tradičních materiálů – textil, papír, dřevo, karton, plastelína, kov, z netradičních materiálů využívají ke své činnosti plasty, keramiku či přírodniny. Poznávání vlastností používaných materiálů pomocí pozorování, experimentování a dalších metod.

Práce montážní a demontážní zahrnují práce se stavebnicemi.

Pěstitelské práce obsahují převážně pěstitelské pokusy, práce s pokojovými květinami a vycházky s pozorováním přírody v různých ročních obdobích, agronomické požadavky na pěstování rostlin. Rozmnožování rostlin, sklizeň a skladování. Poznávání běžných škůdců a plevelů.

Obsah okruhu **Příprava pokrmů** je tvořen učivem o vybavení kuchyně a potravinách, dále pak přípravou jednoduchých studených jídel zaměřených na zdravou výživu; žáci jsou vedeni k dodržování zásad Zdravé školy.

Obsah okruhu **Dopravní výchova** je tvořen učivem o vybavení jízdního kola a zásady péče o jízdní kolo.

Vzdělávací předmět Pracovní činnosti se vyučuje v 1.–5. ročníku jako samostatný předmět v následující časové dotaci:

- 1. ročník 2 hodiny týdně
- 2. ročník 2 hodiny týdně
- 3. ročník 2 hodiny týdně
- 4. ročník 2 hodiny týdně
- 5. ročník 2 hodiny týdně

Celková časová dotace předmětu je 10 hodin týdně. Z toho disponibilních 5 hodin.

Nejčastěji používanou metodou je individuální a skupinová práce.

Výuka probíhá v kmenových třídách, ve školní kuchyňce, příležitostně na školním pozemku a v okolí školy.

Do předmětu Pracovní činnosti jsou začleněny tyto prvky systému ucelené rehabilitace:

AAK (použití pracovních schémat vizualizovaných prostřednictvím obrázků)

Muzikoterapie (výroba dešťových holí z trubic od alobalu, papíru či koberců, použití korálků písku či rýže, špejlí či hřebů; výroba rytmických nástrojů z technických materiálů; nástroje z přírodních materiálů; výroba strunných nástrojů z papírových krabiček a gumiček)

Canisterapie - hrubá a jemná motorika

: procvičování pohybů celé paže a prstů (kartáčování, krmení, povely psovi pohybem ruky...)

: různé druhy úchopů (granule, psí hračky, chlupy), koordinace oko – ruka (sledovat prováděnou činnost)

: používání obou rukou (zapínání vesty, obojku, práce s vodítkem, ...)

: stimulace nervových receptorů (hlazení psa, vybírání nečistot, olizování kůže psím jazykem...)

Ergoterapie (práce s přírodními materiály, mít radost z práce, zlepšit své manipulační schopnosti)

Arteterapie (nejde o výsledné dílo ale především o prožitek z tvorby)

Průřezová téma (PT)

Ve vzdělávacím předmětu jsou začleněna tato průřezová téma:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Osobnostní rozvoj – kreativita – Sociální rozvoj – kooperace a kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- si rozšiřuje slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Vedeme žáky:

- k výběru a využití vhodných způsobů, metod a strategií,
- ke schopnosti plánovat práci a efektivně postupovat, k samostatnému pozorování a experimentování
- k využívání získaných informací pro pracovní činnost,

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- je cílevědomý a při drobném nezdaru se nenechá odradit, vždy vytrvá v práci
- je schopen samostatně řešit problémy spojené se zadaným úkolem
- promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů.

Vedeme žáky:

- k rozpoznávání příčin problémů, k jejich pochopení a následné volbě nejfektivnějšího řešení pracovního problému vedoucího k objevování originálních cest a řešení,
- k samostatnosti a praktickému ověřování správnosti řešení.

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje se spolužáky, srozumitelně se vyjadřuje, dokáže požádat o radu či pomoc

Vedeme žáky:

- ke schopnosti obhájit svůj názor či postup, naslouchat názorům ostatních, jasně a věcně se vyjadřovat,
- k využívání komunikativních dovedností pro spolupráci s ostatními.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- dokáže objektivně zhodnotit výsledky své práce
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky

Vedeme žáky:

- ke spolupráci ve skupině a k pochopení efektivity spolupráce s ostatními,
- k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

Žák:

- pomáhá druhým a respektuje jiné odlišnosti.

Vedeme žáky

- k rozvíjení pozitivního postoje k práci, historickému dědictví, tradicím,
- k úctě k lidem, k vzájemné tolerantnosti a pomoci ostatním podle svých schopností,
- k využívání netradičních materiálů při tvůrčí činnosti (hospodaření s odpady).

Kompetence pracovní

Žák:

- podle instrukcí manipuluje s nástroji a učí se je ovládat
- dodržuje bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Vedeme žáky:

- k používání nástrojů, materiálů a pomůcek, k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci,
- k osvojování různých pracovních postupů a technik důležitých pro rozvoj manuální zručnosti,
- k dodržování pracovní morálky, k utváření pracovních návyků.

Pracovní činnosti 1.–3. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma (PT)
☐ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce ☐ vytváří jednoduchými postupy různé předměty ☐ pracuje podle slovního návodu a předlohy ☐ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ☐ provádí pokusy a experimentuje	Práce s drobným materiélem	☐ osvojování základů bezpečnosti a hygieny práce ☐ vlastnosti materiálů (barva, povrch, tvrdost) ☐ seznamování se základními nástroji a pomůckami, s jejich účelem a použitím ☐ práce s barevným papírem – lepení, stříhání, ohybání, spojování, vystřihování, obkreslování podle šablony, skládání, vytrhávání, překládání a jiné techniky práce s papírem ☐ práce s modelovací hmotou – hnětení, válení, stlačování ☐ práce s přírodninami ☐ jednoduché kartonážní práce ☐ práce s textilním materiélem – vlna, příze, látka ☐ práce s plasty	
☐ provádí pozorování přírody, hodnotí výsledky ☐ provádí jednoduché pěstitelské činnosti ☐ ošetruje pokojové květiny ve třídě	Pěstitelské práce	☐ pozorování přírody, hodnocení výsledků pozorování ☐ ošetřování pokojových rostlin ☐ setí, sázení, pozorování růstu a vývoje rostlin ☐ ošetřování rostlin během vegetace	
☐ provádí pozorování přírody a hodnotí výsledky pozorování ☐ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Práce montážní a demontážní	☐ seznámení se s návodem a předlohami stavebnic, s jednotlivými částmi, možnostmi užití ☐ práce se stavebnicemi	
☐ dokáže upravit stůl pro každodenní stolování (i slavnostní), Vánoce ☐ zná pravidla správného stolování	Příprava pokrmů	☐ zásady chování při stolování ☐ výroba ovocných a zeleninových salátů ☐ zásady zdravé výživy	

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl:</p> <p>M- třídit přírodniny a korálky podle daného kritéria (barva, tvar, velikost), tento materiál navlékat, lepit, stříhat, spojovat</p> <p>M - model. hmotu hnít, válet, stlačovat, mačkat, koulet, přidávat a ubírat</p> <p>M - vytrhávat, skládat, překládat, nalepovat, stříhat, vystřihovat papír</p> <p>M - seznamovat se s bezpečností a hygienou práce při užívání nůžek, špejlí, provázků, lepidla, tužky, modelovací hmoty</p>	<p>1. Práce s drobným materiálem</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Přírodniny, korálky 2. Modelovací hmota 3. Papír a karton 4. Materiály, nástroje, pomůcky 	OSV – tematický okruh Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání)
<p>M - zvládat základní dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi – třídit díly stavebnice podle tvaru, barvy, velikosti</p> <p>M - vytvářet jednoduché plošné a prostorové kompozice ze stavebnicových prvků</p>	<p>2. Práce montážní a demontážní</p>	OSV – spolupráce a komunikace v týmu
<p>M - pod vedením učitele popisovat změny v přírodě během roku, sledovat proměny na školním pozemku, na vycházkách – v parku a v okolí školy</p> <p>M - pečovat o pokojové rostliny ve třídě (zalévat, kypřít půdu)</p> <p>M - pěstovat rostliny ze semen (osení, hrách)</p> <p>M - pěstovat plodiny na školním pozemku (ředkvičky, kedlubny)</p> <p>M - poznávat pracovní nástroje a pomůcky, udržovat je, dbát na bezpečnost práce s nimi</p>	<p>3.Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích. ○ Praktické činnosti 	EV – tematický okruh Základní podmínky života
<p>M - pojmenovat vybavení kuchyně 1. Výživa a příprava pokrmů.</p> <p>M - připravit podle pokynů učitele svačinu a pití</p>	<p>4. Příprava pokrmů</p>	

Pomůcky: nůžky, lepidlo, špejle, textilie, přírodniny, jehla, nit, stavebnice, modelovací hmota, nástroje a pomůcky vhodné podle výrobku

Mezipředmětové vztahy: Český jazyk a literatura – porozumění čtenému návodu, popis pracovního postupu

Matematika – měření a rozměrování, rýsování, porovnávání

Tělesná výchova – tělovýchovná chvilka

Hudební výchova – relaxace

Výtvarná výchova – výzdoba výrobku

Prvouka – pozorování přírody, rostliny, zvířata, vlastnosti látek

Pracovní činnosti 4.–5. ročník

Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová téma
☐ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce ☐ vytváří jednoduchými postupy různé předměty ☐ pracuje podle slovního návodu a předlohy ☐ využívá při tvořivých činnostech s různým tradičním i netradičním materiélem prvky lidových tradic ☐ provádí pokusy a experimentuje	Práce s drobným materiélem	☐ práce s barevným papírem – lepení, stříhání, ohýbání, vystřihování, obkreslování podle šablony, skládání, vytrhávání, překládání a jiné techniky ☐ lidové zvyky a tradice ☐ seznámení se základními nástroji a pomůckami, jejich účelem a použitím ☐ vlastnosti materiálů (barva, povrch, tvrdost) ☐ osvojování základů bezpečnosti a hygieny práce ☐ práce s modelovací hmotou – hnětení, válení, stlačování ☐ práce s přírodninami ☐ jednoduché kartonážní práce ☐ práce s textilním materiélem ☐ práce s plasty	PT OSV – Osobnostní rozvoj – kreativita ☐ cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
☐ provádí pozorování přírody a hodnotí výsledky pozorování ☐ provádí jednoduché pěstitelské činnosti a pokusy ☐ poznává pěstitelský materiál a pomůcky a správně s nimi pracuje	Pěstitelské práce	☐ pozorování přírody, hodnocení výsledků pozorování ☐ ošetřování pokojových rostlin ☐ setí, sázení, pozorování růstu a vývoje rostlin, sklizeň a skladování ☐ rostliny jako drogy ☐ poznávání běžných škůdců a plevelů	OSV – Sociální rozvoj – kooperace a kompetice ☐ rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci ☐ rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
☐ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, provádí jednoduchou montáž a demontáž ☐ zvládá poznat části jízdního kola ☐ ovládá zásady péče o jízdní kolo	Práce montážní a demontážní	☐ seznámení s návodem a předlohami stavebnic, s jednotlivými částmi, možnostmi užití	
	Dopravní výchova	☐ běžná údržba jízdního kola	

- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dokáže upravit stůl pro každodenní stolování
- zná pravidla správného stolování
- orientuje se ve vybavení kuchyně
- umí obsluhovat základní kuchyňské spotřebiče

Příprava pokrmů

- příprava jednoduchých přesnídávek
- slavnostní prostírání
- zásady zdravé výživy
- zásady chování a obsluha při stolování
- základní vybavení kuchyně
- bezpečná obsluha elektrických spotřebičů

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<p>Žák by měl:</p> <p>M - vytvořit koláže z přírodnin</p> <p>M - samostatně navrhnut dekorativní předmět z přírodnin nebo korálků</p> <p>M - pracovat se sádrovou, odlévat do formy</p> <p>M - modelovat krajину, lidskou postavu</p> <p>M - vypichovat tvary ze samotvrchnoucí hmoty, barvit a lakovat ji</p> <p>M - slepit papírovou krabičku obkreslenou podle předlohy</p> <p>M - zhотовovat obtížnější skládanky</p> <p>M - určovat vlastnosti různých druhů papíru</p> <p>M - poznávat vlastnosti dřeva</p> <p>M - pracovat se špejlemi a dřevěnými odřezky</p> <p>M - poznávat na základě přímých ukázek – výstavy, exkurze, film, video, apod.</p> <p>M - vyzkoušet si některou z technik zpracování: vizovické těsto, batika, zdobení kraslic a jiné</p> <p>M - šít stehem dle svých schopností – předním, zadním, obšívacím</p> <p>M - přišít poutko, knoflík</p> <p>M - rozlišovat textilie a textilní materiály</p> <p>M - dodržovat bezpečnost a hygienu práce</p> <p>M - vybírat vhodné nástroje a pomůcky pro danou činnost</p> <p>M - udržovat pořádek na pracovním místě</p>	<p><u>1. Práce s drobným materiélem</u></p> <p>1. Přírodniny, korálky</p> <p>2. Modelovací a samotvrchnoucí hmota, sádra</p> <p>3. Papír, karton</p> <p>4. Práce se dřevem</p> <p>5. Lidové zvyky, tradice, řemesla</p> <p>6. Textil</p> <p>7. Materiály, nástroje, pomůcky</p>	<p>VI – Lidé a čas</p> <p>VI – Naše země v dávných dobách</p> <p>Přv - živočichové</p>

M - pracovat s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem M - udržovat pořádek na svém pracovním místě M - dodržovat zásady hygiény a bezpečnosti práce, umět poskytnout první pomoc při drobném poranění	2. Práce montážní a demontážní	OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost), komunikace v týmu
M - provádět jednoduché pokusy, ze kterých vyvzouje podmínky pro život M - ošetřovat pokojové květiny, znát druhy rozmnožování M - pozorovat klíčení rostlin M - podílet se na vytvoření třídního herbáře rostlin M - provádět pěstitelské činnosti na školním pozemku a volit k nim vhodné náradí, pomůcky M - zvládat jednoduchou vazbu květin M - sbírat léčivé rostliny a dle místních podmínek je umět správně trhat, sušit a skladovat M - podílet se na správné zálivce a přihnojování (kompost) - dodržovat zásady hygiény a bezpečnosti práce, umět poskytnout první pomoc při drobném poranění	3. Pěstitelské práce 1. Znalosti o rostlinách a pěstitelská pozorování 2. Praktické činnosti	EV – tematický okruh Základní podmínky života EV – tematický okruh Vztah člověka k prostředí

<p>M - podílet se na přípravě společného oběda</p> <p>M - zvládnout přípravu sladkého dezertu podle receptu</p> <p>M - udržovat pořádek a čistotu na pracovní ploše</p> <p>M - dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce</p> <p>M - poskytnout první pomoc při drobném úrazu v kuchyni</p> <p>M - využívat zdobné prvky při slavnostní úpravě stolu (vazba, květiny)</p> <p>M- umět obsluhovat u stolu- samostatně zvládnout úklid po stolování</p>	<p>4. Příprava pokrmů</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Příprava pokrmů 2. Úprava stolu, stolování 	<p>MkV – tematický okruh –Kulturní rozdíly</p>
---	---	--

Pomůcky:

- nůžky, lepidlo, špejle, textilie, vlna, textil, jehla, nit, papír, modelovací hmota, přírodniny, ostatní materiály, nástroje a pomůcky volené podle charakteru vytvářeného výrobku, jednoduché stavebnice

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk a literatura – porozumění čtenému návodu, popis pracovního postupu
- Matematika – měření a rozměrování, rýsování, porovnávání
- Prvouka – pozorování přírody, rostliny, zvířata, vlastnosti látek
- Tělesná výchova – tělovýchovná chvilka
- Hudební výchova – relaxace
- Výtvarná výchova – výzdoba výrob

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1 Obecné pravidla a zásady hodnocení

Základní pravidla pro použití klasifikace

1. Na začátku školního roku jsou děti i rodiče seznámeni se způsoby a kritérii hodnocení a jejich závažnosti, v průběhu roku jsou okamžitě seznamováni s případnými změnami.
2. Žákům je dána možnost podílet se na hodnocení, projevit tak snahu a schopnost posoudit nejen svou práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy.
3. Hodnocení směřuje vždy ke konkrétnímu žákovi, hodnotí jeho individuální pokroky bez srovnávání s ostatními žáky.
4. Známka ze vzdělávacího předmětu není nikdy průměrem hodnocení z klasifikačního období, učitel vždy přihlíží k závažnosti jednotlivého hodnocení, k celkové aktivitě a dosažení očekávaných výstupů.
  1. Do hodnocení jsou vyváženě zahrnovány vedle vědomostí, dovedností a postupů také práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivosti žáka.
  2. Známka nikdy nezahrnuje hodnocení žákova chování.
  3. Při klasifikaci používá učitel pěti klasifikačních stupňů.
  4. Hodnotí se vždy jen probrané a procvičené učivo, žáci mají dostatek času k naučení, procvičení a zažití učební látky.
  5. Všechny hodnotící písemné práce jsou žákům s dostatečným předstihem oznámeny.
  6. Klasifikaci doprovází slovní zhodnocení, které oceňuje především zlepšení žákových výkonů i výtvorů, pomůže k odstranění stresu z případného neúspěchu a nabídne možnosti ke zlepšení.
  7. Při hodnocení vychází učitel z celkových zvláštností jednotlivých žáků, stejně tak přihlíží k momentálnímu stavu či případnému zakolísání. Žáci mají právo dělat chyby, chyba je vždy příležitost naučit se lépe. Práce s chybou učí žáky sebekontrole.
  8. Hodnocení ústního zkoušení je žákům sděleno ihned, vhodnou formulací, hodnocení písemných prací je žákům sděleno nejpozději do týdne.

Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

Hodnocení a klasifikace žáků je nepřetržitý proces. V průběhu celého školního roku učitel sleduje, jak je žák připraven, všimá si úrovně jeho znalostí, schopností a dovedností. Využívá ústních a písemných zkoušek, skupinové práce, projektů, srovnávacích testů, grafických, praktických a pohybových činností žáků.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu. Jejím prostřednictvím žák získává informace o stavu osvojení dané problematiky, informace o tom, jak dovede zacházet s naučeným, v čem se zlepšil a v čem dosud chybí.

Vždy je brán zřetel na individuální předpoklady, na věk, je přihlíženo ke konkrétnímu stavu dítěte i případným potížím (psychickým i fyzickým), kterými může být výkon žáka ovlivněn. Velmi pečlivě je přistupováno k žákům se specifickými poruchami učení (SPU) a chování (SPCH). Hodnocení je prováděno systematicky v průběhu celého školního roku. Je zaznamenáváno do žákovské knížky nebo deníčku. Důležité je i hodnocení učitele na konci každého čtvrtletí. Rodiče jsou informováni na třídních schůzkách a konzultačních hodinách, v případě nutnosti kdykoliv po individuální domluvě.

V 1. ročníku jsou zpočátku žáci ve všech předmětech hodnoceni motivačními razítky. Pozvolna a citlivě je přecházeno na klasifikaci známkou (1–5). V ostatních ročnících je klasifikováno stupni 1–5. Na 1. stupni umožňuje školní vzdělávací program po dohodě učitele a rodičů také slovní hodnocení nebo jeho kombinaci.

6.2 Sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Učitelé se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat, co se mu daří, co mu ještě nejde, jaké má rezervy a jak bude pokračovat dál.
5. Žák je veden k tomu, aby komentoval své výkony a výsledky.
6. Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka. Je průběžně zařazováno do procesu vzdělávání všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.

6.3 Kritéria pro hodnocení

Učitelé mají sestavena kritéria pro hodnocení jednotlivých předmětů. Ta jsou projednána a zapsána na předmětových a metodických schůzkách na začátku školního roku.

Obecná kritéria týkající se všech předmětů:

- zvládnutí výstupů jednotlivých vzdělávacích předmětů (s přihlédnutím k individuálním možnostem dítěte)
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- změny v chování, postojích a dovednostech
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a problémy řešit tvůrčím způsobem

6.4 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků žáka učitel získává:

- soustavným pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování,
- využíváním různých druhů zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové, srovnávací, didaktické testy),
- analýzou výsledků činností žáka,
- konzultací s ostatními učiteli,
- vedením rozhovoru se žákem a jeho zákonnými zástupci.

6.5 Formy ověřování vědomostí, dovedností a klíčových kompetencí žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení, ...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů, projektů a prací k danému tématu
- mimořádné bonusy za domácí úkoly a samostatné aktivity (obecně spadají domácí úkoly do přípravy na vyučování)
- modelové a problémové úkoly (kvízy, křížovky, rébusy, ...)
- laboratorní práce, výroba pomůcek
- skupinové práce
- projektové dny celoškolní nebo ročníkové

- soustavné diagnostické pozorování žáka
- testy ročníkové, vstupní

6.6 Zásady pro hodnocení chování

Pedagogičtí pracovníci při hodnocení posuzují chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou. Kritériem pro hodnocení je dodržování pravidel slušného chování. Výchovná opatření podle § 31 Školského zákona jsou udělována za méně závažná porušování kritérií chování podle školního řádu. Snížený stupeň z chování je udělen za závažné porušování kritérií chování podle školního řádu.

6.7 Klasifikace ve vzdělávacích předmětech a zájmových útvarech

Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, kterou dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píše žáka a jeho přístupu ke vzdělání i v so uvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Předmět Komunikační dovednosti se neklasifikuje.

Hodnocení prospěchu v **povinných předmětech**

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Hodnocení v **zájmových útvarech** organizovaných školou (v případě použití klasifikace)

- 1 – pracoval(a) úspěšně
- 2 – pracoval(a)

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

6.7.1 Klasifikace ve vzdělávacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Při klasifikaci ve vzdělávacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenosť, přesnosť a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmu, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvorivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnosť, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

6.7.2 Klasifikace ve vzdělávacích předmětech s převahou praktických činností

Při klasifikaci ve vzdělávacích předmětech s převahou praktického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost a iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů a energie,
- překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

6.7.3 Klasifikace ve vzdělávacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Při klasifikaci ve vzdělávacích předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
  - osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání a přístup k uměleckému dílu,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

6.8 Celkové hodnocení žáka na vysvědčení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním**, pokud ve všech oblastech výuky dosahuje vysokou úroveň osvojení očekávaných výstupů,
- prospěl(a)**, pokud naplňuje očekávané výstupy v povinných oblastech vzdělávání,
- neprospl(a)**, pokud nenaplňuje očekávané výstupy v některé z povinných oblastí vzdělávání.

Hodnocení provádí třídní učitel na základě podkladů celého týmu učitelů, kteří daného žáka v hodnoceném období vyučují.

Žák je hodnocen stupněm:

- prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném ze vzdělávacích předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horší než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech vzdělávacích předmětů stanovených ŠVP není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků,
- prospěl(a)**, není-li v žádném ze vzdělávacích předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupeň prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- neprospl(a)**, je-li v některém ze vzdělávacích předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

6.9 Hodnocení žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními se při jejich hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Hodnocení a klasifikace probíhá podle Pokynu MŠMT ČR č.j. 13/710/2001-24.

Ředitel školy může rozhodnout na základě žádosti zákonného zástupce žáka o použití slovního hodnocení či může povolit, aby byl pro dítě s přiznanými podpůrnými opatřeními vypracován příslušnými vyučujícími individuální vzdělávací plán. Za určitých okolností může být pro dítě výhodnější klasifikace známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce (o jeden stupeň i o několik stupňů). V případě individuálního vzdělávacího plánu se může obsah učiva daný tímto plánem zásadně lišit od obsahu učiva v daném ročníku. Přitom však bude poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a zvládnutelné základy. Individuální plány mají charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícími a rodiči dítěte. Vypracovávají se krátce a rámcově v písemné formě. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

Při uplatňování této možnosti je třeba postupovat velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací. Vychází se z odborného vyšetření speciálních pracovišť, z individuálního posouzení problému, z následné dohody se zákonnými zástupci, a to vše s cílem podpořit možnosti žáka být úspěšný.

Základní pravidla pro použití slovního hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných, volitelných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání, kterého dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP. Přihlíží se i k jeho věku, vzdělávacím a osobnostním předpokladům. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení jeho píle a přístupu ke vzdělání i v souvislostech, které ovlivňují žákův výkon, a naznačení dalšího rozvoje. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat.

6.10 Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení této žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího předmětu Český jazyk a literatura stanoveného RVP, respektive ŠVP pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

6.11 Komisionální a opravné zkoušky

6.11.1 Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci 1. nebo 2. pololetí,
  - při konání opravné zkoušky,
  - v případě rozhodnutí ředitele školy v rámci obecné pravomoci ředitele školy rozhodovat ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělání (např. dlouhodobá absence žáka).
2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
  - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
  - předsedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené RVP pro základní vzdělávání.
4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.
6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

6.11.2 Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky, a to nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znova do devátého ročníku.

1. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

6.12 Uvolnění z výuky, nehodnocení

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v 1. nebo 2. pololetí uvolněn (podle § 50 odst. 2 školského zákona), rubrika se neproškrta, ale vyplní se „uvolněn“ nebo „uvolněna“.

Nelze-li žáka v 1. nebo 2. pololetí hodnotit (podle §52 odst. 2 a 3 školského zákona), vyplní se „nehodnocen“ nebo „nehodnocena“.

Důvody pro uvolnění nebo nehodnocení žáka se uvedou ve školní matrice.

Pokud ředitel školy určil pro hodnocení žáka náhradní termín, je žákovi na konci pololetí vydáno vysvědčení. V předmětech, ve kterých žák bude hodnocen v náhradním termínu, se na vysvědčení vydaném na konci pololetí vyplní „nehodnocen“ nebo „nehodnocena“. V rubrice „ Celkové hodnocení“ se na konci 1. pololetí uvede „nehodnocen“ nebo „nehodnocena“ a na konci 2. pololetí „neprospěl“ nebo „neprospěla“. V 1. pololetí je možné žákovi vydat výpis z vysvědčení. Po hodnocení v náhradním termínu je žákovi vydáno nové vysvědčení.

7 Autoevaluace školy

Autoevaluaci (vlastní hodnocení) chápeme jako výraz autonomie školy a nástroj sledování důležitých prvků života školy, které slouží k tomu, abychom mohli pružně vstupovat do dějů, ve kterých se objeví problémy a posilovat silné stránky školy.

Sledujeme tyto oblasti:

Cíle	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Podmínky vzdělávání			
Posoudit stav podmínek ke vzdělávání a jejich dopad na kvalitu a efektivitu vzdělávání a na život ve škole	Ověřit funkčnost vybavení školy a školní zahrady - zařízení školy	<i>Dotazník</i> (učitelé, rodiče) <i>Rozbor a plány</i> - vedení školy pro projednání: na Školské radě na Pedagogické radě	1 x za 3 roky
	Prověřit ekonomické podmínky školy	<i>Rozbor zprávy o hospodaření</i> - provádí vedení školy, ekonomka školy	1 x ročně 1 x ročně
Průběh vzdělávání			
Vytvořit takové podmínky, které povedou k dosažení „zdravého klimatu školy“.	Analyzovat pestrost a vhodnost používaných metod výuky a kvalitu odvedené práce jednotlivými učiteli	<i>Rozbor hospitační činnosti za uplynulé období</i> - provádí vedení školy (zástupci)	1 x ročně
	Shrnutí a posouzení organizace školního roku	<i>Seznámení s zařazením doplňkových akcí pořádaných školou a úspěšnost žáků v soutěžích</i> na Pedagogické radě, pracovních poradách pedagogů <i>Shrnutí a popis školního roku</i> ve výroční zprávě	Průběžně 1 x ročně
	Analyzovat všechny okolnosti pro sestavení tříd a rozvrhu hodin	<i>Hospitační činnost</i> - vedení školy <i>Projednání</i> na pracovních schůzkách pedagogů	1 x ročně 1 x ročně
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy (školy, žáků, rodičů a dalších osob)			
Vytvořit takové podmínky, které povedou k co nejlepší podpoře žáků.	Analyzovat podporu, kterou škola poskytuje žákům	<i>Rozbor využití IVP</i> - projednání na Pedagogické radě – třídní učitelé, stanoven postup na další období	2 x ročně
Spokojenost rodičů s prací	Analyzovat vzájemné vztahy	<i>Projednání</i> na Pedagogické radě	4 x ročně

školy	a spolupráci mezi školou, rodiči, žáky a dalšími osobami podílejících se na vzdělávání	<i>Projednání na Školské radě Dotazník pro rodiče</i>	Nejméně 1xročně 1 x za 3 roky
-------	--	---	----------------------------------

Výsledky vzdělávání žáků

Posoudit efektivitu vzdělávání a výsledky přijímacích řízení, zápisů a závěrečných zkoušek	Analyzovat výsledky vzdělávání	<i>Rozbor hodnocení žáků a IVP - projednání na Pedagogické radě, stanoven postup na další období</i>	2 x ročně
	Analyzovat výsledky přijímacích řízení, zápisů a závěrečných zkoušek	<i>Rozborem z přijímacích řízení, zápisů a závěrečných zkoušek – vedení školy</i>	1 x ročně

Řízení školy

Zajistit efektivní chod školy, plnění zásad ŠVP, vytvoření podmínek pro seberealizaci učitelů i žáků.	Analyzovat účinnost řídícího systému	<i>Rozbor zápisů z porad – ústně ředitel školy</i>	4 x ročně
	Analyzovat personální situaci ve škole	<i>Rozbor provede vedení školy - projednání na Pedagogické radě</i>	Nejméně 1xročně
	Analyzovat profesní a odborný rozvoj učitelů	<i>Rozbor a stanovení priorit pro další období - vedení školy</i>	Průběžně
	Analyzovat systém odměňování učitelů	<i>Rozbor mechanismu přidělování osobních ohodnocení, příplateků a odměn – vedení školy, autoevaluační dotazníky pro pracovníky školy</i>	1 x ročně

Úroveň výsledků práce školy

Posoudit stav úrovne práce školy, s přihlédnutím k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	Zhodnotit úroveň výsledků práce školy	<i>Rozbor provede vedení školy – projednání na Pedagogické radě</i>	1 x ročně
---	---------------------------------------	---	-----------

Kritéria pro vyhodnocování výsledků autoevaluace jsou:

1. Výsledky předchozí fáze autoevaluace, která byla věnována dané oblasti.
2. Korelace se zjištěnými očekáváními žáků, jejich zákonných zástupců a pedagogických pracovníků školy v dané oblasti.
3. Korelace s platnými právními normami.

8. Vzdělávání žáků s kombinací postižení

Naše základní škola je školou, zaměřenou na výuku žáků s lehkým, středně těžkým, těžkým a hlubokým mentálním postižením, postižením více vadami a s poruchami autistického spektra. Škola zajišťuje speciálně pedagogickou péči a výuku pedagogy s psychopedickou či jinou potřebnou speciálně pedagogickou odborností. Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními v rámci zařazování dětí do naší školy, doporučování výuky na podkladě individuálního vzdělávacího plánu, asistentů pedagoga, speciálních postupů či pomůcek apod.

Žáka vzděláváme dle potřeby podle individuálního vzdělávacího planu (IVP). Vzdělávání podle IVP umožňuje §18 školského zákona, podrobnější popis je v §3 vyhlášky č.27/2016Sb.,o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných v platném znění. Individuální vzdělávací plán tvoříme na žádost rodičů (zákoných zástupců) a doporučení speciálně pedagogického centra. Vyučující vytvoří ve spolupráci s se speciálně pedagogickým centrem a rodiči IVP nejpozději do 1 měsíce po nástupu žáka od školy nebo po zjištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka. V pololetí se IVP vyhodnocuje, jakým způsobem je realizováno vzdělávání a zda jsou plněny podmínky. Samozřejmě může být IVP během školního roku průběžně doplňováno a upravováno dle potřeb.

Integrace žáků s tělesným postižením je zajištěna jak na elokovaných pracovištích, tak i na pracovišti Ibsenova. Všechna pracoviště jsou bezbariérová. Některí pedagogové mají somatopedickou specializaci.

Supervize speciálních pedagogických center (SPC) pro smyslové vady se stávají pro pracovníky naší školy v případě integrace žáka s kombinací mentálního postižení a smyslové vady samozřejmou součástí jejich pedagogické práce.

Pro odborné konzultace, podporu úspěšného vzdělávání a prevenci či eliminaci rizik ve vzdělávání je ve škole zřízeno školní poradenské pracoviště, které tvoří školní speciální pedagog a školní psycholog. Několik našich pedagogů má aprobatu etopedickou (pro žáky s poruchami a problémy v chování). Veškeré problémy řešíme ve spolupráci s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka.

U žáků klademe důraz na rozvíjení sebehodnocení (zdravé sebedůvěry, schopností vyrovnat se s neúspěchem, posouzení svých možností). Zúčastňujeme se různých soutěžích (sportovních a výtvarných), vystupováním na školních i mimoškolních kulturních akcích.

9. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Diagnostika mimořádně nadaných žáků je na základní škole speciální obtížná, proto při diagnostice mimořádně nadaného žáka využijeme se souhlasem zákonného zástupce psychologa z SPC. Většinou se jedná o žáky s hudebním, výtvarným nebo sportovním nadáním. V případě výraznějších intelektových schopností je žák znova diagnostikován a vyšetřen v SPC, zda-li je vhodně zařazen a vzděláván.

Každý učitel, který vyučuje mimořádně nadaného žáka, vypracuje individuální vzdělávací plán, ve kterém doplní, rozšíří a prohloubí vzdělávací obsah. Zároveň těmto žákům zadává specifické úkoly, podporuje a rozvíjí jejich talent. Jejich nadání učitel využívá vhodným zapojením v hodinách a spolupracuje s nimi. Například v hodinách hudební výchovy žáci doprovází na nástroj, reprezentují školu v soutěžích a vystoupeních atd.

Protože jsme škola zřízena pro žáky s lehkým, středně těžkým a těžkým mentálním postižením, neuvažujeme o zřízení speciální třídy pro mimořádně nadané žáky. V případě, že by se ale vyskytlo více nadaných žáků, je možné realizovat kroužky nebo zavést volitelné předměty.

II. Díl

ŠVP PRO DRUŽINU

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní družina je součástí Mateřské školy speciální, základní školy speciální a praktické školy Ibsenka Brno, příspěvkové organizace na ulici Ibsenova 1, v Brně.
Tyto údaje jsou proto součástí ŠVP této školy.

CHARAKTERISTIKA A UMÍSTĚNÍ ŠD

Školní družina na pracovišti Ibsenova využívá pro svou činnost 3 učebny v 1. poschodí školy, 1 učebnu v přízemí určenou pro ŠD ranní a odpolední. Školní družina na pracovišti Barvičova využívá pro svou činnost 2 učebny. Dále pak družiny využívají počítačovou učebnu, cvičnou kuchyňku, keramickou dílnu. K pohybovým aktivitám mohou zařazené děti do ŠD využívat cvičebnu v přízemí školy, pro relaxaci snoezelen a školní zahradu.

Žák navštěvuje ŠD na základě řádně vyplněného odevzdaného zápisního lístku. V případě přijetí do ŠD vztahují se na něho veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání stanovená řádem školní družiny.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovanými pedagogickými pracovníky. Všechny vychovatelky mají pedagogické vzdělání s víceletou praxí ve speciálním školství. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích – práce s počítačem, výtvarná a hudební výchova, práce s keramickou hlínou a jiné nekonvenční techniky, základy ručních prací a vaření.

Další vzdělávání vychovatelek je doplňováno v akreditovaných kurzech, studiem na MU, samostudiem.

CHARAKTERISTIKA ŽÁKU

Program ŠD je koncipován pro 30 - 50 žáků, kteří do školy denně dojíždí z Brna a blízkého okolí. Vzděláváme žáky ve věku 6-18 let.

Vzděláváme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami uvedeného v § 16 odstavec 9 školského zákona v platném znění. V základní škole na ulici Barvičova jsou žáci s lehkým a středně těžkým mentálním postižením, souběžným postižením a autismem, na ulici Ibsenova jsou žáci se středně těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a autismem rozsahu povinné školní docházky.

SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou – vánoční besídka, prodejní výstavka zhotovených výrobků, účast na soutěžích převážně výtvarných a keramických, školy v přírodě, canisterapie apod.

Spolupráce se školou – konzultace s vyučujícími, pracovníky speciálně pedagogického centra, účast na pedagogických radách.

Spolupráce s rodiči – rozhovory, drobné dárky domů.

Spolupráce s veřejností – výstavky prací, výzdoba budovy školy, upomínkové předměty určené k prezentaci školy.

PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Plán je koncipován do několika bloků úzce navazujících na práci s třídním učitelem. Každý školní vzdělávací program pro základní vzdělávání obsahuje i školní vzdělávací program pro školní družinu. Program školní družiny navazuje na daný program pro základní vzdělávání v němž jsou daní žáci vzdělávání a doplňuje ho.

Hlavním cílem je::

- Vytvářet u žáků projevy pozitivního cítění, vhodné projevy chování, empatického cítění. Rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k okolnímu prostředí i k přírodě.
- Zajišťovat žákům dostatek činností, které rozvíjí jednotlivé složky jejich osobnosti, napomáhají jejich celkovému rozvoji, prohlubují a rozvíjí poznatky a dovednosti získané při vyučování.
- Podněcovat žáky k myšlení na podkladě názoru k řešení problémů.
- Podporovat vytváření stereotypů ve známých a opakujících se činnostech, vyjádřit svá přání pomocí slov nebo gest,
rozhodovat o svých činnostech, uvědomovat si příjemné a nepříjemné prožitky, orientovat se ve známém prostředí,
rozvíjet nápaditost, kreativitu, vlastní fantazii.
- Dodržovat pravidla her i jiných činností, spolupracovat s ostatními a tím předcházet afektivnímu chování.
- Pomáhat žákům, aby poznávali své schopnosti a možnosti a využívat je v osobním i pracovním životě.
- Vést žáky k ustálenému postupu osvojování dovedností a návyků, dbát na jejich dodržování formou průběžné pozitivní motivace. Zaměřit se zejména na sebeobslužné činnosti, hygienické návyky, umět stolovat, postarat se o své věci.
- Zvládat jemnou motoriku, pohybové dovednosti a základní pracovní dovednosti, soustředit se na činnost a její dokončení na takové úrovni, aby je byli schopni využít v běžném životě.

Školní družina plní zejména funkci odpočinkovou, relaxační a dává žákům dostatek prostoru pro spontánní aktivity.

SWOT - ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

- úzká spolupráce s vedením školy
- kvalifikovaný personál
- spolupráce s třídními učiteli
- volný přístup do prostor školy (keramická dílna, tělocvična, PC učebna, snoezelen, školní zahrada, kuchyňka)
- různorodost činností
- dostatečné vybavení ŠD hrami a didaktickými pomůckami
- dobrá znalost osobnosti žáků
- osobní přístup vychovatelek k žákům
- dobrá spolupráce s rodiči

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

- Pravidelné - každodenní činnost přihlášených žáků v jednotlivých odděleních ŠD.
- Spontánní - jsou ve školní družině zahrnuty do denního režimu oddělení ranní a odpolední družiny za dozoru vychovatelky tak, aby se dítě mohlo samostatně rozhodnout o své činnosti. Vychovatelka zde funguje pouze jako dozor a rádce.
- Příprava na vyučování - didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, které upevňují poznatky získané během vyučování.
- Odpočinkové - klidové, ale i aktivní s kompenzací jednostranné zátěže během vyučování.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Zájmovým vzděláváním a výchovou ve školní družině poskytujeme dětem vhodné naplnění volného času zájmovou činností různého charakteru. Během školního roku a v jednotlivých měsících se prolíná tato týdenní skladba zaměstnání:

- Pohybové a tělovýchovné aktivity
- Výtvarné činnosti
- Rukodělné činnosti
- Hudba, zpěv, tanec
- Literárně dramatická činnost
- Přírodovědná a vlastivědná činnost

CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina je nedílnou součástí školy a její výchovné a vzdělávací cíle jsou v souladu s výchovnými a vzdělávacími cíli školy.

U dětí rozvíjíme a podporujeme:

- Osobnost dítěte po všech stránkách
- Získání všeobecného vzdělání
- Výchovu ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Odpovědnost za své chování
- Ovládání negativních citových reakcí
- Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině
- Formování životních postojů
- Nacházení nových vazeb a souvztažností mezi již získanými poznatkami z vyučování
- Získání a uplatnění znalostí o životním prostředí a jeho ochraně
- Rozvoj sociální, přírodovědné a čtenářské gramotnosti
- Vázané písmo - kurzívku

KLÍČOVÉ KOMPETENCE A VÝCHOVNÉ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Činnosti a aktivity ve školní družině pomáhají v získávání a rozvoji klíčových kompetencí:

- ***Kompetence k učení***
  - používá učební materiály a učební pomůcky - nabízíme didaktické pomůcky, knihy, dětské časopisy a encyklopedie
  - uplatňuje získané dovednosti v praktických situacích – dovednosti a znalosti fixujeme v denních činnostech
- ***Kompetence k řešení problémů***
  - řeší známé a opakující se situace – zadáváme úkoly, při kterých má vlastní odpovědnost, dokáže poradit a pomocí spolužákům
  - řeší běžné životní situace a přijímá důsledky svých rozhodnutí – zadáváme úkoly, při kterých je žák aktivně zapojen a veden k osobní zodpovědnosti
- ***Kompetence komunikativní***
  - naslouchá druhým, vyjadřuje své myšlenky a zapojuje se do komunikace v kolektivu – vytváříme modelové situace a hry, kde se žák učí různým rolím a stimuluje

komunikační dovednosti

- **Kompetence sociální a personální**
  - má základní představu o vztazích mezi lidmi – fixujeme rodinné vztahy, podporujeme dobré vztahy mezi učiteli a spolužáky
  - uplatňuje základní návyky společenského chování – vedeme žáky k respektování pravidel společenského chování, vztahům k druhým lidem (spolužákům)
  - rozpozná nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky – učíme žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování
  - osvojuje a upevňuje kladné sociální aktivity – vedeme žáky ke kolektivní práci a práci ve skupině
- **Kompetence občanské**
  - dodržuje základní společenské normy, práva a povinosti – fixujeme vzorce správného chování k dospělým i spolužákům
  - aktivně se zapjuje do kulturního života – vedeme žáky k důstojnému vystupování na veřejnosti a k reprezentaci školy
  - chápe základní práva a povinosti občanů – vytváříme různé modelové situace a upozorňujeme na neberpečí rasizmu
- **Kompetence pracovní**
  - rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času – kompenzujeme jednostrannou zátěž při vyučování vlastním výběrem činnosti a učíme odmítat nevhodnou nabídku k trávení volného času
  - dodržuje zásady bezpečnosti – seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti při pracovních činnostech a vytváříme stereotypy ve využívání zásad bezpečnosti, udržovat pořádek, dodržovat zásady hygieny

PRŮREZOVÁ TÉMATA

Osobnostní a sociální výchova

Napomáhá k zvládání vlastního chování, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, rozvíjí základní dovednosti komunikace, prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace, utváří a rozvíjí základní dovednosti rozhodování v situacích všedního dne, vytváří povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování, umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení různých situací (např. konfliktů), pomáhá utvářet pozitivní (nezraňujícího) postoj k sobě samému a k druhým.

Výchova demokratického občana

Vede žáky k respektu k zákonům, kulturním odlišnostem, k ohleduplnosti, empatii, sebeuctě a k samostatnosti.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Utváří pozitivní postoj k evropským hodnotám, kulturním rozmanitostem a překonává předsudky.

Multikulturní výchova

Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, obyčeje a zvyky všech sociokulturních skupin, respektování zvláštností různých etnik, udržování tolerantního vztahu s jinými lidmi, uplatňování principu slušného chování.

Enviromentální výchova

Poskytuje znalosti, dovednosti a návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí, napomáhá k rozvíjet spolupráci v péči o životní prostředí a podněcuje aktivitu, toleranci a ohleduplnost ve vztahu k životnímu prostředí, ukazuje modelové příklady jednání, které jsou žádoucí i nežádoucí z hlediska životního prostředí a využívá přímého kontaktu jedince s prostředím – náš životní styl, spotřeba věcí, energie, odpady.

Mediální výchova

Rozvíjí citlivost ke zpracování mediálních sdělení, představy o roli médií, komunikační schopnosti, schopnosti v týmové spolupráci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávání ve školní družině je zaměřen na svět, jehož jsme součástí.

1. Jazyk a jazyková výchova

Dbáme na správnou výslovnost, pravidelné dýchání, tempo řeči. Vyprávíme si pohádky, příběhy. Čteme knihy, časopisy. Učíme se říkadla a básničky. Vyprávíme příběhy dle obrázků.

2. Člověk a jeho svět

2.1. Místo, kde žijeme – Náš domov, škola, naše město, tradice našeho města, za humny. Poznáváme nejbližší okolí školy, chodíme na procházky po okolí školy, vyprávíme si o životě v rodině, jak bydlíme, o škole, o našem městě. Zajímáme se o regionální pověsti, místní tradice. Aktivně provádíme a učíme se dopravní výchovu.

2.2. Lidé kolem nás – Rodina, kamarádi, spolužáci, svátky a oslavy, zásady slušného chování. Osvojujeme si zásady vhodného a společenského chování, tolerance. Učíme se empatii, vzájemné úctě, komunikaci slovní i mimoslovní. Dodržujeme pravidla stolování, umíme správně prostřít stůl. Předcházíme šikaně. Vyrábíme tematické výrobky (vánoční, velikonoční, svátek matek).

2.3. Lidé a čas - Náš denní režim, jak se mění lidé, jak se mění věci kolem nás (budovy, město).

Budujeme a dodržujeme správný režim, vytváříme pravidelné návyky. Učíme se správně a účelně využívat volný čas. Učíme se rozlišovat zábavu a povinnosti. Co děláme o víkendech nebo o prázdninách.

2.4. Rozmanitost přírody - Příroda okolo nás, roční období, počasí, přírodní živly, ochrana životního prostředí. Chodíme na procházky do okolí, do přírody, do parku. Pozorujeme přírodu, jak se mění v různých ročních obdobích. Poznáváme rostliny, živočichy. Vyrábíme výrobky z námi nasbíraných přírodnin. Pečujeme o pokojové rostlinky ve škole. Učíme se zásadám ochrany přírody a životního prostředí.

2.5. Člověk a jeho zdraví - Naše tělo, péče o naše zdraví, první pomoc, u lékaře.

Poznáváme sebe sama. Jak pečujeme o zdraví, učíme se zdravotní prevenci, osobní hygieně a čistotě. Provádíme poučení o úrazech a jejich předcházení. Probíráme zásady 1. pomoci. Hýbeme se (sportovní aktivity).

3. Umění a kultura

- Hudební výchova – zpěv známých písniček, učíme se nové, posloucháme hudební CD
- Výtvarná výchova – rozvíjíme estetické cítění, motoriku, barevné cítění. Volíme téma dle ročních období, svátků. Malujeme, kreslíme dle fantazie všemi dostupnými výtvarnými prostředky. Využíváme i netradičních a různorodých materiálů. Vyrábíme drobné dárky a zdobíme školu.
- Dramatická výchova – dramatizace pohádek, různých příběhů a situací.

DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

„Kouzelný rok her a poznání“ – výchovný, vzdělávací a zájmový plán pro školní družinu je zpracován pro pravidelnou pedagogickou činnost v délce jednoho vzdělávacího cyklu (školního roku), tedy od září do června.

Kouzelný rok her a poznání

ZÁŘÍ	Naše škola, naše město, bezpečná cesta do školy a orientace
ŘÍJEN	Chutě a barvy podzimu
LISTOPAD	Připravujeme se na zimu
PROSINEC	Přijde Mikuláš a Vánoce se blíží
LEDEN	Zima je tu!
ÚNOR	Hry na sněhu a se sněhem, masopust
BŘEZEN	Jaro přichází, Měsíc knihy
DUBEN	Vrací se k nám ptáci, Velikonoce
KVĚTEN	Den matek
ČERVEN	Na celém světě jsou děti, hurá prázdniny!

ZÁŘÍ: Naše škola, družina, naše město, bezpečná cesta do školy a orientace po jejím okolí.

Seznámení se školou, družinou a zahradou. Zjištění motorických dovedností dětí. Poznávání a orientace v okolí školy. Využití prvků DOPRAVNÍ VÝCHOVY (světelná signalizace, chování na veřejných komunikacích, přechodech, využití dopravní výchovy na školní zahradě – situační hry...)

I nadále budeme využívat daného měsíčního námětu ZÁJMOVÝCH ČINNOSTÍ.

1. *Přírodovědná činnost*- pozorování přírody a okolí při vycházkách, prohlubování a opakování poznatků o živočišných, rostlinách a neživé přírodě = péče o ně, povídání na téma končící léto, začátek podzimu, měnící se příroda.

2. *Výtvarná činnost* - práce s vodovými a temperovými barvami – poznávání barev, míchání barev, odstínů, správné držení a zacházení se štětcem. Využití témat ročního období. Kreslení dle individuálního zájmu dětí (voskovky, pastelky, prstové barvy, foukací fixy, křídy, ...)

3. *Dramatická výchova* - dramatizace různých způsobů dopravy spojených se zvuky - situační hry, hry na stmelení kolektivu

4. *Pracovní činnost* - vystřihování, vytrhávání, modelářské práce

5. *Hudebně pohybová výchova* - cvičení při hudbě, hudební hry, hra na Orffovy nástroje, poznávání nástrojů podle zvuku, hudební výchova, opakování melodií, vytukávání rytmu

6. *Pohybová činnost* - běhání, základy míčových her, skok přes švihadlo, opicí dráha, jízda na kole... (vše slouží především ke zjištění pohybových schopností

ŘÍJEN: Chutě a barvy podzimu.

Ochutnávání ovoce a zeleniny, poznávání podle vůně, chutě a hmatu. Sbíráme listí, malujeme nebo modelujeme listy a ovoce. Využití přírodnin při VÝTVARNÉ ČINNOSTI. Výroba draků, ježků, ovoce, zeleniny, padajícího listí – PRACOVNÍ VÝCHOVA.

1. *Přírodovědná činnost* – rozvoj vztahu k přírodě, sounáležitost s přírodou živou i neživou - povídání si o podzimu, o měnící se přírodě, prohlubování získaných poznatků, rozlišování jednotlivých druhů stromů a keřů. Jak se mění plody na podzim.

2. *Dramatická výchova* - dramatizace pohádky dle vlastního výběru, situační hry

3. *Hudebně pohybová činnost* - seznámení se s dalšími nástroji (klavír, flétna, kytara), opakování Orffových nástrojů a hra na ně. Opakování jednoduchých písni. Individuální hra dětí na písni dle jejich výběru.

4. *Pohybová činnost* - procházky do lesa spojené se soutěžemi, míčové hry, jednoduché tanecinky

LISTOPAD: Připravujeme se na zimu.

Výroba zvířátek z přírodních materiálů, papírů, dle daných předloh. Stále využíváme podzimní motivy a barvy. Jak se připravují zvířátka na zimu. Jak se připravují lidé? Přizpůsobení oblekání, větší potřeba vitamínů, ...

Využití daného tématu ve VÝTVARNÝCH ČINNOSTECH, PRACOVNÍCH ČINNOSTECH A PŘÍRODOVĚDNÝCH ČINNOSTECH

1. *Dramatická činnost* - dramatizace pohádky dle vlastního výběru
2. *Hudebně pohybová činnost* - hudební hádanky, vytleskávání rytmu k písni, známé dětské písničky
3. *Pohybová činnost* - cvičení na žíněnkách, na náčiní, cvičení s hudbou, jednoduché tanecinky, napodobujeme pohyby zvířat v doprovodu hudby, rekreační vycházky

PROSINEC: Přijde Mikuláš a Vánoce se blíží

Povídáme si o tradicích a zvycích, snažíme se některé napodobit. Vyrábíme dárky pro své blízké, zdobíme třídu, chystáme ji na Vánoce. Vyrábíme adventní věnec, postavičky čertů, andělů a Mikuláše, novoroční přání, ... pečeme vánoční cukroví, perníčky, zdobíme stromeček. Zpíváme koledy, učíme se básničku pro Mikuláše.

1. *Dramatická výchova* - téma Betlém
2. *Pohybová výchova* - překonávání překážek v tělocvičně (opičí dráha), posilovací a balanční cviky

LEDEN: Zima je tu!

Poznáváme ptáky, vyprávíme si o životě ptáků a zvířat v zimě. Rozlišování tažných a stálých ptáků (výtvarné ztvárnění). Rozlišování zvířat na ty, co spí zimním spánkem a na nespící. Výroba krmítek a pomoc zvířátkům přečkat zimu. Pobyt venku s využitím zimních radovánek.

1. *Dramatická výchova* - dramatizace pohádky dle vlastního výběru
2. *Hudebně pohybová výchova* - opakování naučených písni, zpěv s doprovodem Orffových nástrojů,
3. *Pohybová výchova* - zimní sporty

ÚNOR: Hry na sněhu a se sněhem, masopust, správné stolování

Stavění sněhuláků, hradů, iglů. Sáňkování, bobování, vyšlapávání obrázků. Výtvarné ztvárnění zimní tématiky. Co se děje v přírodě okolo nás? Správné stolování, hrájeme si na restauraci. Vyrábíme masky na masopust.

1. *Dramatická výchova* - hrájeme si na restauraci, napodobujeme řemesla a zaměstnání
2. *Hudebně pohybová výchova* - zpíváme s kytarou
3. *Pohybová výchova* - soutěže na rozvoj obratnosti, balanční cviky, rozvoj postřehu a rychlosti, míčové hry

BŘEZEN: Jaro přichází, Měsíc knihy.

Pozorujeme změny počasí, blíží se první jarní den, povídáme si o jaru, poznáváme první jarní kyticíky. Pozorujeme probouzení jarní přírody. Pracujeme s knihou, čteme, prohlížíme si knihy, učíme se s nimi zacházet.

1. *Dramatická výchova* - snažíme se napodobit probouzející se přírodu, opakujeme dosud naučené pohádky, vyprávíme si o zvířatech a jejich mláďatech a snažíme se je napodobit
2. *Hudebně pohybová výchova* - písničky z pohádek, písničky o jaru

3. Pohybová výchova - hry v přírodě

DUBEN: Vrací se k nám ptáci, Velikonoce.

Pleteeme pomlázký, barvíme velikonoční vajíčka, vyrábíme velikonoční předměty, pečeme velikonoční pečivo, malujeme přání, povídáme si o velikonočních zvyčích, učíme se velikonoční básničky. Jarní úklid kolem školy.

1. *Dramatická výchova* - recitujeme velikonoční básničky
2. *Hudebně pohybová výchova* - hudebně pohybové a taneční hry, zpívání velikonočních písniček s doprovodem na Orffovy nástroje
3. *Pohybová výchova* - sportovní hry na dětské zahradě, kolektivní hry

KVĚTEN: Den matek

Vyrábíme přání pro maminku, učíme se básničku nebo písničku. Povídáme si o rodině, o přátelích, příbuzných. Pozorujeme kvetoucí přírodu, učíme se poznávat jednoduché kytky

1. *Dramatická výchova* - opakujeme dosud naučené pohádky, správné stolování, ...
2. *Hudebně pohybová výchova* - opakování dosud naučených písniček s hudebním doprovodem
3. *Pohybová výchova* - opakujeme tanečky a naučené hry

ČERVEN: Na celém světě jsou děti, prázdniny se blíží.

1. Učíme se vnímat odlišnosti ostatních dětí a respektovat je, poslech pohádek a příběhů z jiných zemí
2. Směřujeme ke konci roku, poučení dětí o bezpečnosti o prázdninách.
3. Hry a soutěže k Mezinárodnímu dni dětí
4. S dětmi opakujeme naučené dovednosti za celý rok, necháváme jim také větší prostor pro vlastní tvorivou činnost.

Součástí plánu školní družiny je každodenní relaxace, která je zejména pro handicapované děti velmi důležitá. Slouží k odstranění únavy po vyučování a uvolnění celého organismu.